IV

(Akty, ktoré sa prijali pred 1. decembrom 2009 podľa Zmluvy o ES, Zmluvy o EÚ a Zmluvy o Euratome)

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 6. novembra 2008

o štátnej pomoci C 19/05 (ex N 203/05), ktorú Poľsko poskytlo v prospech Stocznia Szczecińska

[oznámené pod číslom K(2008) 6770]

(Iba poľské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2010/3/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky [1] v súlade s uvedenými ustanoveniami,

keďže:

1. POSTUP

(1) Poľsko listom z 27. apríla 2004, ktorý bol zaevidovaný 28. apríla 2004, v súlade s ustanoveniami prílohy IV bodu 3 k zmluve o pristúpení, upravujúcimi mechanizmus dočasnej pomoci, notifikovalo reštrukturalizačné opatrenia v prospech Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o. (Nové štetínske lodenice Ltd, ďalej len „SSN“). Tento prípad bol zaevidovaný pod číslom PL 31/2004.

(2) Komisia listom z 19. mája 2004 požiadala Poľsko, aby predložilo niektoré chýbajúce dokumenty. Tieto boli poskytnuté 16. júna 2004. Komisia si vyžiadala ďalšie informácie listami z 12. augusta 2004, 18. novembra 2004 a 4. marca 2005, na ktoré Poľsko odpovedalo listom z 24. septembra 2004 zaevidovaným v ten istý deň, listom z 28. januára 2005 zaevidovaným 2. februára 2005, listom z 30. marca 2005 zaevidovaným 1. apríla 2005 a listom z 18. apríla 2005 zaevidovaným 20. apríla 2005. Stretnutia s poľskými orgánmi sa uskutočnili 9. novembra 2004, 17. novembra 2004 a 3. marca 2005.

(3) Poľsko listom z 22. apríla 2005, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, akceptovalo, že Komisia bude považovať notifikáciu prípadu PL 31/2004 z 27. apríla 2004 za notifikáciu podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES aj v súvislosti so všetkými opatreniami, ktoré sa budú považovať za novú štátnu pomoc. Prípadu sa pridelilo nové číslo N 203/2005.

(4) Dňa 1. júna 2005 Komisia prijala rozhodnutie o začatí konania podľa článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES v súvislosti s pomocou na reštrukturalizáciu pre SSN, ktorú poľské orgány notifikovali. Komisia uverejnila toto rozhodnutie v *Úradnom vestníku Európskej únie* [2] a vyzvala Poľsko a zainteresované strany, aby predložili pripomienky.

(5) Poľské orgány listom z 24. júna 2005 uviedli, že toto rozhodnutie obsahuje dôverné informácie, a požiadali, aby sa tieto informácie vypustili z verejnej verzie rozhodnutia. Komisia odpovedala listom z 15. júla 2005. Poľsko požiadalo o predĺženie lehoty stanovenej na predkladanie

[1] Ú. v. EÚ C 23, 1.2.2007, s. 20.

[2] Ú. v. EÚ C 222, 2.9.2005, s. 7.

pripomienok k rozhodnutiu o začatí konania listom z 30. júna 2005 zaevidovaným 1. júla 2005, listom z 26. júla zaevidovaným 27. júla 2005 a listom z 30. augusta 2005 zaevidovaným 1. septembra 2005. Komisia odpovedala v uvedenom poradí listami z 12. júla, 2. augusta a 9. septembra 2005. Poľské orgány listom zo 4. októbra 2005, ktorý bol zaevidovaný 7. októbra 2005, predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania. Poľsko v tomto liste predložilo aj plán reštrukturalizácie na obdobie rokov 2002 – 2004 z decembra 2002 a upravený v októbri 2003 (ďalej len „plán reštrukturalizácie z roku 2003“). Právny zástupca SSN listom z 10. októbra 2005, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, uviedol, že jeho stanovisko a pripomienky boli zahrnuté do pripomienok, ktoré predložili poľské orgány.

(6) Pripomienky predložili tieto tretie strany: Związek Pracodawców Forum Okrętowe (Združenie odvetví poľského námorníctva) v liste zo 6. októbra 2005 zaevidovanom v ten istý deň, Towimor S.A. v liste zo 6. októbra 2005 zaevidovanom v ten istý deň, H. Cegielski – Poznań S.A. v liste zo 6. októbra 2005 zaevidovanom v ten istý deň, Spliethoff's Bevrachtingskantoor B.V. v liste zo 6. októbra 2005 zaevidovanom v ten istý deň, Peter Dohle Shiffahrts-KG v liste z 5. októbra 2005 zaevidovanom 6. októbra 2005, Odjefjell ASA v liste zo 6. októbra 2005 zaevidovanom 11. októbra 2005, odborové zväzy SSN („Solidarność“, „Solidarność 80“ a „Stoczniowiec“) v liste zo 7. októbra 2005 zaevidovanom 10. októbra 2005, starosta Štetína v liste z 5. októbra zaevidovanom 11. októbra 2005, Lubmor Sp. z o.o. v liste zo 6. októbra 2005 zaevidovanom 11. októbra 2005 a Podnikateľský klub Štetín v liste z 12. októbra 2005 zaevidovanom v ten istý deň. Komisia postúpila tieto pripomienky Poľsku listom z 27. októbra 2005. Poľské orgány odpovedali listom z 21. novembra 2005.

(7) Komisia si na hodnotenie plánu reštrukturalizácie z roku 2003 vyžiadala pomoc externého poradcu. Poradca predložil Komisii správu v marci 2006.

(8) Komisia listom z 13. januára 2006 požiadala poľské orgány, aby poskytli ďalšie informácie o procese reštrukturalizácie SSN. Poľsko odpovedalo listom z 20. februára 2006, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň. 22. februára 2006 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov poľských orgánov, lodeníc a útvarov Komisie. V nadväznosti na toto stretnutie Komisia požiadala Poľsko o doplňujúce informácie listami z 8. marca 2006, 30. marca 2006, 12. apríla 2006 a 28. apríla 2006. Poľské orgány odpovedali listom z 13. marca 2006 zaevidovaným v ten istý deň, listom z 29. marca 2006 zaevidovaným 30. marca 2006, listom zo 6. apríla 2006 zaevidovaným 10. apríla 2006, listom z 19. apríla 2006 zaevidovaným 20. apríla 2006 a listom z 26. mája 2006 zaevidovaným 30. mája 2006. Poradca lodeníc listom z 23. júna 2006, ktorý bol zaevidovaný 26. júna 2006, predložil na účely konzultácie Komisii návrh plánu reštrukturalizácie s názvom Plán rozvoja Stocznia Szczecinska Nowa Sp. z o.o. na obdobie rokov 2006 – 2011.

(9) Dňa 12. júla 2006 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov poľských orgánov, lodeníc a útvarov Komisie. Poľské orgány v liste z 13. júla 2006, ktorý bol zaevidovaný 17. júla 2006, predložili informácie týkajúce sa procesu reštrukturalizácie SSN. Komisia listom zo 17. júla 2006 požiadala poľské orgány, aby predložili doplňujúce informácie. Poľské orgány odpovedali listom z 1. septembra 2006 zaevidovaným v ten istý deň. Poľsko predložilo 4. septembra 2006 upravený plán reštrukturalizácie SSN s názvom Plán rozvoja Stocznia Szczecinska Nowa Sp. z o.o. na obdobie rokov 2006 – 2011 (ďalej len „plán reštrukturalizácie z roku 2006“).

(10) Poľské orgány v liste z 26. septembra 2006 zaevidovanom 27. septembra 2006 a v liste z 21. novembra 2006 zaevidovanom 27. novembra 2006 predložili doplňujúce informácie týkajúce sa prípadu.

(11) Dňa 7. decembra 2006 sa uskutočnilo stretnutie komisárky Neelie Kroes s poľským ministrom hospodárstva Piotrom Wozniakom. Pán Wozniak uviedol, že Poľsko je rozhodnuté opäť spustiť proces privatizácie SSN otvoreným a transparentným konaním, ktoré sa má ukončiť do júna 2007. Poľsko potvrdilo toto vyjadrenie listom z 27. decembra 2006 zaevidovaným 4. januára 2007 s odkazom na rozhodnutie Rady ministrov Poľskej republiky z 19. decembra 2006, ktorá prijala dokument s názvom Informácie o stave lodiarskeho priemyslu. Poľsko požiadalo Komisiu, aby začala rozhovory o otázke kompenzačných opatrení. Zástupcovia útvarov Komisie spolu s externým poradcom navštívili lodenice 18. decembra 2006 s cieľom potvrdiť skutočnosti a získať údaje potrebné na hodnotenie kompenzačných opatrení. Externý poradca predložil 16. januára 2007 hodnotiacu správu o súčasnej kapacite lodeníc.

(12) Komisia odpovedala na list z 27. decembra 2006 listom z 29. januára 2007, v ktorom požiadala Poľsko, aby predložilo návrh kompenzačných opatrení pre SSN do konca februára 2007.

(13) Poľsko listom z 28. februára 2007, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, predložilo niektoré vysvetlenia týkajúce sa privatizácie SSN a návrhu kompenzačných opatrení. Poľské orgány navrhli zatvoriť od marca 2010 jeden z troch lodných sklzov lodeníc.

(14) Na tomto základe sa 15. marca 2007 uskutočnilo technické stretnutie zástupcov útvarov Komisie, poľských orgánov a zástupcov lodeníc, ktoré sa týkalo najmä kompenzačných opatrení, ale aj prediskutovania prebiehajúceho procesu privatizácie. Komisia a poľské orgány sa dohodli, že Komisia prerokuje technické otázky priamo so SSN s cieľom zhromaždiť všetky údaje, ktoré potrebuje na posúdenie návrhu Poľska, pokiaľ ide o kompenzačné opatrenia.

(15) V nadväznosti na toto stretnutie si Komisia vyžiadala od SSN spektrum údajov listami z 29. marca 2007, 27. apríla 2007 a 30. mája 2007. Lodenice odpovedali listom z 18. apríla 2007 zaevidovaným 27. apríla 2007, listom z 8. mája 2007 zaevidovaným 10. mája 2007 a listom zo 4. júna 2007 zaevidovaným 5. júna 2006. Dňa 8. júna sa uskutočnilo stretnutie zástupcov útvarov Komisie, poľských orgánov a zástupcov lodeníc. SSN poskytli doplňujúce informácie listom z 15. júna 2007, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň.

(16) Komisia listom z 31. júla 2007 informovala Poľsko, že za určitých podmienok predbežne považuje zatvorenie lodného sklzu Wulkan 1 za dostatočné kompenzačné opatrenie. Poľské orgány v odpovedi z 24. augusta 2007, ktorá bola zaevidovaná 28. augusta 2007, potvrdili zámer realizovať zníženia kapacity uvedené v liste Komisie.

(17) Poľské orgány poskytli informácie týkajúce sa privatizácie a reštrukturalizácie SSN v liste z 5. januára 2007 zaevidovanom v ten istý deň a z 9. januára 2007 zaevidovanom 11. januára 2007. Komisia odpovedala listom z 29. januára 2007. V liste z 28. februára 2007, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, sa poľské orgány zaviazali vybrať investora pre lodenice a podpísať zmluvu o privatizácii do konca júna 2007.

(18) Komisia požiadala o ďalšie vysvetlenia týkajúce sa privatizácie SSN listami z 29. mája 2007, 28. júna 2007 a 30. júla 2007. Poľsko poskytlo informácie v tomto zmysle listom z 1. júna 2007 zaevidovaným 4. júna 2007, ktorý obsahoval zoznam podnikov, ktorým bola zaslaná ponuka na kúpu SSN. Ďalšie informácie sa predložili listom z 25. júna 2007 zaevidovaným v ten istý deň a listom z 11. júla 2007 zaevidovaným v ten istý deň.

(19) Poľské orgány listom z 1. augusta 2007, ktorý bol zaevidovaný 6. augusta 2007, predložili prvý návrh informačného memoranda SSN. Komisia listom z 13. augusta 2007 zaslala pripomienky k informačnému memorandu. Poľské orgány listom z 21. augusta 2007, ktorý bol zaevidovaný 27. augusta 2007, informovali Komisiu, že finančná situácia lodeníc sa výrazne zhoršila a že štátni vlastníci lodeníc ich preto plánujú podporiť kapitálovými dotáciami. Poľsko tiež oznámilo, že informačné memorandum sa zodpovedajúcim spôsobom zaktualizuje.

(20) Komisia listom zo 4. septembra 2007 požiadala o vysvetlenia. Poľské orgány odpovedali listom zo 7. septembra 2007 zaevidovaným 10. septembra 2007 a listom z 11. septembra 2007, v ktorých Poľsko predložilo novú verziu informačného memoranda, a informovali Komisiu, že výzvy na predloženie ponúk boli zaslané 221 potenciálnym investorom.

(21) Komisia listom z 12. septembra 2007 požiadala o doplňujúce informácie. Vyjadrila sa k informačnému memorandu a požiadala o vysvetlenia listami zo 14. septembra 2007 a z 3. októbra 2007. Poľské orgány odpovedali listom z 12. októbra 2007 zaevidovaným 16. októbra 2007, v ktorom sa uvádza, že šesť potenciálnych investorov požiadalo o informačné memorandum lodeníc. Poľské orgány listom z 23. októbra 2007, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, predložili aktualizovaný časový plán privatizácie, v ktorom sa predpokladá, že rokovania s potenciálnymi investormi sa začnú v januári 2008.

(22) Komisia listom z 30. novembra 2007 požiadala o predloženie navrhovaného plánu reštrukturalizácie, ktorý vypracoval nový vlastník lodeníc, do konca februára 2008. Poľsko poskytlo ďalšie informácie o procese privatizácie listom z 11. decembra 2007 zaevidovaným 13. decembra 2007 a listom z 19. decembra 2007 zaevidovaným 20. decembra 2007. Poľsko listom z 21. decembra 2007, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, informovalo Komisiu, že 20. decembra 2007 bol Amber Sp. z o.o. (ďalej len „Amber“, dcérska spoločnosť v úplnom vlastníctve spoločnosti Złomrex, poľskej obchodnej spoločnosti s oceľou) jediným uchádzačom, ktorý predložil záväznú ponuku na kúpu akcií SSN.

(23) Dňa 10. januára 2008 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov poľských orgánov a Komisie. V nadväznosti na toto stretnutie Komisia listami zo 17. januára 2008, 30. januára 2008, 28. februára 2008, 18. marca 2008 a z 2. apríla 2008 požiadala poľské orgány, aby predložili doplňujúce informácie o procese privatizácie. Poľské orgány odpovedali na žiadosti Komisie listom z 23. januára 2008 zaevidovaným 24. januára 2008, z 25. januára 2008 zaevidovaným 28. januára 2008 a z 30. januára 2008 zaevidovaným 31. januára 2008. Poľsko listom z 8. februára 2008, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, predložilo záväznú ponuku spoločnosti Amber.

(24) Poľsko listom zo 14. februára 2008, ktorý bol zaevidovaný 19. februára 2008, informovalo Komisiu, že nebude možné skončiť privatizáciu lodeníc do konečného termínu, ktorým je február 2008, a že poľské orgány sa zaviazali skončiť proces privatizácie a odsúhlasiť plán reštrukturalizácie do leta roku 2008.

(25) Poľské orgány listom z 29. februára 2008, ktorý bol zaevidovaný 3. marca 2008, predložili dva dokumenty spoločnosti Amber s názvami: Doplňujúce vysvetlenia, hlavné línie programu reštrukturalizácie a deklarované záväzky týkajúce sa nákupu SSN, predložené spoločnosťou Amber, z 29. februára 2008 a Prvá verzia plánu reštrukturalizácie SSN spolu s obchodným plánom SSN na obdobie rokov 2008 – 2012 vzhľadom na informácie získané počas procesu hĺbkovej analýzy vykonanej v lodeniciach.

(26) Poľské orgány listom z 28. marca 2008, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, uviedli, že obdobie exkluzivity poskytnuté spoločnosti Amber na rokovania bolo predĺžené do 15. apríla 2008. Na základe pozvania poľských orgánov v liste zo 4. apríla 2008, ktorý bol zaevidovaný 7. apríla 2008, sa 10. apríla 2008 uskutočnilo stretnutie zástupcov poľských orgánov, SSN, spoločnosti Amber a útvarov Komisie.

(27) Poradca Amberu e-mailom z 9. apríla 2008, ktorý bol zaevidovaný 24. apríla 2008, predložil predbežné finančné výhľady lodeníc. Spoločnosť Amber predložila informácie aj na stretnutí 10. apríla 2008 a tieto informácie boli zaevidované 18. apríla 2008.

(28) Poľsko predložilo informácie o postupe rokovaní so spoločnosťou Amber listom zo 7. apríla 2008 zaevidovaným 18. apríla 2008, z 23. apríla 2008 zaevidovaným v ten istý deň, z 25. apríla 2008 zaevidovaným v ten istý deň, z 28. apríla 2008 zaevidovaným 29. apríla 2008 a listom z 29. apríla 2008 zaevidovaným 5. mája 2008. Komisia požiadala o informácie listom z 30. apríla 2008. Dňa 8. mája 2008 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov poľských orgánov a Komisie.

(29) Komisia zaslala pripomienky k pokroku v procese privatizácie listami z 21. apríla 2008 a z 30. apríla 2008.

(30) Napokon Poľsko listom z 12. mája 2008, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, informovalo Komisiu, že spoločnosť Amber odstúpila od procesu privatizácie.

(31) Poľsko tiež informovalo Komisiu, že poľské orgány prijímajú opatrenia na obnovenie procesu privatizácie s cieľom podpísať zmluvy o privatizácii do konca novembra 2008. Od 3. júna 2008 Poľsko predkladalo Komisii denné správy o opatreniach prijatých zainteresovanými stranami v obnovenom procese privatizácie. Komisia sa stretla s poľskými orgánmi 13. júna 2008.

(32) Dňa 20. júna 2008 sa na žiadosť poľských orgánov stretli zástupcovia útvarov Komisie s poľskými orgánmi a s nórskou spoločnosťou Ulstein a 24. júna 2008 sa stretli s poľskými orgánmi a s poľskou spoločnosťou Mostostal Chojnice. Tieto spoločnosti boli predstavené Komisii ako potenciálni kupujúci SSN. Poľsko listom z 26. júna 2008, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, predložilo navrhovaný plán reštrukturalizácie SSN, ktorý vypracoval Mostostal Chojnice. Doplňujúce informácie boli predložené listom zo 7. júla 2008, ktorý bol zaevidovaný 8. júla 2008.

(33) Poľsko sa listom zo 14. júla 2008 zaviazalo predložiť Komisii úplný plán reštrukturalizácie do 12. septembra 2008.

(34) Dňa 16. júla 2008 Komisia predbežne stanovila posúdenie a závery v návrhu rozhodnutia o ukončení konania vo veci formálneho zisťovania, v ktorom sa rozhodlo, že štátna pomoc poskytnutá SSN nie je zlučiteľná so spoločným trhom a musí sa vrátiť. Z hľadiska listu Poľska zaslaného 14. júla 2008 sa však Komisia rozhodla posunúť prijatie tohto rozhodnutia, aby mohla posúdiť, či nový plán reštrukturalizácie, ktorý mali poľské orgány predložiť do 12. septembra 2008, výrazne zlepší situáciu a umožní považovať pomoc za zlučiteľnú so spoločným trhom.

(35) Poľsko potom informovalo Komisiu každý týždeň o postupe procesu privatizácie (listy z 28. júla, 4. augusta, 12. augusta, 21. augusta, 25. augusta, 1. septembra, 8. septembra, 16. septembra a 23. septembra 2008, ktoré boli zaevidované s tým istým dátumom).

(36) Poľsko listom z 18. júla 2008, ktorý bol zaevidovaný 21. júla 2008, požiadalo o sériu konzultácií so zástupcami útvarov Komisie o navrhovanom pláne reštrukturalizácie, aby bolo možné vypracovať konečnú verziu plánu, v ktorej sa zohľadnia pripomienky zástupcov útvarov Komisie. Komisia listom z 31. júla 2008 odsúhlasila časový plán konzultácií.

(37) Komisia však až 3. septembra 2008 neoficiálne dostala navrhovaný plán reštrukturalizácie SSN. V nadväznosti na toto predloženie podkladov sa 4. septembra 2008 uskutočnilo prvé stretnutie zástupcov poľských orgánov so zástupcami útvarov Komisie za prítomnosti Mostostalu. Komisia dostala 8. septembra revidovaný návrh plánu reštrukturalizácie a 10. septembra 2008 sa uskutočnilo ďalšie stretnutie s poľskými orgánmi, Mostostalom a potenciálnym spoluinvestorom spoločnosťou Ulstein.

(38) Poľsko listom z 12. septembra 2008, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, predložilo konečný plán reštrukturalizácie SSN, ktorý vypracoval Mostostal v spolupráci s nórskymi lodenicami Ulstein.

(39) Poľsko listom zo 16. septembra 2008, ktorý bol zaevidovaný 17. septembra 2008, predložilo návrh zmluvy o privatizácii medzi Mostostalom a štátnymi orgánmi, ktoré vlastnia SSN, a to Agentúrou priemyselného rozvoja a Spoločnosťou poľské lodenice.

(40) Ulstein listom z 22. septembra 2008, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň, informoval Komisiu, že odstupuje od procesu privatizácie a nebude sa zúčastňovať na reštrukturalizácii SSN.

(41) Mostostal listom z 22. septembra 2008, ktorý bol zaevidovaný 25. septembra 2008, informoval Komisiu, že s ohľadom na rozhodnutie Ulsteinu bude Mostostal ochotný sám realizovať celý plán reštrukturalizácie SSN. 30. septembra 2008 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov poľských orgánov, Komisie a Mostostalu.

(42) Komisia listom z 27. októbra 2008 oznámila Poľsku rámcové podmienky vykonávania tohto rozhodnutia. Poľsko sa listom z 3. novembra 2008, ktorý bol zaevidovaný 4. novembra 2008, zaviazalo v plnom rozsahu rešpektovať tieto podmienky. Komisia prijala tento záväzok listom zo 6. novembra 2008.

(43) Komisia listom zo 14. júna 2007 požiadala poľské orgány, aby poskytli informácie týkajúce sa štátnej pomoci, ktorú SSN dostali po začatí konania vo veci formálneho zisťovania. Poľské orgány odpovedali listom z 11. júla 2007, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň. Komisia požiadala o ďalšie vysvetlenia listom z 13. novembra 2007. Poľsko odpovedalo listom z 9. januára 2008, ktorý bol zaevidovaný v ten istý deň. Poľsko predložilo doplňujúce informácie týkajúce sa štátnej pomoci poskytnutej lodeniciam listom z 9. januára 2008, ktorý bol zaevidovaný 10. januára 2008. Poľsko informovalo Komisiu o doplňujúcich opatreniach poskytnutých SSN listom zo 6. decembra 2007 zaevidovaným v ten istý deň, z 9. januára 2008 zaevidovaným 10. januára 2008, z 12. februára 2008 zaevidovaným 13. februára 2008, z 26. júna 2008 zaevidovaným 27. júna 2008 a z 12. septembra 2008 zaevidovaným v ten istý deň.

2. **OPIS**

2.1. *PRÍSLUŠNÝ PODNIK*

(44) Sídlo príjemcu pomoci sa nachádza v regióne Zachodniopomorskie (Západné Pomoransko) v severozápadnom Poľsku. Komisia poznamenáva, že podľa pravidiel štátnej pomoci sú podniky usadené v tomto regióne oprávnené prijímať pomoc zo štrukturálnych fondov podľa konvergenčného cieľa [1] a z Kohézneho fondu [2]. Konkrétne podniky v tomto regióne sú potenciálne oprávnené dostávať pomoc z regionálneho operačného programu pre región Zachodniopomorskie v rámci prioritných osí na podporu opatrení zameraných na malé a stredné podniky, inováciu a prenos technológií (s dlhodobým cieľom tvorby pracovných miest) a na podporu sociálnej a vzdelávacej infraštruktúry so zameraním na odborné a celoživotné vzdelávanie. Podniky v tomto regióne spĺňajú aj podmienky využívania operačného programu pre inovačné hospodárstvo.

(45) SSN boli zriadené 25. júna 2002 s cieľom prevziať činnosti stavby lodí spoločnosti Stocznia Szczecińska Porta Holding S.A. (ďalej len „SSPH“) a jej hlavnej dcérskej spoločnosti Stocznia Szczecińska zaoberajúcej sa stavbou lodí (ďalej len „SS“), ktorej úpadok bol vyhlásený 29. júla 2002. SSN boli zriadené ako nová nezaťažená spoločnosť bez dlhov SSPH a SS týkajúcich sa ich bývalej činnosti.

(46) Nové lodenice prevzala štátna agentúra Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (Agentúra priemyselného rozvoja S.A., ďalej len „ARP“) a štátna pokladnica s cieľom doplniť súčasné výrobné činnosti a obnoviť činnosti stavby lodí a súčasne vykonať potrebnú reštrukturalizáciu. Spoločnosť, ktorá prevzala bývalé činnosti stavby lodí, bola z formálneho hľadiska dcérskou spoločnosťou SSPH zriadenou v roku 1989 s názvom Allround Ship Services Sp. z o.o. (ďalej len „ASS“). V skutočnosti sa spoločnosť SSPH v úplnom štátnom vlastníctve, ktorá sa nachádzala v ťažkej finančnej situácii, rozhodla už v roku 2001 sústrediť činnosti stavby lodí do spoločnosti ASS, ktorá sa považovala za otvorenejšiu pre reštrukturalizáciu ako spoločnosť SS. V januári 2002 uzatvorila ASS, pôvodne malá dcérska spoločnosť pôsobiaca v činnostiach lakovania a farbenia, rámcovú zmluvu so SSPH na stavbu lodných trupov a na tento účel prenajala od SSPH výrobné aktíva. Niekoľko týždňov predtým, ako SSPH vyhlásila úpadok, predala ASS agentúre ARP za čiastku 1 PLN. ASS sa potom premenovala na Stocznia Szczecinska Nowa (SSN – príjemca pomoci).

(47) SSN v tom čase neprevzali aktíva SSPH a SS, ale namiesto toho ich prenajali od správcu konkurznej podstaty až do júla 2004. SSN podpísali 20. júla 2004 zmluvy so správcami konkurznej podstaty spoločností SSPH a SS, na základe ktorých nadobudli tieto aktíva. SSN neprevzali dlhy SSPH ani SS, takže tieto dlhy zostali v týchto dvoch podnikoch a riešili sa v rámci konkurzného konania. SSN prevzali niektoré pokračujúce práce uzatvorením nových zmlúv s majiteľmi lodí.

(48) ASS prevzali zamestnancov SSPH a SS, ale lodenice postupne znižovali počet pracovníkov z 8 071 v roku 2001 na 5 322 na konci roka 2006. V roku 2007 mali v priemere 4 700 zamestnancov.

[1] Článok 5 ods. 1 a 3 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 (Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 25).

[2] Rozhodnutie Komisie 2006/596/ES zo 4. augusta 2006, ktorým sa zostavuje zoznam regiónov, ktoré sú oprávnené na financovanie zo štrukturálnych fondov v období rokov 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ L 243, 6.9.2006, s. 47).

(49) Objem výroby sa zvýšil zo 158 000 CGT v roku 2003 na 213 000 CGT v roku 2005, ale v roku 2006 klesol na 167 000 CGT. Zoznam objednávok v auguste 2007 obsahoval 30 lodí v celkovej hodnote 1 134 miliónov EUR. SSN sú na 32. mieste vo svete a na 6. mieste v Európe z hľadiska objemu svojich objednávok.

(50) Ich hlavní zákazníci sa nachádzajú v Nemecku, Holandsku, Rusku a Taliansku. Ich hlavnými konkurentmi v Európe sú španielske, nemecké a chorvátske lodenice.

(51) V súčasnosti 80 % SSN vlastní Korporacja Polskie Stocznie S.A. (Spoločnosť poľské lodenice S.A., ďalej len „KPS“) a 18 % vlastní ARP. Dve percentá akcií vlastní štátna pokladnica. ARP je spoločnosť s ručením obmedzeným zriadená zákonom a v úplnom vlastníctve štátnej pokladnice. ARP vykonáva činnosti, ktoré jej vyplývajú zo zákona, vrátane účasti v procesoch reštrukturalizácie vlastníctva v podnikoch vo vlastníctve štátu, riadenia aktív a podielov štátnej pokladnice v mene štátnych inštitúcií a poskytovania úverov a záruk na reštrukturalizáciu štátnych podnikov. KPS sa nachádza v stopercentnom vlastníctve agentúry ARP a bola zriadená na poskytovanie finančných prostriedkov pre podniky zaoberajúce sa stavbou lodí v Poľsku.

(52) SSN sú aktívne vo výrobe lodí vrátane kontajnerových lodí, cisternových lodí na prepravu chemikálií, lodí typu ro-ro a viacúčelových lodí. Jedno percento obchodnej činnosti spoločnosti predstavuje výroba kovových konštrukcií a rôzne služby súvisiace so stavbou lodí.

(53) Hlavnými výrobnými zariadeniami SSN sú tri lodné sklzy: Wulkan Nowy, Odra Nowa a Wulkan 1.

(54) SSN začali vykonávať reštrukturalizačné činnosti hneď po svojom zriadení v roku 2002. Vypracovali plán reštrukturalizácie z roku 2003, ktorý bol prvýkrát schválený ich akcionármi 19. decembra 2002 a neskôr upravený v októbri 2003. Za hlavné dôvody úpadku bývalého výrobcu lodí v Štetíne sa označili tieto faktory: technologické problémy, konštrukčné chyby, nízka produktivita, vysoké náklady a externé faktory ako vysoká úroveň výmenného kurzu poľského zlotého a konkurencia z Ázie. Pre tieto problémy finančné trhy prestali byť ochotné financovať stavbu lodí, a to viedlo k oneskoreniu dodávok, a tým k hromadeniu sankcií a dlhov.

(55) Cieľom reštrukturalizačnej stratégie bolo dosiahnuť stálu rentabilitu zameraním sa na trh kontajnerových lodí a stať sa dôležitým výrobcom cisternových lodí na prepravu chemikálií, lodí typu ro-ro a con-ro a lodí určených na osobitné účely. Plán reštrukturalizácie obsahoval aj možnosť nájdenia strategického investora. V roku 2003 bolo potrebné zmeniť pôvodný plán reštrukturalizácie z dôvodu finančných ťažkostí spolupracujúcich podnikov, zamestnancov a činností úzko súvisiacich so SSN.

(56) Finančná situácia SSN sa postupne výrazne zhoršovala.

Tabuľka 1

Produkcia SSN

(v miliónoch PLN)

	2002	2003	2004	2005	2006	30. 9. 2007
Tržby	424,88	1 114,44	1 303,46	1 416,04	1 199,38	655,87
Hospodársky výsledok	— 6,16	— 39,64	— 119,80	— 11,44	— 194,24	— 134,36
Vlastné imanie	65,01	62,01	112,83	247,96	149,43	81,96

Zdroj: Informačné memorandum z roku 2006, ktoré predložili poľské orgány 12. októbra 2007, a Obchodný plán SSN na obdobie rokov 2008 – 2012 zohľadňujúci informácie získané v procese hĺbkovej analýzy vykonanej v lodeniciach, predložený v liste z 29. februára 2008.

(57) Medzi externé faktory prispievajúce k ťažkej finančnej situácii patrilo znehodnotenie dolára (mena tržieb lodeníc), zhodnotenie zlotého (mena nákladov), rastúce ceny ocele a problémy so získaním prostriedkov na financovanie lodí po úpadku SSPH. Pokiaľ ide o vnútorné dôvody ťažkostí lodeníc, dospelo sa k záveru, že zariadenia sú v zlom stave a vyžadujú zásadnú modernizáciu. Od roku 2006 lodenice čelili vážnym problémom súvisiacim s pracovnou silou: vysokej miere absentérstva, rotácii zamestnancov a odlevu kvalifikovaných pracovníkov do iných lodeníc, najmä do Nemecka a Nórska, kde boli ponúkané mzdy výrazne vyššie.

2.2. *ROZHODNUTIE O ZAČATÍ KONANIA PODĽA ČLÁNKU 88 ODS. 2 ZMLUVY O ES*

(58) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania pôvodne dospela k záveru, že niektoré notifikované opatrenia predstavujú novú pomoc podľa bodu 3 prílohy IV k zmluve o pristúpení, keďže neboli poskytnuté v čase pristúpenia. Komisia uviedla zoznam týchto opatrení v časti B prílohy k tomuto rozhodnutiu.

(59) Komisia tiež rozhodla, že mnohé opatrenia uvedené v časti A prílohy k tomuto rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania boli SSN poskytnuté pred 1. májom 2004 a neboli uplatniteľné po pristúpení v zmysle bodu 3 prílohy IV k zmluve o pristúpení, a preto sa nebudú skúmať podľa postupu uvedeného v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES. Tieto opatrenia preto nepatria do oblasti pôsobnosti tohto rozhodnutia. Musia sa však zohľadniť pri posudzovaní zlučiteľnosti opatrení poskytnutých po pristúpení so spoločným trhom.

(60) Pokiaľ ide o opatrenia uvedené v časti B prílohy k tomuto rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, Komisia v zásade tvrdila, že právne záväzné rozhodnutie o týchto opatreniach nebolo prijaté pred pristúpením, hoci potvrdila, že niektoré predbežné kroky smerujúce k takémuto rozhodnutiu sa prijali.

(61) Prvým z týchto opatrení je kapitálová dotácia od agentúry ARP. V pláne reštrukturalizácie z roku 2003 bola stanovená kapitálová dotácia vo výške 241 752 900 PLN, ale len časť tejto kapitálovej dotácie (180 miliónov PLN) bola poskytnutá pred pristúpením. ARP však z rozpočtových dôvodov nebola schopná realizovať celé zvýšenie kapitálu vo výške 241 752 900 PLN. Podľa Poľska sa rozhodnutie uskutočniť zostávajúce zvýšenie kapitálu (vo výške 61 752 652 PLN) prijalo 21. decembra 2004.

(62) Druhé a tretie opatrenie pomoci predstavujú záruky na splnenie zmluvy poskytnuté agentúrou ARP (každá zodpovedá pomoci vo výške 1 935 000 PLN). Tieto záruky sa týkajú lodí, na ktoré boli uzatvorené zmluvy v roku 2002. Záruky na ďalšie lode sa mali vystaviť hneď po dodaní predchádzajúcich lodí. Záruky na lode 7 a 8 sa preto mali poskytnúť po dodaní lodí 4 a 5 (v roku 2005).

(63) Posledný súbor opatrení, ktoré podľa dostupných informácií neboli poskytnuté pred pristúpením, sú opatrenia, ktoré spoločnosti SSN poskytlo mesto Štetín vo forme odpustenia daní z nehnuteľností a odkladu ich platieb. Celkove tieto opatrenia predstavujú 12,5 milióna PLN. Podľa informácií, ktoré poskytli poľské orgány ([1]), lodenice do dnešného dňa nezískali tieto opatrenia.

(64) Komisia sa rozhodla začať formálne zisťovanie z dôvodu nasledujúcich pochybností týkajúcich sa zlučiteľnosti pomoci na reštrukturalizáciu so spoločným trhom.

(65) Po prvé Komisia mala pochybnosti o oprávnenosti SSN prijať pomoc na reštrukturalizáciu. Zdá sa, že táto spoločnosť bola zriadená s cieľom prevziať činnosti svojho predchodcu v úpadku, avšak bez prevzatia jeho dlhov. Komisia preto dospela k záveru, že SSN predstavovali nový podnik v zmysle uplatniteľných usmernení Spoločenstva.

(66) Po druhé Komisia mala pochybnosti, či reštrukturalizačné činnosti (už vykonané a prebiehajúce) by viedli k rentabilite SSN z dlhodobého hľadiska. Reštrukturalizácia uskutočnená lodenicami sa týkala najmä zníženia dlhov a zlepšenia likvidity s cieľom umožniť pokračovanie výroby. Uvádzané náklady na skutočné reštrukturalizačné činnosti zahŕňali náklady na nákup výrobných prostriedkov od správcu konkurznej podstaty SSPH a SS. Komisia poukázala, že ešte aj na konci obdobia reštrukturalizácie by plánovaná úroveň produktivity zostala relatívne nízka v porovnaní s konkurenčnými európskymi lodenicami.

(67) Po tretie na základe dostupných informácií Komisia mala pochybnosti, či boli prijaté primerané kompenzačné opatrenia, keďže v skutočnosti sa v lodeniciach nevykonalo žiadne ozajstné zníženie výrobnej kapacity.

(68) Po štvrté Komisia mala pochybnosti, či niektoré uvádzané náklady na reštrukturalizáciu, napríklad náklady na nákup výrobných aktív, by sa mali považovať za oprávnené ako skutočne sa týkajúce reštrukturalizácie.

(69) A napokon Komisia mala pochybnosti, či vlastný príspevok príjemcu k plánu reštrukturalizácie, buď z vlastných zdrojov, alebo z externého financovania za trhových podmienok, bol významný. Konkrétne Komisia mala pochybnosti, či použitie kumulovaného zisku predstavovalo vlastný príspevok. Komisia ďalej podotkla, že 78 % uvádzaného vlastného príspevku tvorili zálohové platby vlastníkov lodí, zaručené poľskou agentúrou KUKE na podporu vývozných úverov. Vzhľadom na to, že SSN bola spoločnosťou vo finančných ťažkostiach, Komisia mala pochybnosti, či účtované poplatky za záruky primerane odrážali súvisiace riziko, či záruka, ktorú požadovala KUKE, bola dostatočná, a preto či navrhovaný vlastný príspevok neobsahoval prvky štátnej pomoci.

2.3. *PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN*

2.3.1. PRIPOMIENKY POĽSKA

(70) V nadväznosti na rozhodnutie Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania poľské orgány predložili pripomienky k tomuto rozhodnutiu. Príjemca nepredložil samostatné argumenty, ale potvrdil pripomienky poľskej vlády.

([1]) List z 9. januára 2008.

(71) Poľské orgány uviedli viaceré sporné body. Hlavným napadnutým bodom bolo, či sa niektoré opatrenia pomoci uskutočnili pred pristúpením Poľska k Európskej únii, t. j. pred 1. májom 2004, a neboli uplatniteľné po pristúpení. Takéto opatrenia Komisia nemôže skúmať; Komisia posudzuje ako notifikovanú pomoc alebo neoprávnenú pomoc podľa postupu uvedeného v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES iba opatrenia, ktoré neboli poskytnuté pred pristúpením.

(72) Poľské orgány napadli rozhodnutie Komisie, že opatrenia predložené v časti B prílohy k tomuto rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania predstavujú novú pomoc. Poľské orgány tvrdili, že všetky opatrenia uvedené v tejto tabuľke boli poskytnuté pred pristúpením Poľska, a preto žiadna nová pomoc nebola plánovaná ani poskytnutá SSN.

Kapitálová dotácia (časť B prílohy k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, opatrenie 61)

(73) Po prvé poľské orgány tvrdili, že SSN mali oprávnené domnienky, že pomoc plánovaná v pláne reštrukturalizácie z roku 2003 je zlučiteľná s právnou úpravou v oblasti štátnej pomoci. Poľské orgány poukazovali najmä na dva dokumenty: Situácia poľského lodiarskeho priemyslu, odporúčané opatrenia a podpora pre tento sektor (prijatý Radou ministrov 16. júla 2002) a Strednodobá stratégia záruk štátnej pokladnice do roku 2010 (prijatý Radou ministrov 10. júna 2003). Poľské orgány tvrdili, že tieto a podobné opatrenia orgánov ústrednej štátnej správy, stredného stupňa štátnej správy a miestnej samosprávy boli súčasťou širokého programu na záchranu lodiarskeho priemyslu.

(74) Po druhé poľské orgány poukazovali na to, že Komisia požadovaním prijatia „právne záväzného aktu“ uplatňovala kritériá práva ES na udalosti a na vnútroštátne právo pred pristúpením. Poľsko tvrdilo, že pred pristúpením sa uplatňovali poľské právne predpisy o štátnej pomoci a že tieto právne predpisy „v žiadnom bode postupu neukladali formálne rozhodnutie o poskytnutí pomoci určenej pre príjemcu“. Jediné, čo poľské právne predpisy vyžadovali, bolo schválenie plánu reštrukturalizácie a v ňom stanovených opatrení pomoci predsedom Úradu na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľa, ktoré bolo skutočne poskytnuté. Poľské orgány tvrdili, že „je nesporné, že každé opatrenie stanovené v definitívne schválenom pláne reštrukturalizácie bolo odsúhlasené medzi SSN a príslušným orgánom poskytujúcim pomoc“. Poľsko ďalej tvrdilo, že ustanovenia práva ES neboli uplatniteľné na udalosti, ktoré sa uskutočnili pred pristúpením Poľska, a že prípad *Fleuren* [1], na ktorý sa Komisia odvolávala v rozhodnutí o začatí formálneho zisťovania, sa zásadne odlišuje od predmetného prípadu.

(75) Po tretie vyslovilo sa tvrdenie, že schválenie plánu reštrukturalizácie dozornou radou SSN by sa malo považovať za udalosť poskytnutia pomoci. V odpovedi na pochybnosti Komisie, či dozorná rada bola subjektom oprávneným prijímať rozhodnutia s finančnými dôsledkami na akcionárov, Poľsko uviedlo, že dozorná rada reprezentovala záujmy akcionárov, lebo bola nimi vymenovaná. Členovia dozornej rady konali podľa pokynov akcionárov (ARP a štátna pokladnica) a ich právne akty zakladali záväzok pre ARP a štátnu pokladnicu poskytnúť pomoc.

(76) Po štvrté Poľsko tvrdilo, že schválenie plánu reštrukturalizácie z roku 2003 tímom ARP pre lodiarsky priemysel posilnilo oprávnené domnienky lodeníc, keďže členmi tohto tímu boli všetci zástupcovia ARP v dozornej rade. Poľsko tiež potvrdilo, že skutočné rozhodnutia prijímala dozorná rada a valné zhromaždenie akcionárov ARP.

(77) Napokon poľské orgány tvrdili, že pomoc bola poskytnutá pred pristúpením, keďže angažovanosť štátu bola uvedená v pláne reštrukturalizácie z roku 2003, a preto bola známa pred pristúpením.

Záruky (časť B prílohy k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, opatrenia 62 a 63)

(78) Poľské orgány poukázali na systém presunu záruk, pri ktorom sa nová záruka poskytne, keď sa skončí platnosť predchádzajúcej, a tvrdili, že tento systém, a tým všetky záruky, na ktoré sa vzťahuje, schválila dozorná rada ako súčasť plánu reštrukturalizácie z roku 2003. Uviedli kritériá posudzovania, či sa záruka uplatnila po pristúpení, a dospeli k záveru, že tieto kritériá sú rozhodujúce pri určení, či sa pomoc poskytla.

(79) Poľské orgány nereagovali na argument Komisie, že v prípade dvoch sporných záruk ARP neprijala rovnaké procedurálne kroky, aké prijala v prípade záruk poskytnutých predtým. Poľské orgány nespochybnili poznatok Komisie, že zmluvy na stavbu lodí uzatvorené v roku 2002 obsahovali ustanovenie, ktoré povoľovalo kupujúcemu jednostranne ukončiť zmluvu, ak by lodenice neposkytli v určitej lehote záruku na splnenie zmluvy.

Odpustenie a odklad daní (časť B prílohy k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, opatrenia 64 – 68)

(80) Poľsko argumentovalo, že presná ekonomická angažovanosť štátu v týchto opatreniach bola známa pred pristúpením. Potvrdilo, že orgán poskytujúci pomoc nemohol vydať *ex ante* konečné rozhodnutia o odklade a odpustení daní.

[1] Rozsudok Súdu prvého stupňa vo veci T-109/01, *Fleuren Compost/Komisia*, Zb. 2004, s. II-127.

Oprávnenosť na pomoc

(81) V odpovedi na pochybnosti Komisie, či lodenice ako podnik vytvorený po úpadku predchádzajúceho podniku, ktorý vykonával činnosti stavby lodí v Štetíne, boli oprávnené dostať pomoc na reštrukturalizáciu, Poľsko uviedlo, že príjemca pomoci existoval pod iným menom (ASS) pred úpadkom predchádzajúceho podniku a pôsobil v oblasti stavby lodí.

Ďalšie aspekty rozhodnutia

(82) Poľské orgány poskytli pripomienky týkajúce sa aj ďalších aspektov rozhodnutia Komisie. Konkrétne Poľsko vyslovilo tvrdenie, že reštrukturalizácia SSN mala vplyv na mnoho oblastí činnosti a bola zameraná na výrazné zlepšenie efektívnosti lodeníc. Lodenice prijali viac účelovo zameranú stratégiu, vykonali reštrukturalizáciu zamestnaneckej základne, zlepšili produktivitu, zaviedli účinnejší systém riadenia a zlepšili svoju finančnú situáciu. V roku 2005 očakávali zisk.

(83) Poľsko tiež tvrdilo, že lodenice uskutočnili primerané kompenzačné opatrenia, keďže SSN nadobudli len časť pozemkov a budov, ktoré predtým vlastnil SSPH, a tieto boli priamo spojené s kapacitami lodeníc na stavbu lodí.

(84) Poľské orgány tvrdili, že navrhovaný vlastný príspevok bol dostatočný. Konkrétne budúce zisky, s ktorými zamýšľali lodenice financovať časť nákladov na reštrukturalizáciu, sa nemohli považovať za štátne zdroje, a preto predstavovali vlastný príspevok. Poľské orgány poukazovali, že zálohové platby garantované poľskou agentúrou pre poistenie vývozných úverov KUKE, ktorými sa financovala činnosť lodeníc, by sa tiež mali považovať za vlastný príspevok. Poľsko uviedlo podmienky, za ktorých KUKE vydávala tieto záruky (poplatky za záruky a druh vyžadovanej záruky), a zdôraznilo, že KUKE nemusela na základe poskytnutých záruk vykonať žiadne platby v prospech majiteľov lodí.

(85) Poľské orgány poukázali, že prijatie reštrukturalizačných opatrení zlepšilo finančnú situáciu lodeníc, a v dôsledku toho bolo možné dokázať ich rentabilitu.

2.3.2. PRIPOMIENKY OSTATNÝCH ZAINTERESOVANÝCH STRÁN

(86) Forum Okrętowe, poľský zväz zamestnávateľov lodiarskeho priemyslu, vysvetlil dôvody ťažkostí lodeníc a uviedol, že podľa jeho názoru lodenice prežili len vďaka úspešnej realizácii plánu reštrukturalizácie a štátnej pomoci prijatej na reštrukturalizáciu.

(87) Towimor S.A., dodávateľ lodeníc pre oblasť palubných žeriavov a kotevných a uväzovacích zariadení, uviedol, že lodenice obnovili svoje kapacity na stavbu lodí a prežili krízu v období rokov 2002 – 2004 len preto, že ARP sa postavila na čelo procesu reštrukturalizácie. Towimor zdôraznil, že plán reštrukturalizácie sa úspešne realizoval a dosiahnuté zlepšenia boli dlhodobej povahy.

(88) Lubmor Sp. z o.o., dodávateľ vnútorného vybavenia lodí, zdôraznil dôležitosť existencie SSN pre neho a pre ostatné podniky spolupracujúce s lodenicami.

(89) Ďalší dodávateľ, H. Cegielski, ktorý vyrába najmä lodné motory, zdôraznil, že úspešná reštrukturalizácia SSN zachránila celý lodiarsky priemysel v období rokov 2002 – 2004 a systematicky sa zlepšujúce finančné výsledky lodeníc vyjadrujú, že reštrukturalizačné opatrenia viedli k dlhodobým zlepšeniam.

(90) Spliethoff's Bevrachtingskantoor B.V., zákazník SSN, poukázal na široký know-how lodeníc v rôznych segmentoch stavby lodí a na kvalitu lodí, ktoré postavili. Tento vlastník lodí konštatoval, že SSN pre neho postavili osem viacúčelových lodí s vysokými technickými požiadavkami a normami kvality. Vyjadril nádej, že Komisia schváli pomoc poskytnutú lodeniciam. Ďalší zákazníci lodeníc, Peter Dohle Schiffahrts–KG a Odfjell, vyjadrili podobný názor.

(91) Odborová organizácia Solidarita zdôraznila dôležitosť lodeníc pre zamestnanosť a hospodársku situáciu celého regiónu. Vyjadrila nádej, že Komisia okamžite skončí prešetrovanie a schváli pomoc prijatú lodenicami.

(92) Starosta Štetína zdôraznil dôležitosť existencie lodeníc pre región a poznamenal, že reštrukturalizácia, ktorá sa uskutočnila, priniesla napriek určitým oneskoreniam očakávané výsledky a lodenice boli schopné z dlhodobého hľadiska konkurovať na trhu.

(93) Podnikateľský klub Štetín, združenie zamestnávateľov na podporu rozvoja Štetína a Západného Pomoranska, vyjadril podporu reštrukturalizácii SSN. Opísal ťažkosti, ktorým je región vystavený po úpadku SSPH v roku 2002, a uviedol, že podpora lodeníc poľskými orgánmi umožnila prekonať krízu.

2.4. *VÝVOJ PO ROZHODNUTÍ KOMISIE ZAČAŤ KONANIE VO VECI FORMÁLNEHO ZISŤOVANIA*

(94) Prešetrovanie Komisie a príslušné udalosti sú zhrnuté ďalej v texte.

(95) Poľské orgány v odpovedi na rozhodnutie Komisie začať konanie vo veci formálneho zisťovania na jeseň 2005 predložili dvojitý argument: na jednej strane spochybnili spôsobilosť Komisie konať v súvislosti s opatreniami označenými v rozhodnutí Komisie ako nová pomoc, a na druhej strane tvrdili, že aj keby tieto opatrenia predstavovali novú pomoc, sú zlučiteľné so spoločným trhom ako pomoc na reštrukturalizáciu.

(96) Poľsko na podporu argumentu, že pomoc bola zlučiteľná, predložilo Komisii plán reštrukturalizácie z roku 2003. Komisia preštudovala plán reštrukturalizácie z roku 2003 a požiadala o pomoc externého poradcu. Komisia dospela k záveru, že plán reštrukturalizácie z roku 2003 nespĺňa žiadnu z podmienok na schválenie pomoci na reštrukturalizáciu stanovených v uplatniteľných usmerneniach.

(97) V decembri 2005 sa Komisia dozvedela z verejných zdrojov ([1]), že bola vytvorená KPS, kapitálová skupina vo vlastníctve štátu, s cieľom združiť tri hlavné poľské lodenice v Gdyni, Gdansku a Štetíne pod jednu strechu (ďalej len „konsolidačný plán“). Hlavnou úlohou KPS bolo poskytovať finančné prostriedky na výrobu v lodeniciach. Poľsko neinformovalo Komisiu o konsolidačnom pláne v žiadnej etape konania, ani pred rozhodnutím o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, ani po ňom.

(98) Poľské orgány na žiadosť Komisie na začiatku roka 2006 vysvetlili, že konsolidačný plán sa predtým skutočne zvažoval, ale odstúpilo sa od neho a zanedlho sa prijme nová stratégia reštrukturalizácie poľského lodiarskeho priemyslu. Poľsko vysvetlilo, že úlohou KPS bolo poskytovať finančné prostriedky na prevádzku poľských lodeníc najmä v podobe krátkodobých úverov.

(99) Na stretnutí zástupcov poľských orgánov a útvarov Komisie, ktoré sa konalo 22. februára 2006, Komisia informovala Poľsko, že na základe informácií, ktoré má k dispozícii, nie je schopná dospieť k záveru, že plán reštrukturalizácie z roku 2003 bol dostatočný na obnovenie rentability lodeníc z dlhodobého hľadiska. Komisia zdôraznila, že plán reštrukturalizácie z roku 2003 bol začiatočný plán, ktorý venoval pozornosť najmä finančným opatreniam potrebným na obnovenie prevádzky po úpadku SSPH, a nie plán reštrukturalizácie, ktorý garantuje obnovenie rentability podniku z dlhodobého hľadiska. Konkrétne plánované investície neboli dostatočné z hľadiska zlého stavu zariadení a vybavenia lodeníc. Poľské orgány a lodenice tvrdili, že lodenice už obnovili rentabilitu. Poľsko však uznalo, že lodenice skutočne potrebujú zásadnú investíciu na modernizáciu vo výške 200 miliónov PLN, a preto sa predajú súkromnému investorovi v období rokov 2008 – 2009. Na tomto stretnutí poľské orgány potvrdili, že Komisii bude predložený nový plán reštrukturalizácie alebo revidovaná verzia plánu reštrukturalizácie z roku 2003.

(100) V nadväznosti na toto stretnutie sa poľské orgány zaviazali ([2]) predložiť Komisii do 22. mája 2006 zmenený a doplnený plán reštrukturalizácie SSN.

(101) Dňa 26. júna 2006 Komisia dostala prvý návrh plánu reštrukturalizácie s názvom Plán rozvoja Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o. na obdobie rokov 2006 – 2011, vypracovaný s pomocou poradenskej firmy Deloitte Advisory.

(102) Komisia vyjadrila v súvislosti s týmto návrhom veľké obavy počas návštevy na mieste 13. júna 2006 a písomne 17. júla 2006 a upozornila, že prvý návrh plánu reštrukturalizácie nie je zrejme dostatočne obsiahly, aby zabezpečil obnovenie rentability lodeníc z dlhodobého hľadiska. Komisia zdôraznila, že reštrukturalizácia má byť zo značnej časti financovaná z vlastných zdrojov bez prvkov štátnej pomoci, s čím sa v predloženom návrhu plánu nepočítalo, a že sa musia realizovať účelné kompenzačné opatrenia. Komisia poukázala na pokračujúce využívanie záruk poskytnutých štátnou agentúrou KUKE a upozornila lodenice a poľské orgány, že tieto záruky predstavujú štátnu pomoc. Komisia naliehala na Poľsko, aby revidovalo návrh plánu reštrukturalizácie a predložilo úplnú verziu plánu do konca augusta 2006.

(103) Napriek týmto upozorneniam sa plán reštrukturalizácie z roku 2006, ktorý Poľsko napokon predložilo s dvojmesačným oneskorením v septembri 2006, zásadne nelíšil od prvého návrhu. Hlavné body kritiky plánu reštrukturalizácie z roku 2006 sa opisujú ďalej v texte.

(104) Poľsko informovalo Komisiu v septembri 2006, že valné zhromaždenie SSN prijalo 31. augusta 2006 rozhodnutie zvýšiť kapitál lodeníc o 95 miliónov PLN a do 15. októbra 2006 vypracovať ponuky pre potenciálnych investorov, ktorí majú záujem nadobudnúť novoemitované akcie. Do 31. decembra 2006 len dva podniky vyjadrili záujem o nadobudnutie akcií SSN: poľská obchodná spoločnosť Złomrex obchodujúca s oceľou a ISD Polska, dcérska spoločnosť ukrajinského výrobcu ocele Donbas.

([1]) Zápisnice zo zasadnutí Rady ministrov z 25. januára 2005 a 5. októbra 2005 uverejnené na jej webovej stránke.

([2]) List z 13. marca 2006.

(105) Na stretnutí 7. decembra 2006 (a písomne listom z 29. januára 2007) Komisia vysvetlila poľským orgánom, že plán reštrukturalizácie z roku 2006 nespĺňa žiadne z podmienok schválenia pomoci na reštrukturalizáciu podľa uplatniteľných usmernení. Na tomto stretnutí sa poľské orgány zaviazali privatizovať lodenice s cieľom zlepšiť perspektívy obnovy rentability a zabezpečiť dostatočný vlastný príspevok k reštrukturalizácii. Poľské orgány potom v liste z 5. januára 2007 potvrdili záväzok sprivatizovať lodenice do 30. júna 2007. Počas prípravy privatizačných dokumentov Poľsko požiadalo Komisiu, aby uviedla, aké kompenzačné opatrenia považuje za potrebné pre SSN, aby mohla na základe toho informovať potenciálnych investorov.

(106) V nadväznosti na dohodu komisárky Neelie Kroesovej s ministrom Piotrom Wozniakom z decembra 2006 sa Komisia zapojila do rozsiahlej diskusie s poľskými orgánmi a SSN s cieľom určiť potrebné kompenzačné opatrenia. Poľsko predložilo návrh kompenzačných opatrení v SSN a zaviazalo sa uzatvoriť lodný sklz Wulkan 1, keď sa dokončia už podpísané zmluvy na stavbu lodí, t. j. v marci 2010.

(107) Komisia vyžiadala od SSN spektrum údajov. Zástupcovia útvarov Komisie napokon informovali Poľsko listom z 31. júla 2007, že predbežne považujú uzatvorenie sklzu Wulkan 1 za dostatočné kompenzačné opatrenie za predpokladu, že táto výrobná jednotka bude nezvratne vyradená z prevádzky do 1. júna 2009 alebo skôr, ak by sa stavba 587-IV/09, posledného plavidla, ktorého montáž bola plánovaná na tomto lodnom sklze, ukončila skôr. Sklz Wulkan 1 sa okrem toho bude môcť v roku 2009 použiť len na montáž 587-IV/09. Základ tohto záveru Komisie sa opisuje ďalej v texte. Poľské orgány potvrdili zámer uskutočniť zníženia kapacity uvedené v liste Komisie.

(108) Vo februári 2007 manažment lodeníc zaslal výzvy na nákup majoritného podielu v SSN 57 potenciálnym investorom. V tom čase lodenice už niekoľko mesiacov rokovali so Zlomrexom, ale napokon sa neprijalo žiadne rozhodnutie.

(109) Nové privatizačné úsilie sa začalo na jeseň 2007. Komisia vyjadrila svoje stanovisko k návrhu informačného memoranda v auguste a septembri 2007. Privatizačný poradca KPS a ARP zaslal v septembri výzvu na predkladanie ponúk 221 potenciálnym investorom.

(110) Šesť potenciálnych investorov vyjadrilo záujem o nadobudnutie akcií v lodeniciach a vyžiadalo si ich informačné memorandum. Lehota na predkladanie ponúk potenciálnymi investormi bola niekoľkokrát posunutá.

(111) Komisia upozornila na oneskorenia v procese privatizácie a listom z 3. októbra 2007 naliehala na Poľsko, aby ho dokončilo bez oneskorenia. Poľsko listom z 23. októbra 2007 informovalo Komisiu, že privatizácia sa nedokončí do konca roka 2007, ako sa plánovalo. Namiesto toho sa Poľsko zaviazalo začať rokovania s vybranými investormi od januára 2008. Komisia listom z 30. novembra 2007 znovu zdôraznila svoje znepokojenie z oneskorení a uviedla, že očakáva, že nový vlastník SSN predloží prvý návrh nového plánu reštrukturalizácie do konca februára 2008. Komisia zopakovala túto žiadosť pri mnohých príležitostiach. Komisia opakovane trvala na prísnom dodržiavaní časového plánu privatizácie.

(112) Dňa 20. decembra 2007, po skončení procesu hĺbkovej analýzy, Amber, jediný potenciálny investor, ktorý sa zaujímal sa o nadobudnutie SSN, predložil podmienenú záväznú ponuku, ktorú posúdili privatizační poradcovia KPS a ARP.

(113) Amber dostal od 20. marca 2008 výhradné rokovacie práva, ktoré boli potom viackrát predĺžené, a napokon sa ich platnosť skončila 12. mája 2008.

(114) Dňa 29. februára 2008 Poľsko postúpilo Komisii prvý návrh plánu reštrukturalizácie SSN, ktorý vypracoval Amber [1]. Amber predložil e-mailom z 9. apríla 2008 aktualizované finančné výhľady. Komisia poskytla k tomuto návrhu ústne pripomienky na stretnutí zástupcov útvarov Komisie, poľských orgánov, lodeníc a Amberu vo Varšave 10. apríla 2008 a zaslala písomné pripomienky v liste z 21. apríla 2008.

(115) Na stretnutí s poľskými orgánmi 12. mája 2008 spoločnosť Amber oznámila, že odstupuje od procesu privatizácie SSN. Poľsko informovalo Komisiu o tomto vývoji v ten istý deň. Spoločnosť Amber vo vysvetlení štátnej pokladnici uviedla, že hlavným dôvodom jej odstúpenia je skutočnosť, že po hĺbkovej povinnej analýze situácie lodeníc dospela k záveru, že lodenice sa nestanú rentabilné ani po vykonaní reštrukturalizačných opatrení vrátane značných investícií. Keďže spoločnosť Amber bola jediným uchádzačom, jej odstúpenie znamenalo, že proces privatizácie, ktorý sa začal v roku 2007, sa skončil.

[1] Prvá verzia plánu reštrukturalizácie SSN s obchodným plánom SSN na obdobie rokov 2008 – 2012 vzhľadom na informácie získané počas procesu hĺbkovej analýzy vykonanej v lodeniciach a Doplňujúce vysvetlenia, hlavné línie programu reštrukturalizácie a deklarované záväzky týkajúce sa nákupu SSN, predložené spoločnosťou Amber z 29. februára 2008.

(116) Dňa 26. mája 2008 Poľsko informovalo Komisiu, že proces privatizácie bol obnovený. Poľsko v následných denných správach informovalo Komisiu o opatreniach prijatých poľskými orgánmi s cieľom nájsť kupujúceho SSN. Poľsko zaslalo Komisii viaceré listy, v ktorých potenciálni investori žiadali, aby boli informovaní o pokračujúcom procese privatizácie a aby im bolo zaslané informačné memorandum, keď bude k dispozícii.

(117) Poľské orgány na stretnutí 13. júna 2008 informovali Komisiu, že viaceré podniky majú v úmysle predložiť Komisii plán reštrukturalizácie do 26. júna 2008. Komisia sa na žiadosť poľských orgánov a v ich prítomnosti následne stretla s dvoma potenciálnymi investormi, ktorí vyjadrili záujem o kúpu SSN: nórskou spoločnosťou Ulstein a poľskou spoločnosťou Mostostal Chojnice. Na týchto stretnutiach oba podniky predložili Komisii svoje reštrukturalizačné stratégie.

(118) Poľsko následne predložilo Komisii návrh plánu reštrukturalizácie, ktorý vypracovala spoločnosť Mostostal Chojnice, z júna 2008 s názvom Návrh programu reštrukturalizácie SSN na obdobie rokov 2008 – 2018, pracovná verzia (ďalej len „plán reštrukturalizácie z júna 2008“). 7. júla Poľsko informovalo Komisiu, že Mostostal a Ulstein podpísali vyhlásenie o úmysle o možnej spolupráci, ak by sa Mostostal stal vlastníkom SSN. V súvislosti s týmto vyhlásením o úmysle Poľsko predložilo Komisii aktualizovaný plán reštrukturalizácie vypracovaný spoločnosťou Mostostal.

(119) Poľsko listom zo 14. júla 2008 informovalo Komisiu, že proces privatizácie SSN pokračuje, a vyžiadalo pre potenciálnych investorov dodatočný čas na dokončenie plánu reštrukturalizácie. Poľsko sa zaviazalo predložiť Komisii hotový plán reštrukturalizácie SSN najneskôr do12. septembra 2008.

(120) Komisia súhlasila s navrhovaným konečným termínom úplného plánu reštrukturalizácie.

(121) Dňa 12. septembra 2008 Poľsko predložilo konečný plán reštrukturalizácie lodeníc s názvom Program reštrukturalizácie Stocznia Szczecińska Nowa na obdobie rokov 2008 – 2012 (ďalej len „plán reštrukturalizácie z 12. septembra 2008“).

(122) Dňa 22. septembra Ulstein informoval Komisiu, že odstupuje od procesu privatizácie. V tejto situácii Komisia dospela k záveru, že plán zo septembra 2008 založený na spolupráci medzi spoločnosťami Ulstein a Mostostal už nie je platný. Tento plán však bude opísaný a posúdený v ďalšom texte najmä z dôvodu, že Mostostal v liste z 22. septembra oznámil, že bude realizovať tento plán sám.

(123) Na stretnutí 30. septembra 2008 Mostostal informoval Komisiu, že má stále záujem spolupracovať s Ulsteinom na reštrukturalizácii SSN. Mostostal predložil nepodpísaný a neparafovaný návrh dohody s Ulsteinom, na základe ktorej by tieto dva podniky mali zriadiť preferenčný dodávateľsko-zákaznícky vzťah. Ulstein mal na základe trhových podmienok zadať Štetínskym lodeniciam formou subdodávateľského vzťahu výrobu lodných trupov a neskôr kompletných námorných lodí pre skupinu Ulstein. Ulstein sa mal tiež na základe trhových podmienok deliť s Mostostalom o svoj know-how a skúsenosti v lodiarskom priemysle. Nový návrh dohody o spolupráci nepredpokladal žiadny finančný príspevok Ulsteinu k plánu reštrukturalizácie z 12. septembra 2008.

2.5. *PLÁN REŠTRUKTURALIZÁCIE ZO SEPTEMBRA 2006*

(124) Zmenený a doplnený plán reštrukturalizácie sa vzťahoval na obdobie rokov 2006 – 2011. Bol vypracovaný v spolupráci s poradenskou firmou Deloitte a jeho cieľom bolo dokončiť reštrukturalizáciu, ktorá sa začala v roku 2002 na základe plánu predloženého Komisii v októbri 2005, ktorý sa považoval za nedostatočný na obnovu rentability podniku. Na základe zmeneného a doplneného plánu reštrukturalizácie mali lodenice opäť získať rentabilitu z dlhodobého hľadiska v roku 2009.

Zmena stratégie

(125) Jedným z hlavných pilierov nového plánu reštrukturalizácie bola zmena orientácie SSN na výrobu technologicky vyspelých plavidiel. Táto zmena orientácie sa zakladala na nasledujúcich dôvodoch: vyššia pridaná hodnota, rastúca cenová konkurencia v nižších technologických segmentoch, technická neschopnosť SSN vyrábať veľmi veľké kontajnerové lode, po ktorých v tom čase rástol dopyt, a existujúci know-how SSN, najmä v súvislosti s vysokošpecializovanými cisternovými loďami na prepravu chemikálií z duplexovej nehrdzavejúcej ocele.

(126) Hoci súčasné objednávky (s dodaním v rokoch 2008 – 2009) tvorili najmä kontajnerové lode (70 %), lodenice už vyrábali cisternové lode na prepravu chemikálií vyšších kategórií a lode typu con-ro (30 %). Plán predpokladal, že do roku 2010 lodenice rozšíria svoj výrobný sortiment v troch trhových segmentoch, a to v oblasti cisternových lodí na prepravu chemikálií, lodí typu ro-ro (vrátane con-ro a ro-pax) a technologicky vyspelých viacúčelových lodí.

Odvetvová a prevádzkovaná reštrukturalizácia

(127) Zavedenie novej stratégie mali sprevádzať marketingové a predajné kampane, ako aj organizačné a technologické zmeny v lodeniciach. Celkové náklady na plánované investície a iniciatívy sa odhadli na 203,9 milióna PLN. Investície a iniciatívy sa mali realizovať v období rokov 2006 – 2009.

(128) Na riešenie problému vysokého absentérstva a odlevu kvalifikovaných pracovníkov plán zahŕňal rast miezd. To by znamenalo, že priemerná mzda by bola v roku 2011 o 28 % vyššia ako priemerná mzda v roku 2006.

(129) V pláne bolo stanovené ďalšie zníženie stavu zamestnancov o 4 298 do roku 2011, čím by sa stav zamestnancov znížil približne o 20 % z úrovne v roku 2006 (5 322) a celkovo o 53 % z úrovne v roku 2001 (8 071). Z plánu však nebolo jasné, či toto zníženie znamená prepustenie nadpočetných zamestnancov, alebo presun do dcérskych spoločností.

(130) Ďalšie opatrenia určené na motiváciu kvalifikovaných pracovných síl boli formulované veľmi všeobecne: vypracuje sa nová politika v oblasti ľudských zdrojov, stanoví sa optimálny stav zamestnancov, súčasný odmeňovací systém sa prehodnotí a vypracuje sa plán stimulov. Podobné projekty boli plánované pre stredný manažment.

(131) Plán obsahoval opatrenia týkajúce sa optimalizácie finančnej politiky, napríklad plán zavedenia zmluvných ustanovení znižujúcich riziko expozície voči výkyvom cien materiálov a výmenných kurzov (prirodzený hedging) a plán rokovania s bankami na získanie terminovaných zmlúv. Neboli uvedené dôkazy o úspešných rokovaniach o termínovaných zmluvách so súkromnými bankami.

Cieľové číselné údaje na konci reštrukturalizácie a finančné predpovede

(132) Očakávalo sa, že na konci obdobia reštrukturalizácie v roku 2011 dosiahne produkcia lodeníc 211 682 CGT v porovnaní s 213 044 CGT v roku 2005.

(133) Zníženie stavu zamestnancov bude viesť k zvýšeniu produktivity z 34 CGT/zamestnanec v roku 2003 na 49,3 CGT/zamestnanec v roku 2011. Produktivita z hľadiska ukazovateľa človekohodiny/CGT predstavovala v roku 2003 úroveň 47. Cieľová produktivita na rok 2011 bola 34 človekohodín/CGT.

(134) Plán predpokladal, že výnos z vloženého kapitálu (ROCE) bez zohľadnenia zvýšení miezd bude v období rokov 2007 – 2011 v priemere 19 % p. a., čo bola podľa tvrdení úroveň výnosu očakávaného súkromným investorom. Prognóza zohľadňujúca zvýšenia miezd bola 1,45 % p. a.

(135) Plán zahŕňal aj analýzu citlivosti v súvislosti so zmenami predpokladaných výmenných kurzov, nákladov práce a cien ocele. V pláne sa analyzovali tieto faktory: zhodnotenie zlotého o 5 % a 10 % počas obdobia reštrukturalizácie 2006 – 2011 (pri základnom predpoklade 3,26 PLN/USD), ročné zvyšovanie miezd o 7,5 % (pri základnom predpoklade 5 % ročne) a zvýšenie ceny ocele o 20 %.

Financovanie priebežnej prevádzky

(136) Plán predpokladal, že existujúci model financovania prevádzkovej činnosti zálohovými platbami vlastníkov lodí garantovanými agentúrou KUKE, zárukami štátnej pokladnice a štátnymi úvermi sa nahradí zálohovými platbami vlastníkov lodí garantovaných agentúrou KUKE a komerčnými úvermi.

(137) Plán stanovil financovanie formou doplňujúcich záruk štátnej pokladnice na úvery vo výške 35 miliónov USD na roky 2006 a 2007 a 25 miliónov USD na roky 2008 a 2009. Predpokladalo sa aj nahradenie záruk agentúry KUKE zárukami získanými na trhu a získanie komerčných úverov. V pláne reštrukturalizácie z roku 2006 sa uvádzala len jedna úspešná záručná zmluva. Plán predpokladal pokračujúce využívanie záruk KUKE s priemerným ročným limitom vo výške 200 miliónov USD.

Náklady na reštrukturalizáciu

(138) Plán predpokladal počas obdobia reštrukturalizácie náklady na reštrukturalizáciu vo výške 374,7 milióna PLN a prevádzkové náklady vo výške 11 120 miliónov PLN. Oba tieto číselné údaje boli za obdobie rokov 2002 – 2009. Náklady na plánované iniciatívy a investície sa odhadovali na 203,9 milióna PLN. Finančná reštrukturalizácia bola vyhlásená za dokončenú okrem odpisu 20,7 milióna PLN.

Vlastný príspevok, iné zdroje financovania

(139) Reštrukturalizácia sa mala financovať z vonkajších zdrojov vo výške 190 miliónov PLN vrátane 95 miliónov PLN zo zvýšenia akciového kapitálu lodeníc prostredníctvom emisie nových akcií, ktoré mal prevziať súkromný investor. Rozhodnutie zvýšiť akciový kapitál bolo prijaté na zasadnutí mimoriadneho valného zhromaždenia akcionárov. V septembri 2006 by upísanie nových akcií v hodnote 95 miliónov PLN znamenalo nadobudnutie 21 % podielu v SSN, pričom zvyšok by patril štátu.

(140) Zostávajúcich 95 miliónov PLN malo prísť z dlhodobého investičného úveru a tiež zo súkromného zdroja. Podľa finančnej prognózy sa zvýšenie kapitálu, ako aj dlhodobý investičný úver mali realizovať počas obdobia rokov 2006 – 2009.

(141) Plán navyše považoval za vlastný príspevok obchodný úver vo výške 165,9 milióna PLN, ktorý sa ďalej neopisoval.

(142) V pláne sa uvádzalo, že dodatočné platby od vlastníkov lodí vo výške 628,7 milióna PLN by sa po novelizácii zmlúv mali považovať za vlastný príspevok.

(143) Plán počítal s financovaním priebežnej prevádzkovej činnosti z obchodných úverov a zo zálohových platieb vlastníkov lodí negarantovaných agentúrou KUKE, ktorých celková predpokladaná hodnota počas celého obdobia reštrukturalizácie v rokoch 2002 – 2009 predstavovala 3 200 miliónov PLN.

(144) Plán predpokladal, že budúce peňažné toky vo výške 399 miliónov PLN sa použijú sčasti (14,5 milióna PLN) na investície a sčasti na prevádzkovú činnosť. Plán však explicitne uznával, že tieto toky v zmysle uplatniteľných usmernení Spoločenstva nepredstavujú vlastné zdroje.

Kompenzačné opatrenia

(145) Podľa plánu reštrukturalizácie SSN vykonali kompenzačné opatrenia vo forme zníženia kapacity vyplývajúceho zo skutočnosti, že SSN neprevzali značnú časť majetku a zamestnancov SSPH po jeho úpadku. V roku 2001, t. j. pred úpadkom SSPH, mal tento podnik údajne maximálnu ročnú výrobnú kapacitu 345 600 CGT, pričom maximálna výrobná kapacita v období rokov 1995 – 1999 bola 322 000 CGT (priemerná ročná produkcia v tomto období bola 244 000 CGT). V pláne reštrukturalizácie sa uvádzalo, že súčasná kapacita SSN je 255 720 CGT. Zníženie kapacity preto podľa plánu predstavovalo takmer 100 000 CGT.

2.6. *PLÁN REŠTRUKTURALIZÁCIE Z JÚNA 2008*

(146) Mostostal je podnik usadený v Poľsku, ktorý sa nachádza v stopercentnom vlastníctve skupiny KEM. Vyrába oceľové konštrukcie rôzneho druhu (mosty, žeriavy, budovy atď.). V minulosti bol štátnym podnikom, v roku 1992 bol privatizovaný a od roku 2003 patrí priemyselnej skupine KEM vo vlastníctve rodiny. KEM pôsobí v spracovaní a obchode s oceľovým odpadom a vo veľkoobchode s hutníckymi výrobkami, napríklad s výrobkami vyrobenými Mostostalom. Tržby KEM v roku 2007 dosiahli 700 miliónov PLN (207 miliónov EUR), z toho 100 miliónov PLN (30 miliónov EUR) vyprodukoval Mostostal.

(147) Hlavnou obchodnou stratégiou bola diverzifikácia lodeníc na dve základné činnosti: oceľové konštrukcie a stavba lodí. To malo zmierniť zraniteľnosť lodeníc voči výkyvom na trhu stavby lodí. Produktová reštrukturalizácia sa mala uskutočniť v dvoch fázach. V prvej fáze, do začiatku roku 2009, lodenice dokončia existujúce objednávky lodí a začnú pracovať na oceľových konštrukciách. V druhej fáze sa bude výroba oceľových konštrukcií rozširovať s konečným cieľom využívať 50 % výrobnej kapacity na oceľové konštrukcie a druhých 50 % na stavbu lodí.

(148) V oblasti stavby lodí Mostostal zakladal svoj plán na partnerstve s nórskym lodiarskym podnikom Ulstein. Tieto dva podniky podpísali 7. júla 2008 vyhlásenie o úmysle, v ktorom sa zaviazali rokovať o možnej dohode o spolupráci. Spolupráca mala pozostávať najmä v tom, že Ulstein bude využívať časť kapacity SSN.

(149) Pokiaľ ide o oceľové konštrukcie, Mostostal plánoval využívať výrobné zariadenia v štetínskych lodeniciach na rozšírenie vlastnej výroby a na využitie prístupu k námornej doprave. Plán bol optimistický, pokiaľ ide o rozvoj poľského trhu oceľových konštrukcií, a očakával najmä veľké investície do infraštruktúry v Poľsku. Pokiaľ ide o oblasť stavby lodí, plán predpokladal stavbu lodí typu ro-pax a viacúčelových lodí a tvrdil, že ceny v týchto segmentoch majú „rastový trend nezávisle od vývoja trhov stavby lodí".

(150) Plán počítal s reštrukturalizáciou aktív pozostávajúcou z vyčlenenia približne 30 % súčasnej výrobnej plochy na iné ako hlavné činnosti vrátane prenájmu tretej strane. Jeden lodný sklz, Wulkan 1, mal byť vyčlenený zo stavby lodí a použitý na oceľové konštrukcie na iné účely ako stavba lodí. To sa v pláne prezentovalo ako kompenzačné opatrenie.

(151) Plán predpokladal v období rokov 2008 – 2012 investíciu vo výške 264 miliónov PLN a dodatočnú investíciu vo výške 90 miliónov PLN v období rokov 2013 – 2018. V pláne sa investície a odhadované úspory uvádzali z hľadiska človekohodín a prevádzkových nákladov. Spomínalo sa v ňom však tiež, že 12. júna 2008 lodenice uzatvorili dohodu s externým poradcom na vypracovanie plánu modernizácie lodeníc vrátane určenia potrebných investícií.

(152) Plán reštrukturalizácie predpokladal zvýšenie stavu zamestnancov v roku 2012 o 14 % na 5 010.

(153) Predpokladal, že stavba lodí sa bude financovať zo zálohových platieb vlastníkov lodí tvoriacich 80 % – 90 % predajnej ceny.

(154) Úspech reštrukturalizácie podľa plánu závisel od prijatia dodatočnej štátnej pomoci lodenicami. Predpokladal viaceré kapitálové dotácie a výmenu dlhu za kmeňové akcie, ktorú mala poskytnúť štátna pokladnica alebo podriadené verejné orgány, v celkovej hodnote 588 miliónov PLN. To zahŕňalo kapitálovú dotáciu vo výške 145 miliónov PLN od ARP, o ktorej sa rozhodlo v júni 2008. Plán ďalej predpokladal získanie úveru vo výške 32 miliónov USD (68 miliónov PLN) od ARP. Napokon plán predpokladal ďalšie záruky na zálohové platby od KUKE v nominálnej hodnote 431 miliónov PLN.

(155) Investor uviedol, že je ochotný poskytnúť kapitálovú dotáciu vo výške 149,5 milióna PLN na financovanie časti investičného programu na obdobie rokov 2008 – 2012. Zostávajúca časť investičného programu na toto obdobie sa mala financovať z peňažných tokov lodeníc.

(156) Na záver treba povedať, že v pláne sa prezentovali finančné výhľady na obdobie reštrukturalizácie v rokoch 2008 – 2012 s návratom k rentabilite v roku 2010. Plán všeobecne a bez podpory dôkazov uvádzal rad predpokladov, na základe ktorých boli finančné výhľady vypracované, ale neobsahoval finančný model použitý na získanie odhadov. Návratnosť vlastného imania, ktorá sa mala dosiahnuť v roku 2012, bola podľa plánu približne 26 %, ale plán uznával, že táto zjavne vysoká rentabilita je výsledkom skutočnosti, že vlastné imanie zostalo na nízkej úrovni z dôvodu nahromadených strát z predchádzajúcich rokov. Realistickejší scenár, ktorý nebral do úvahy nahromadené straty, bol, že návratnosť vlastného imania by mala dosiahnuť 7,6 % v roku 2011 a 9,8 % v roku 2012, čo by podľa plánu znamenalo hraničnú rentabilitu plánovaných investícií.

(157) Z projekcie súvahy vyplynulo, že hodnota fixných aktív by sa mala zvýšiť približne zo 100 miliónov PLN v roku 2008 na 200 miliónov PLN v roku 2012.

2.7. *PLÁN REŠTRUKTURALIZÁCIE Z 12. SEPTEMBRA 2008*

(158) Plán reštrukturalizácie z 12. septembra 2008 sa zakladal na podobných predpokladoch ako plán z júna 2008. Diverzifikácia činností zostala najdôležitejšou strategickou ideou a úspech reštrukturalizácie sa mal dosiahnuť spoluprácou medzi Mostostalom a Ulsteinom, pri ktorej by sa spojili skúsenosti s oceľovými konštrukciami a lodiarskym priemyslom. V porovnaní s verziou z júna bol revidovaný plán reštrukturalizácie vyspelejší, pokiaľ ide o niektoré reštrukturalizačné opatrenia a praktickú realizáciu predpokladanej diverzifikácie činností; to sa odrazilo v plánovanej organizačnej a podnikovej reštrukturalizácii (pozri tabuľku 2).

(159) Plán predpokladal, že existujúce lodenice, premenované na SSN Nowa, dokončia výrobu stratových lodí v súčasnom zozname objednávok a potom budú zrušené. Majetok lodeníc sa predá trom novým podnikom: SSN Mostostal (v úplnom vlastníctve Mostostalu), SSN Ulstein (v úplnom vlastníctve Ulsteinu) a SSN Wspólna (vo vlastníctve Mostostalu a Ulsteinu, z ktorých každý bude vlastniť 50 % akcií). Súčasná projektová kancelária sa ďalej stane samostatnou spoločnosťou s názvom SSN Biuro Projektowe. Plán predpokladal, že v roku 2010 Mostostal zriadi ďalšiu novú spoločnosť, SSN Odra, ktorá bude pokračovať v súčasnej stavbe lodí lodeníc a bude vyrábať lode typu ro-pax, ro-ro a con-ro a cisternové lode na prepravu chemikálií.

Tabuľka 2

Podniková reštrukturalizácia SSN predpokladaná v pláne reštrukturalizácie z 12. septembra 2008

	Vlastníctvo	Činnosť	Kapitálové dotácie (v miliónoch PLN)	Tržby (v miliónoch PLN)	Stav zamestnancov	Investičný program (v miliónoch PLN)
SSN Nowa	100 % Mostostal	Stavba lodí – súčasné objednávky	434 (štátna pomoc)	V roku 2009: 680 V roku 2010: 1 000 Neskôr: 0	4 011 v roku 2009, cieľ – 0	—
SSN Mostostal	100 % Mostostal	Oceľové konštrukcie	80	148 (10 %)	297 v roku 2009, cieľ – 352	59
SSN Ulstein	100 % Ulstein	Stavba lodí – námorné lode	67,3	155 (11 %)	150	10
SSN Wspólna	50 % Mostostal, 50 % Ulstein	Oceľové dielce	95	370 – 400 (28 %)	1 062 v roku 2009, cieľ – 663	34,5
SSN Biuro Projektowe	50 % Mostostal, 50 % Ulstein	Projekcia	0,2	9 (0,6 %)	150	0,5
SSN Odra	100 % Mostostal	Stavba lodí – ro-pax, ro-ro, cisternových lodí na prepravu chemikálií	0,2	600 – 700 (49 %)	835 v roku 2010, cieľ – 500	—
Spolu			434 od štátu a 242,7 od investorov	1 412	1 815	104

(160) Plán predpokladal, že SSN Nowa a SSN Odra, podniky, ktoré mali podľa predpokladu pokračovať v súčasnej činnosti stavby lodí lodeníc, nebudú mať žiadne aktíva a budú subdodávateľsky zadávať výrobu oceľových dielcov spoločnosti SSN Wspólna a využívať kapacitu SSN Mostostal alebo SSN Ulstein na montáž a zariaďovanie interiéru lodí. V pláne sa neuvádzalo, ako sa bude toto spoločné využívanie kapacít riadiť v praxi ani za akých podmienok bude kapacita dostupná pre SSN Nowa a neskôr pre SSN Odra.

Trhová stratégia

(161) Uvedené dva podniky, SSN Ulstein a SSN Mostostal, mali vstúpiť na nové trhy, s ktorými SSN nemali žiadne skúsenosti; plán však neobsahoval analýzu týchto trhov.

(162) V pláne bolo vysvetlené, že Ulstein v súčasnosti zadával výrobu lodných trupov subdodávateľom, ale má tiež v úmysle kontrolovať začiatočné fázy výroby a tak nadobudnutím kapacity v Štetíne dosiahnuť vertikálnu integráciu výrobného procesu. SSN Ulstein počítal s primeranou nábehovou krivkou a plánoval najprv stavať lodné trupy a potom napoly vybavené a plne vybavené námorné lode. Plán neobsahoval údaje týkajúce sa plánovaného objemu výroby, predpokladaných cien trupov/lodí, nákladov, rentability atď.

(163) Dôvody investovania Mostostalu do štetínskych lodeníc zostali rovnaké ako v pláne reštrukturalizácie z júna 2008. Cieľom investora bolo rozšíriť kapacitu výroby oceľových konštrukcií a získať priamy prístup k vodnej doprave, čo by znížilo jeho dopravné náklady umožnením dopravy väčších plne zmontovaných konštrukcií. Plánovaný objem výroby, predpokladané ceny, náklady, ziskové rozpätia atď. neboli uvedené.

(164) Plán nepredpokladal reštrukturalizáciu SSN Nowa, ale predpokladal, že po dokončení stratových lodí v aktuálnom zozname objednávok sa zruší. Plán obsahoval trhovú analýzu lodiarskeho priemyslu, ktorá sa však vo veľkej miere týkala trhových segmentov, v ktorých lodenice neplánovali pôsobiť v budúcnosti.

(165) Plán neobsahoval obchodný plán podniku SSN Odra. Pokiaľ ide o stratégiu SSN Odra, plán predpokladal, že tento podnik získa rentabilné zmluvy od štátneho podniku Polska Żegluga Morska (Poľská parníková spoločnosť) na výrobu osobných lodí typu ro-pax. SSN Odra mohol ďalej uvažovať o výrobe vojenskej verzie týchto lodí, ale žiadne ďalšie informácie o tejto téme neboli predložené.

(166) Napokon mal SSN Wspólna poskytovať najmä služby iným podnikom. Plán odhadoval, že SSN Wspólna bude mať kapacitu spracovania ocele 74 000 ton. SSN Ulstein bude potrebovať 15 000 – 20 000 ton a SSN Mostostal 12 000 – 15 000 ton. Plán predpokladal, že približne 30 000 ton ocele bude pridelených na iné činnosti stavby lodí ako činnosti SSN Ulstein. Plán ďalej navrhoval, že zostávajúca kapacita SSN Wspólna (9 000 – 17 000 ton ocele, t. j. 12 % – 23 % kapacity) sa bude využívať na subdodávky iným podnikom, ale neuvádzal sa v ňom cieľový trh, dopyt ani to, aká rentabilita by sa mohla dosiahnuť.

(167) Navyše k organizačnej reštrukturalizácii plán predpokladal reštrukturalizáciu aktív, finančnú reštrukturalizáciu a výrazné zníženie stavu zamestnancov.

(168) Plán predpokladal celkové investície vo výške 104 miliónov PLN do SSN Ulstein, SSN Mostostal a SSN Wspólna. SSN Nowa okrem toho investuje […] [1] miliónov PLN do premiestnenia niektorých výrobných aktív s cieľom uvoľniť pozemky, ktorých predaj mal priniesť hotovosť na uskutočnenie reštrukturalizácie.

(169) Pokiaľ ide o plánované uzatvorenie jedného lodného sklzu, plán z 12. septembra (tak ako plán z júna) uvádzal, že sklz Wulkan 1 sa nebude používať na stavbu lodí, ale na výrobu oceľových konštrukcií podnikom SSN Mostostal.

(170) Z hľadiska stavu zamestnancov plán predpokladal zníženie takmer o 60 %, na úroveň 1 815 zamestnancov.

(171) Z finančných výhľadov vyplývalo, že SSN Ulstein začne činnosť v roku 2009 a začne dosahovať zisk v roku 2010. Predpokladalo sa, že SSN Mostostal a SSN Wspólna začnú prevádzku v roku 2009 a hneď začnú dosahovať zisk. SSN Odra začne stavať lode v roku 2010 a podľa finančných výhľadov okamžite začne dosahovať zisk.

(172) Plánovaná rentabilita tržieb v prípade SSN Ulstein bola 6 %, čo plán považoval za dostatočné. V prípade SSN Odra dosiahne rentabilita tržieb v prvom roku výroby 11 % (to bude vyplývať z dvoch vysokovýnosných zmlúv realizovaných v tom istom roku) a klesne na 7 % – 8 % v nasledujúcich rokoch. SSN Mostostal predpokladal rentabilitu tržieb vo výške 6 % – 9 % v rokoch 2009 – 2011 a 11 % v roku 2012. Rentabilita tržieb SSN Wspólna a SSN Biuro Projektowe bude minimálna: 0,4 % počas celého obdobia v prípade SSN Wspólna a 1,6 % v prípade SSN Biuro Projektowe. Podľa plánu bude táto nízka rentabilita tržieb týchto dvoch podnikov dôsledkom nízkeho ziskového rozpätia a je odôvodnená, lebo ide o podniky, ktoré pôsobia v oblasti služieb pre podniky vyrábajúce finálne výrobky a vo veľkej miere využívajú materiály poskytované hlavnými subjektmi.

[1] Časti tohto textu boli vypustené s cieľom neprezradiť dôverné informácie; tieto sú označené bodkami v hranatých zátvorkách.

(173) SSN Nowa mala dokončiť výrobu stratových lodí zo súčasného zoznamu objednávok lodeníc, čo znamená, že bude ďalej dosahovať stratu počas celého obdobia, kým sa nezlikviduje. Realizácia plánu preto závisela od dodatočnej štátnej pomoci vo výške 430 miliónov PLN, ktorá sa poskytne na krytie budúcich strát SSN Nowa. V porovnaní s plánom z júna, ktorý predpokladal kapitálovú dotáciu štátu vo výške 588 miliónov PLN a úver vo výške 68 miliónov PLN, sa požadovaná výška štátnej pomoci zdá byť nižšia. Komisia však poznamenala, že štátne orgány (ARP a KPS) medzitým uskutočnili v auguste 2008 výmenu dlhu za kmeňové akcie vo výške 130 miliónov PLN.

2.8. *KOMPENZAČNÉ OPATRENIA*

(174) V nadväznosti na dohodu poľských orgánov a Komisie z decembra 2006 Komisia začala intenzívne rozhovory s poľskými orgánmi a SSN s cieľom určiť potrebné kompenzačné opatrenia.

(175) Komisia v spolupráci so svojím externým poradcom a lodenicami určila nasledujúcu metodiku hodnotenia zníženia kapacity navrhnutej Poľskom ako kompenzačné opatrenie.

(176) Na to, aby boli kompenzačné opatrenia účelné, by zníženie kapacity muselo byť dostatočné, aby zabezpečilo po reštrukturalizácii nižšiu budúcu kapacitu lodeníc, ako je ich súčasná kapacita.

(177) Komisia najprv posudzovala súčasnú technickú kapacitu lodeníc a predpokladala, že montáž lodí na lodných sklzoch predstavuje jednu z kritických častí výrobného procesu lodeníc, ktorú by nebolo možné ľahko prekonať outsourcingom. Podľa metodiky použitej Komisiou, proti ktorej nenamietali poľské orgány ani lodenice, sa kapacita počíta s použitím dĺžky trvania montáže na sklze a typickej palety lodí (keďže lode sa líšia podľa hodnoty CGT, ale ich montáž môže trvať rovnaký čas).

(178) Pri výpočte súčasnej kapacity sa bral do úvahy čas *skutočne* potrebný na montáž (určitého druhu) lode na sklze. Tento čas musel odrážať všetky súčasné nedostatky výrobného procesu, napr. nízku produktivitu, problémové miesta, zastarané aktíva, neefektívny výrobný tok a problémy s pracovnou silou. Jedine vplyv finančných prekážok vyplývajúcich z ťažkej finančnej situácie lodeníc sa mohol vyčleniť z faktorov času montáže. Nepravidelný alebo žiadny prístup k prevádzkovému kapitálu môže vážne narušiť výrobný proces. Keďže predstavuje vonkajší faktor vlastný všetkým spoločnostiam s finančnými ťažkosťami a nesúvisí s neefektívnosťou samotného podniku, Komisia akceptovala, že *skutočná výkonnosť* lodeníc by sa mohla upraviť predpokladaním bezproblémového prístupu k prevádzkovému kapitálu.

(179) Pri odhade budúcej kapacity sa bral do úvahy *pravdepodobný* čas potrebný na montáž (určitého druhu) lode na sklze za predpokladu, že produktivita lodeníc je porovnateľná s referenčnou hodnotou stanovenou inými konkurenčnými európskymi lodenicami. Inými slovami, bolo potrebné zohľadniť vplyv potrebnej modernizácie zariadení a optimalizácie pracovných podmienok (organizácia, financie, zásoby, pracovná sila).

(180) Táto modernizácia bolo nevyhnutná, ak by lodenice chceli obnoviť svoju rentabilitu z dlhodobého hľadiska. S tým súvisiace zvýšenie produktivity by umožnilo lodeniciam znížiť vstupy, ako aj vyrábať rýchlejšie. So zlepšovaním rôznych aspektov výroby by sa zvyšovala kapacita v zmysle schopnosti vyrobiť určitý objem. Preto bolo dôležité uvedomiť si, že uzatvorenie niektorých zariadení, napríklad navrhované uzatvorenie jedného sklzu v štetínskych lodeniciach, by sa mohlo kompenzovať zvýšením kapacity zostávajúcej časti lodeníc. Aby kompenzačné opatrenia zostali účelné, zníženie kapacity by muselo byť také, aby kapacita lodeníc na konci reštrukturalizácie, t. j. po investícii a zlepšení produktivity, bola nižšia ako ich súčasná kapacita. Jedine týmto spôsobom bolo možné zosúladiť dané dva ciele, a to dosiahnutie rentability podniku z dlhodobého hľadiska, ktoré znamená zvýšenie produktivity, s čo najúčinnejšou minimalizáciou negatívneho vplyvu na obchod.

(181) Na zabezpečenie jednotnosti výpočtu súčasnej kapacity a budúcej kapacity by sa musel použiť rovnaký produktový mix, t. j. rovnaké druhy lodí. Alternatívne by sa ako zástupca mohla používať „priemerná loď“ (t. j. priemerná hodnota CGT so zreteľom na objednávky lodeníc).

(182) Na základe informácií predložených SSN sa ich súčasná kapacita pri prevádzke s finančnými obmedzeniami odhadla na úroveň medzi 177 000 CGT a 202 000 CGT v závislosti od toho, či by produkcia lodeníc zahŕňala cisternové lode na prepravu chemikálií. Kapacita lodeníc bez finančných obmedzení bola 208 000 CGT (9,15 lode), ak by ich produkcia zahŕňala cisternové lode na prepravu chemikálií, a 238 000 CGT (10,7 lode), ak by nezahŕňala cisternové lode na prepravu chemikálií.

(183) Lodenice uviedli, že investície predpokladané v pláne reštrukturalizácie z roku 2006 nebudú mať vplyv na čas montáže, ale sa skôr premietnu do zníženia nákladov. Vysvetlili tiež, že hoci niektoré investície by potenciálne mohli znížiť čas montáže, tento vplyv sa bude kompenzovať významnou zmenou výrobnej metódy, ktorou je rýchlejšie zariaďovanie interiéru lodí. Lodenice tiež vysvetlili, že na výrazné skrátenie času montáže by bolo potrebné investovať do samotných sklzov. Lodenice kvantifikovali túto investíciu na objem 200 miliónov EUR, ktorý je zjavne mimo možností lodeníc.

(184) Budúca kapacita, ak by sa neuzatvorili žiadne zariadenia, sa preto bude rovnať súčasnej kapacite so scenárom bez finančných obmedzení, t. j. 208 000 CGT, ak by produkcia zahŕňala cisternové lode na prepravu chemikálií, a 238 000 CGT bez cisternových lodí na prepravu chemikálií.

(185) Po uzatvorení najmenšieho sklzu (Wulkan 1) by kapacita lodeníc bola medzi 149 000 CGT (6,25 lode) pre paletu lodí s najnižšou hodnotou CGT (s cisternovými loďami na prepravu chemikálií) a 178 000 CGT (7,8 lode) pre paletu lodí s najvyššou hodnotou CGT (bez cisternových lodí na prepravu chemikálií).

(186) Na základe týchto číselných údajov Komisia rozhodla, že zníženie kapacity po uzatvorení najmenšieho sklzu bude medzi 25 % a 46 % v závislosti od toho, aký produktový mix sa predpokladal. Na tomto základe a so zreteľom na to, že uzatvorenie ďalšieho sklzu bude znamenať zníženie kapacity najmenej 59 %, Komisia dospela k predbežnému záveru, že uzatvorenie najmenšieho sklzu, Wulkan 1, navrhnuté Poľskom, bude predstavovať dostatočné kompenzačné opatrenie.

2.9. *OPATRENIA POMOCI*

(187) Komisia začala konanie vo veci formálneho zisťovania týkajúce sa opatrení pomoci uvedených v časti B prílohy k tomuto rozhodnutiu. To zahŕňalo kapitálovú dotáciu, dve záruky na splnenie zmluvy, ktoré mala poskytnúť ARP, a viaceré odklady a odpustenia daní z nehnuteľností mestom Štetínom. Nominálna hodnota týchto opatrení bola 126 524 652 PLN.

(188) Poľsko informovalo Komisiu, že dve záruky na splnenie zmluvy, uvedené ako opatrenia 62 a 63 v časti B prílohy k tomuto rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, neboli poskytnuté ([1]). Poľsko tiež informovalo Komisiu, že odpustenia daní z nehnuteľností, uvedené ako opatrenia 64 a 68 v časti B prílohy k tomuto rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, boli posunuté ([2]).

(189) V tabuľke 3 sú uvedené opatrenia poskytnuté od 1. mája 2004, dátumu pristúpenia Poľska k EÚ, do 30. júna 2007. Poľsko notifikovalo tieto opatrenia listom z 11. júla 2007. Ich nominálna hodnota je 259 560 990 PLN. Opatrenie 1 zodpovedá opatreniu 61 v časti B prílohy k tomuto rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania.

(190) Tabuľka 3 obsahuje úvery od KPS používané na financovanie potrieb prevádzkového kapitálu lodeníc. V listoch z 11. júla 2007 a 9. januára 2008 Poľsko poukazovalo na to, že tieto úvery nepredstavujú štátnu pomoc, keďže účtované úroky zodpovedajú posúdenému riziku konkrétneho projektu, pre ktorý sa žiadal úver.

(191) Za tieto úvery poskytnuté v období rokov 2005 – 2007 KPS účtovala úrokovú sadzbu tesne nad 6 %. Referenčná sadzba pre Poľsko v období, keď sa úvery KPS poskytli lodeniciam, sa pohybovala od 5,56 % do 6,24 %. KPS ďalej účtovala jednorazový poplatok od 0,1 % do 0,4 %. Podľa poľských orgánov KPS vyžadovala záruku vo forme akceptácie presadzovania záväzkov, dohody o postúpení pohľadávok, bezpodmienečného platobného príkazu, nedenominovaného dlhopisu alebo záložného práva na aktíva ([3]).

(192) KPS bola zriadená v roku 2004 ako úplná dcérska spoločnosť ARP s funkciou fondu rizikového kapitálu pre ARP. Jej hlavnou úlohou bolo slúžiť ako prostriedok konsolidácie troch významných lodeníc v Poľsku, ale v roku 2006 sa od tohto projektu upustilo. Podľa informácií poskytnutých Poľskom v roku 2006 ([4]) mala byť KPS financovaná kapitálovou dotáciou od ARP, vecným príspevkom (akcie v tretích podnikoch) poskytnutým ARP a revolvingovým bankovým úverom garantovaným ARP, ktorý bol špecificky určený na podporu financovania lodeníc. Podľa informácií dostupných na internetovej stránke vlády mala KPS podporovať činnosti stavby lodí v Poľsku aj prostredníctvom emisie dlhopisov plne garantovaných agentúrou ARP. Dokument Stratégia lodiarskeho priemyslu (lodeníc na stavbu námorných lodí) v Poľsku na obdobie rokov 2006 – 2010 ([5]) potvrdzuje, že KPS mala vytvoriť zdroje z emisie dlhových nástrojov v hodnote približne 100 miliónov USD zabezpečených aktívami vyčlenenými na reštrukturalizáciu lodiarskeho priemyslu vo forme finančných prostriedkov prevedených štátnou pokladnicou na ARP.

([1]) List z 11. júla 2007.

([2]) List z 9. januára 2008.

([3]) List z 9. januára 2008, s. 15.

([4]) List zo 17. februára 2006.

([5]) Stratégia lodiarskeho priemyslu (lodeníc na stavbu námorných lodí) v Poľsku na obdobie rokov 2006 – 2010, prijatá v auguste 2006, s. 30.

(193) V tabuľke 4 je uvedená podpora poskytnutá zo strany ARP a KPS od 30. júna 2007 do 15. februára 2008 a notifikovaná Komisii po 11. júli 2007 listami zo 6. decembra 2007 a 12. februára 2008. Uvedené sú aj dodatočné úvery od ARP a KPS, o ktorých sa Komisia dozvedela z Informačného memoranda SSN z júna 2008 ([1]), z plánu reštrukturalizácie Mostostalu predloženého v júni 2008 ([2]) a z plánu reštrukturalizácie predloženého v septembri 2008. Nominálna hodnota týchto opatrení je 417 531 254 PLN.

(194) V tabuľke 5 sú uvedené nepresadzované záväzky voči verejným orgánom v podobe nedoplatkov dane z nehnuteľností vo výške 12 402 000 PLN za obdobie od júla 2003 do decembra 2004. Toto opatrenie zodpovedá opatreniam 64 – 68 v časti B prílohy k tomuto rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania.

(195) Prihliadajúc na chúlostivú finančnú situáciu lodeníc, Komisia nemôže vylúčiť možnosť, že SSN nedostali ďalšiu štátnu pomoc podobnej povahy.

(196) Napokon SSN využívali výhody výrobných záruk od KUKE (ďalej len „záruky na zálohové platby“ alebo „záruky od KUKE“). Prakticky všetky lode vyrobené v lodeniciach od 1. mája 2004 boli financované vďaka týmto zárukám. SSN dostali v období od 1. mája 2004 do 30. mája 2008 96 záruk v celkovej hodnote 1 928 869 694 PLN ([3]). Poľsko v pripomienkach predložených 11. júla 2007 informovalo Komisiu, že v období do konca roka 2008 bude KUKE naďalej poskytovať záruky SSN. Podľa plánu reštrukturalizácie predloženého 12. septembra 2008 KUKE poskytla 26. júna SSN ďalších desať záruk v celkovej výške 429 578 282 PLN.

(197) Spoločnou črtou tohto odvetvia je, že lodenice zvyčajne nemajú dostatok prevádzkového kapitálu na stavbu lodí a využívajú externé financovanie buď prostredníctvom vypožičania (takzvané výrobné úvery), alebo zálohových platieb od vlastníkov lodí, ktorí financujú výrobu. Vlastníci lodí zvyčajne zaplatia 80 % ceny vopred v splátkach, ktoré sa časovo zhodujú s niektorými rozhodovacími etapami stavby, a zostávajúcich 20 % sa platí pri dodávke. Účasť vlastníkov lodí na financovaní stavby je preto rozhodujúca. Úlohou záruk na zálohové platby, ktoré KUKE poskytla v prospech SSN, bolo preto zabezpečiť zálohové platby vlastníkov lodí proti riziku nedodania lode lodenicami.

(198) Podľa informácií poskytnutých Poľskom sa záruky KUKE poskytli SSN nasledujúcim spôsobom. Po prvé s vlastníkom lodí sa podpísala zmluva, ktorá bola zvyčajne podmienená tým, že lodenice v určitej lehote preukážu, že KUKE garantuje financovanie výroby. KUKE vydala rozhodnutie v tom zmysle, že bude zabezpečovať financovanie celej lode poskytnutím záruky na zálohové platby. V nasledujúcich jednotlivých zmluvách KUKE aktivovala záruku pre každú jednotlivú zálohovú platbu (zvyčajne štyri). Celková angažovanosť KUKE voči možnému nedodaniu lodenicami je zvyčajne 80 % celkovej nákupnej ceny, čo zodpovedá celkovým zálohovým platbám zaplateným vlastníkom lodí pred dodaním. Táto celková angažovanosť je známa, keď KUKE vydá rozhodnutie na zabezpečenie zálohových platieb realizovaných vlastníkom lodí. Platnosť záruky sa končí dodávkou lode.

(199) Činnosti KUKE ako poľskej agentúry na podporu exportu sú rôzne ([4]) a možno ich v podstate rozdeliť na komerčnú časť činností a na činnosti vykonávané v mene štátnej pokladnice a garantované štátnou pokladnicou. Tieto druhé uvedené činnosti sa vykonávajú prostredníctvom osobitného bankového účtu „Interes Narodowy“. Záruky poskytnuté v prospech SSN patria do činností garantovaných štátnou pokladnicou.

(200) Podľa informácií poskytnutých Poľskom sa záruky KUKE na zálohové platby poskytli v prospech SSN za poplatok za záruku, ktorý sa menil podľa hodnoty záruky. Tento poplatok predstavoval 2 % ročne v prípade záruk nepresahujúcich 35 miliónov PLN a 1 % ročne v prípade záruk presahujúcich 35 miliónov PLN. Ako záruku KUKE vyžadovala prevod vlastníctva lode, rozostavanej lode alebo materiálov.

(201) Z tabuliek 3 – 5 a z uvedených informácií vyplýva, že od 1. mája 2004 SSN využili výhody z opatrení v celkovej nominálnej hodnote 3 047 943 120,5 PLN (približne 896 miliónov EUR).

([1]) Príloha 1 k listu zo 6. júna 2008.
([2]) List z 26. júna 2008.
([3]) Zoznam týchto záruk poskytlo Poľsko v prílohe 11 k plánu reštrukturalizácie Mostostalu predloženému 26. júna 2008.
([4]) Pozri aj rozhodnutie Komisie z 18. júla 2007 vo veci N 105/07, Záručná schéma na vývozné kontrakty, súhrnné oznámenie v Ú. v. EÚ C 214, 13.9.2007, s. 3.

Tabuľka 3

Štátna pomoc poskytnutá SSN od 1. mája 2004 do 30. júna 2007, údaje poskytnuté poľskými orgánmi

Číslo	Orgán poskytujúci pomoc	Nástroj pomoci	Právny základ	Číslo rozhodnutia alebo zmluvy	Dátum poskytnutia pomoci	Dátum nadobudnutia účinnosti	Úroky	Obdobie, na ktoré sa pomoc poskytla	Nominálna hodnota pomoci (v PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	ARP	Kapitálová dotácia	Zákon z 15. 9. 2000 Zákon o obchodných spoločnostiach (Dz. U. č. 94, 1037, v znení zmien a doplnení)	Rep. A. č. 4528/2004	21. 12. 2004	20. 6. 2005	Neuplatňu-jú sa	Jednorazo-vá pomoc	61 752 652,83
2.	KPS	Úver	Zákon z 23. 4. 1964 Občiansky zákonník (Dz. U. č. 16, 93, v znení zmien a doplnení)	Zmluva č. 1/10/2005	13. 10. 2005	14.10.2005-	1M WIBOR + 2 %	13. 4. 2006	20 000 000,00
3.	KPS	Úver	Zákon z 23. 4. 1964 Občiansky zákonník (Dz. U. č. 16, 93, v znení zmien a doplnení)	Zmluva č. 1/2/2006	15. 2. 2006 (prílohy: 27. 4. 2006 24. 8. 2006 26. 9. 2006 27. 11. 2006 21. 12. 2006 31. 1. 2007)	21. 2. 2006 27. 4. 2006 27. 9. 2006 16. 2. 2007 21. 2. 2007 30. 3. 2007 1. 5. 2007 31. 5. 2007	Nie sú údaje	31. 8. 2009	68 405 400,00 (18 000 000,00 USD)
4.	KPS	Úver	Zákon z 23. 4. 1964 Občiansky zákonník (Dz. U. č. 16, 93, v znení zmien a doplnení)	Zmluva z 12. 1. 2007	12. 1. 2007	3. 4. 2007 5. 4. 2007 16. 4. 2007 26. 4. 2007 30. 4. 2007 16. 5. 2007 31. 5. 2007	Nie sú údaje	31. 1. 2009	82 902 937,50 (21 375 000,00 USD)
5.	KPS	Úver	Zákon z 23. 4. 1964 Občiansky zákonník (Dz. U. č. 16, 93, v znení zmien a doplnení)	Zmluva č. 1/2/2007	9. 2. 2007 (prílohy: 29. 3. 2007 4. 4. 2007)	9. 2. 2007	WIBOR 1M + 2,25 %	27. 4. 2007	12 200 000,00
6.	KPS	Úver	Zákon z 23. 4. 1964 Občiansky zákonník (Dz. U. č. 16, 93, v znení zmien a doplnení)	Zmluva č. 2/2/2007	12. 2. 2007	12. 2. 2007	WIBOR 1M + 2,25 %	12.8.2007	14 300 000,00
								Spolu	259 560 990,33

Tabuľka 4

Dodatočná štátna pomoc poskytnutá SSN od 30. júna 2007 do 12. septembra 2008, údaje poskytnuté poľskými orgánmi

Číslo	Orgán poskytujúci pomoc	Nástroj pomoci	Právny základ	Dátum poskytnutia pomoci	Nominálna hodnota pomoci (v PLN)
1	2	3	4	5	6
7.	KPS	Kapitálová dotácia	Zmluva	7. 8. 2007	9 999 954,69
8.	KPS	Kapitálová dotácia		7. 8. 2007	33 999 919,80
9.	ARP	Kapitálová dotácia	Zmluva medzi SSN a ARP o štátnej pomoci vo forme kapitálovej dotácie	19. 9. 2008	86 000 151,93
10.	ARP	Úver	Zákon z 30. 8. 1996 o komercializácii a privatizácii (Dz. U. 02.171.1397, v znení zmien a doplnení)	5. 12. 2007	49 000 000,00
11.	ARP	Úver	Zmluva OPP/3/08	6. 2. 2008	41 000 000,00
12.	KPS	Úver	Zmluva 1/11/2007	23. 11. 2007	9 000 000,00
13.	KPS	Úver	Zmluva 1/3/2008	5. 3. 2008	20 000 000,00
14.	ARP	Úver	Zmluva OPP/5/08	30. 9. 2009	32 250 000,00
15.	KPS	Úver		12. 8. 2007	4 709 380,37
16.	ARP	Výmena dlhu za kmeňové akcie	Rep. A. č. 6603/2008, 8014/2008	20. 6. 2008	110 999 077,11
17.	KPS	Výmena dlhu za kmeňové akcie	Rep. A. č. 6603/2008, 8014/2008	20. 6. 2008	20 572 770,24
				Spolu	417 531 254,1

Tabuľka 5

Záväzky voči verejným orgánom nevymáhané po 1. máji 2004

Číslo	Orgán poskytujúci pomoc	Nástroj pomoci	Záväzok	Dlžná suma (v PLN)
12.	Mesto Štetín	Odklad dane	Daň z nehnuteľností naakumulovaná od júla 2003 do decembra 2004	12 402 000,00

3. **POSÚDENIE**

3.1. *PRÁVOMOC KOMISIE*

(202) V bode 3 prílohy IV k zmluve o pristúpení sa stanovuje takzvaný prechodný mechanizmus. Tento predstavuje právny rámec posudzovania schém štátnej pomoci a jednotlivých opatrení pomoci zavedených v novom členskom štáte pred dátumom jeho pristúpenia k EÚ a uplatniteľných aj po pristúpení.

(203) Opatrenia pomoci, ktoré boli zavedené pred pristúpením a nie sú uplatniteľné po pristúpení, Komisia nemôže skúmať ani v rámci prechodného mechanizmu, ani podľa postupu uvedeného v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES.

(204) Na druhej strane opatrenia, ktoré boli zavedené až po pristúpení, bude Komisia posudzovať ako notifikovanú pomoc alebo ako neoprávnenú pomoc podľa postupu uvedeného v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES.

(205) Na určenie dátumu, ku ktorému bolo určité opatrenie zavedené, je príslušným kritériom právne záväzný akt, ktorým sa príslušný vnútroštátny orgán zaväzuje poskytnúť pomoc ([1]). Či je správny akt právne záväzný, je záležitosť vnútroštátneho práva. Komisia však musí byť najmä v hraničných prípadoch schopná preskúmať tieto správne akty a posúdiť na základe ich formy a obsahu, či by mohli predstavovať dôvod na oprávnené domnienky príjemcov, vymáhateľné pred poľským súdom. Táto spôsobilosť skúmať vnútroštátne správne akty je nevyhnutná na uplatňovanie výlučnej právomoci Komisie schvaľovať výnimky zo všeobecného zákazu štátnej pomoci v súvislosti s opatreniami zavedenými v Poľsku po 1. máji 2004.

(206) Opatrenie je uplatniteľné po pristúpení, ak bolo zavedené pred pristúpením, ale aj po pristúpení môže viesť k poskytnutiu dodatočnej pomoci alebo zvýšeniu sumy už poskytnutej pomoci, t. j. ak presná ekonomická angažovanosť štátu nie je známa k dátumu, ku ktorému bolo opatrenie zavedené, a nie je známa ani k dátumu pristúpenia.

(207) Komisia v rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania dospela na základe informácií poskytnutých Poľskom k záveru, že súbor opatrení notifikovaných Komisii v skutočnosti predstavuje novú pomoc, ktorá sa má poskytnúť po 1. máji 2004, t. j. po dni pristúpenia Poľska k EÚ. Konkrétne Komisia dospela k záveru, že kapitálová dotácia, dve záruky na splnenie zmluvy a odpustenie a odklad daňovej povinnosti na dani z nehnuteľností predstavujú novú pomoc.

(208) Po prvé Poľsko informovalo Komisiu, že dve sporné záruky na splnenie zmluvy (opatrenia 62 a 63 v časti B prílohy k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania) sa nakoniec vôbec neposkytli. Toto rozhodnutie sa preto na ne nevzťahuje.

(209) Po druhé Poľsko potvrdilo, že daňový dlh na dani z nehnuteľností voči mestu Štetínu, naakumulovaný v období od júla 2003 do decembra 2004 (opatrenia 64 – 68 v časti B prílohy k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania), sa zatiaľ nevymáhal ani neodpísal. To znamená, že tento záväzok sa previedol do ďalších účtovných období a nevymáhal dlhý čas po dátume pristúpenia. Z ustálenej judikatúry je zrejmé ([2]), že trvalé nevymáhanie dlhov voči verejným orgánom môže predstavovať štátnu pomoc, čím sa rozhodnutie bude podrobnejšie zaoberať v ďalšom texte. Takéto nevymáhanie zjavne patrí do právomoci Komisie podľa článku 88 Zmluvy o ES, keďže sa týka obdobia po pristúpení. Tieto opatrenia preto patria do oblasti pôsobnosti tohto rozhodnutia.

(210) Po tretie, pokiaľ ide o kapitálovú dotáciu od ARP (opatrenie 61 v časti B prílohy k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania), pripomienky poskytnuté Poľskom a tretími stranami k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania nepresvedčili Komisiu, že toto opatrenie nepredstavuje novú pomoc. Toto opatrenie preto patrí do oblasti pôsobnosti tohto rozhodnutia.

(211) V ďalšom texte Komisia vysvetľuje dôvody, prečo nemôže prijať argumenty predložené Poľskom a zainteresovanými stranami.

(212) Pokiaľ ide o argument Poľska, že kapitálová dotácia by sa mala chápať v kontexte širokého programu poľskej vlády na záchranu lodiarskeho priemyslu v Poľsku, Komisia dospela k záveru, že takýto všeobecný vládny program nemôže predstavovať dôvod na vznik právneho nároku SSN, aby jeden z ich akcionárov, ARP, musel uskutočniť úplnú kapitálovú dotáciu. Z rozpočtových dôvodov však ARP nebola schopná vykonať kapitálovú dotáciu stanovenú v pláne reštrukturalizácie z roku 2003 v úplnom rozsahu.

([1]) Rozsudok Súdu prvého stupňa vo veci T-109/01, *Fleuren Compost/Komisia*, uvedený v odseku 74.

([2]) Stanovisko generálneho advokáta Jacobsa vo veci C-256/97, *DM Transport*, Zb. 1999, s. I-3915; vo veci C-480/98, *Španielsko/Komisia („Magefesa“)*, Zb. 2000, s. I-8717.

(213) Pokiaľ ide o argument Poľska, že Komisia uplatňuje kritériá práva ES na udalosti a na vnútroštátne právo pred pristúpením, právomoc Komisie konať v súvislosti s opatreniami poskytnutými pred pristúpením je stanovená v akte o pristúpení, ktorý je záväzný pre Spoločenstvá a pre Poľsko. Komisia interpretovala pojem „zavedenie pred pristúpením“ analogicky s pojmom „poskytnutie pomoci“ ([1]).

(214) Poľsko tvrdí, že podľa vnútroštátneho práva sa vyžadovalo len schválenie plánu reštrukturalizácie a opatrení pomoci v ňom zahrnutých predsedom Úradu pre hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa. Komisia nezastáva názor, že toto samotné schválenie možno kvalifikovať ako „zavedenie opatrenia pred pristúpením“. Vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže preveril zlučiteľnosť pomoci s vnútroštátnymi právnymi predpismi v oblasti štátnej pomoci, ale práve tak, ako keď Komisia preskúma štátnu pomoc podľa článku 88 Zmluvy o ES, jeho schválenie nezaložilo oprávnené domnienky podľa vnútroštátneho práva, že pomoc skutočne bude poskytnutá.

(215) Poľsko považuje za nesporný fakt aj skutočnosť, že kapitálová dotácia ustanovená v pláne reštrukturalizácie z roku 2003 bola dohodnutá medzi SSN a ARP. Ako Komisia uviedla v svojom rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, pomoc sa považuje za zavedenú, ak príslušný orgán prijme akt, ktorý podľa vnútroštátneho práva môže predstavovať dôvod na vznik oprávnených domnienok vymáhateľných pred vnútroštátnym súdom, že sa pomoc poskytne. Komisia musí byť na uplatnenie svojej právomoci podľa aktu o pristúpení a Zmluvy o ES samozrejme schopná preveriť, či je táto podmienka splnená. Poľsko ani zainteresované tretie strany neposkytli žiadny dôkaz, že SSN by boli schopné uplatniť si nárok na oprávnené domnienky pred vnútroštátnym súdom z dôvodu, že celková kapitálová dotácia vo výške 241 miliónov PLN bola zahrnutá v pláne reštrukturalizácie z roku 2003 dohodnutom s ARP. V skutočnosti boli na realizáciu tejto kapitálovej dotácie potrebné dve uznesenia mimoriadneho zhromaždenia akcionárov: uznesenie z 29. apríla 2004 (180 miliónov PLN) ([2]) a uznesenie z 24. decembra 2004 (61 miliónov PLN).

3.2. *ŠTÁTNA POMOC V ZMYSLE ČLÁNKU 87 ODS. 1 ZMLUVY O ES*

3.2.1. EXISTENCIA ŠTÁTNEJ POMOCI

(216) V článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES sa stanovuje, že pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(217) Komisia dospela k záveru, že všetky opatrenia uvedené v časti 2.7 poskytol štát alebo boli poskytnuté zo štátnych prostriedkov, a keďže boli poskytnuté jednému konkrétnemu podniku, boli selektívne.

(218) SSN patrí medzi najväčšie lodenice v Európe. V posledných rokoch kontajnerové lode reprezentovali viac ako 60 % objednávok lodeníc. SSN preto aktívne konkurujú lodeniciam v Nemecku a Dánsku. Ustavičné subvencovanie SSN, ktoré im umožnilo uzatvárať zmluvy bez úplného vyhodnocovania alebo znižovania vyplývajúcich rizík, malo negatívny vplyv na ostatné európske lodenice, ktoré sú schopné vyrábať kontajnerové lode.

(219) Komisia podotýka, že SSN pôsobia aj v ďalších segmentoch nákladných lodí a ponúkajú produkty ako viacúčelové lode, cisternové lode na prepravu chemikálií a ro-ro (vrátane ro-pax a con-ro) lode a konkurujú v týchto segmentoch s ostatnými európskymi lodenicami. Cisternové lode na prepravu petrochemikálií a iných chemikálií predstavovali napríklad na konci roka 2006 približne 8 % objednávok európskych lodeníc. V týchto segmentoch pôsobia najmä nemecké a rumunské lodenice.

(220) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že štátna pomoc poskytnutá SSN ovplyvňovala obchod medzi členskými štátmi.

(221) Napokon Komisia musí zistiť, či opatrenia poskytnuté SSN prinášali neoprávnenú výhodu, a tým narušili hospodársku súťaž, alebo hrozili narušením hospodárskej súťaže. Komisia poznamenáva, že poľské orgány namietali proti klasifikácii úverov od KPS a záruk od KUKE ako štátna pomoc a tvrdili, že tieto opatrenia splnili zásadu investora v trhovom hospodárstve. Poľsko nenamietalo proti klasifikácii ostatných opatrení, ktoré patria do oblasti pôsobnosti tohto rozhodnutia, ako štátna pomoc.

(222) Komisia v nasledujúcom texte vysvetlí, prečo pretrvávajúce nevymáhanie dlhov voči verejným orgánom nespĺňa zásadu investora v trhovom hospodárstve. Komisia potom podrobne posúdi opatrenia napadnuté Poľskom. Komisia napokon zváži okolnosti, za ktorých boli opatrenia, ktoré patria do oblasti pôsobnosti tohto rozhodnutia, poskytnuté a ich vplyv na hospodársku súťaž.

([1]) Rozsudok Súdu prvého stupňa vo veci T-109/01, *Fleuren Compost/Komisia*, odsek 74.

([2]) Toto opatrenie bolo zahrnuté v časti A prílohy k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania ako opatrenie zavedené pred pristúpením.

a) ***Nevymáhanie povinností voči verejným orgánom***

(223) Z ustálenej judikatúry je zrejmé ([1]), že trvalé nevymáhanie dlhov voči verejným orgánom môže predstavovať štátnu pomoc, ako sa ďalej podrobnejšie preberie. Takéto nevymáhanie zjavne patrí do právomoci Komisie podľa článku 88 Zmluvy o ES, keďže sa týka obdobia po pristúpení. Komisia zastáva názor, že žiadny veriteľ v trhovom hospodárstve by nesúhlasil s takýmto dlhým odkladom platby svojich pohľadávok. Poľsko okrem toho neposkytlo žiadny dôkaz, že príslušný daňový úrad podnikol kroky na vymáhanie jeho pohľadávok verejného orgánu voči SSN najmä prostredníctvom konania vo veci vymáhania pohľadávky alebo na základe konkurzného práva. Napokon toto nevymáhanie je v rozpore s tvrdením poľských orgánov, že SSN riadne platia svoje povinnosti voči verejným orgánom od 1. mája 2004 a v súvislosti s týmito povinnosťami nevyužili odklady a splátkové kalendáre.

b) ***Opatrenia namietané Poľskom ako spĺňajúce zásadu investora v trhovom hospodárstve***

Záruky od KUKE

(224) Pokiaľ ide o pomoc od KPS v podobe úverov na prevádzkový kapitál, Komisia nemôže prijať argument Poľska, že tieto úvery boli bez prvkov štátnej pomoci. Komisia podotýka, že úroková sadzba účtovaná spoločnosťou KPS bola viac-menej na úrovni referenčnej sadzby. Podotýka tiež, že SSN sa niekoľko rokov nachádzali vo veľmi zložitej finančnej situácii. SSN neboli schopné získať žiadne iné externé zdroje financovania svojej výroby so štátnou podporou, buď v podobe účasti KPS, alebo záruk KPS. Ich prevádzkový kapitál bol financovaný zo zálohových platieb plne krytých zárukami KUKE alebo z úverov KPS. Nemožno preto dospieť k záveru, že úroková sadzba, ktorú účtovala KPS, plne odrážala riziko, ktoré KPS znášala. Je pravda, že KPS požadovala záruku, ale hodnota tejto záruky je otázna; je potrebné pripomenúť, že KUKE vyžadovala podobnú záruku, a z hľadiska pomeru záväzky/aktíva spoločnosti SSN nie je pravdepodobné, že by KPS bola schopná získať ako záruku prvotriedne pohľadávky voči aktívam lodeníc. Poľsko v každom prípade neposkytlo podrobné informácie, ktoré by umožnili Komisii posúdiť skutočnú hodnotu požadovanej záruky.

(225) Okrem toho Komisia nevidí žiadny rozdiel medzi úvermi, ktoré poskytla KPS, a úvermi, ktoré poskytla ARP, vlastník KPS. Je ťažké súhlasiť s argumentom poľských orgánov, že úvery poskytnuté od ARP predstavujú štátnu pomoc, kým úvery poskytnuté jej dcérskou spoločnosťou KPS sú zlučiteľné so zásadou investora v trhovom hospodárstve.

(226) Komisia nemôže prijať argument Poľska, že úvery, ktoré KPS poskytla v konzorciu s Bank Handlowy S.A. a Bank Pekao S.A. (opatrenia 3 a 4 v tabuľke 3, odôvodnenie 201), sa poskytli za trhových podmienok a že z dôvodu, že KPS a banky boli účastníkmi konzorcia a poskytovali financovanie „za podobných podmienok“, príspevok KPS neobsahoval štátnu pomoc.

(227) Komisia podotýka, že keď konzorcium poskytlo úvery, SSN boli spoločnosťou v ťažkostiach. Bez štátnej podpory by lodenice nezískali žiadne zdroje financovania na trhu vo forme záruky ani vo forme účasti na financovaní ako v prípade predmetných opatrení. Keďže nebolo poskytnuté žiadne iné externé financovanie ako z konzorcia s KPS, zdá sa, že banky boli ochotné financovať lodenice len z dôvodu účasti KPS v transakcii.

(228) Komisia ďalej podotýka, že úroková sadzba účtovaná spoločnosťou KPS za úvery pre SSN v čase, keď boli úvery poskytnuté, bola podobná ako referenčná sadzba pre Poľsko. Podľa oznámenia Komisie o spôsobe stanovenia referenčných a diskontných sadzieb ([2]) je referenčná sadzba oznámená Komisiou spodnou hranicou sadzby, ktorá sa môže zvýšiť v situáciách s osobitným rizikom (napríklad v prípade podniku v ťažkostiach alebo ak nie je poskytnuté zabezpečenie, ktoré štandardne vyžadujú banky). V tomto prípade nebola úroková sadzba zvýšená na zohľadnenie zložitej situácie SSN.

(229) Napokon Komisia podotýka, že KPS bola zriadená ako vládou kontrolovaný fond s cieľom slúžiť vo verejnom záujme a zdroje na jej financovanie v plnej miere poskytoval alebo garantoval štát prostredníctvom ARP. Podľa dokumentu Stratégia lodiarskeho priemyslu (lodeníc na stavbu námorných lodí) v Poľsku na obdobie rokov 2006 – 2010 bola KPS „zriadená na organizovanie financovania stavby lodí, kým lodenice neprevezmú súkromní investori“. Táto stratégia, ktorej ciele nie sú len ekonomické, ale aj sociálne a makroekonomické ([3]), poskytuje KPS spolu s ARP, štátnou pokladnicou a ďalšími príslušnými verejnými orgánmi mnoho právomocí. Finančné väzby KPS na ARP a štátnu pokladnicu sú jasné a KPS vlastne pôsobí ako účelový subjekt na prevod aktív vyčlenených v štátnom rozpočte lodeniciam v Poľsku vrátane SSN.

([1]) Stanovisko generálneho advokáta Jacobsa, vec C-256/97, *DM Transport*, Zb. 1999, s. I-3915, vec C-480/98, *Španielsko/Komisia („Magefesa“)*, Zb. 2000, s. I-8717.

([2]) Ú. v. ES C 273, 9.9.1997, s. 3.

([3]) Stratégia lodiarskeho priemyslu (lodeníc na stavbu námorných lodí) v Poľsku na obdobie rokov 2006 – 2010, prijatá v auguste 2006, s. 7.

(230) Z hľadiska týchto záverov Komisia dospela k záveru, že KPS nekonal ako investor v trhovom hospodárstve, keď poskytol SSN úvery na prevádzkový kapitál.

Záruky od KUKE

(231) Poľsko v pripomienkach v nadväznosti na prijatie rozhodnutia o začatí konania vo veci formálneho zisťovania tvrdilo, že záruky na zálohové platby, ktoré KUKE poskytla SSN, nepredstavovali štátnu pomoc. Komisia nemôže prijať toto tvrdenie.

(232) Po prvé Komisia pripomína, že záruky od KUKE na zálohové platby sú garantované štátnou pokladnicou a sú spravované na osobitnom bankovom účte s názvom „Interes Narodowy". Ak by tento účet neobsahoval dostatok finančných prostriedkov, KUKE môže buď čerpať úvery od štátnej pokladnice, alebo môže využiť úverové záruky štátnej pokladnice.

(233) Po druhé Komisia pripomína svoje rozhodnutie z 18. júla 2007 vo veci N 105/2007 [1], v ktorom schválila, že schéma, v rámci ktorej KUKE vykonáva svoj program poistenia vývozných úverov garantovaný štátnou pokladnicou, neobsahuje prvky štátnej pomoci. Táto schéma v súčasnosti obsahuje druh výrobných záruk, ktoré SSN dostávali roky. Komisia podotýka, že z tejto schémy sú explicitne vylúčené [2] firmy vo finančných ťažkostiach v zmysle usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach. Hlavnou črtou schémy je, že poplatky za záruky sa určujú na základe posúdenia rizika. Napríklad poplatok za záruku pre podnik, ktorý patrí do najvyššej kategórie rizika, predstavuje […] % p. a. pre záruky na menej ako dva roky a […] % p. a. pre záruky na viac ako dva roky. Základný poplatok je […] % p. a. Na porovnanie, záruky pre SSN poskytovala KUKE za poplatok 2 % p. a., ak záruka nepresahovala 35 miliónov PLN, a za poplatok 1 % p. a., ak záruka presahovala túto sumu.

(234) Je zjavné, že SSN nespĺňa podmienky pre záruky, ktoré patria do pôsobnosti uvedenej schémy, ktorú Komisia schválila ako neobsahujúcu prvky pomoci. Záruky poskytnuté SSN preto obsahujú prvky pomoci.

(235) Okrem toho je zjavné, že poplatok za záruku účtovaný SSN je výrazne nižší ako základný poplatok používaný pre záruky pre zdravé podniky a niekoľkokrát nižší ako poplatok účtovaný pre vysokorizikové podniky, ktoré ešte spĺňajú podmienky uvedenej schémy. Komisia dospela k záveru, že poplatok za záruku, ktorý zaplatili SSN, nezodpovedá trhovému poplatku, a preto tieto záruky predstavujú štátnu pomoc.

(236) Po tretie, aby individuálna štátna záruka nepredstavovala štátnu pomoc, podľa oznámenia Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk [3] vypožičiavateľ nesmie mať finančné ťažkosti. To v tomto prípade zjavne nie je splnené. V tom istom oznámení sa stanovuje, že v prípade, ak má vypožičiavateľ finančné ťažkosti, prvok pomoci v záruke by mohol byť taký vysoký ako suma, na ktorú sa vzťahuje záruka.

(237) Napokon Komisia podotýka, že SSN využívali výlučne záruky od KUKE a štátnej pokladnice a nepodarilo sa im získať žiadne záruky na trhu. To podporuje záver Komisie, že záruky na zálohové platby od KUKE predstavujú štátnu pomoc.

(238) Z hľadiska uvedeného Komisia dospela k záveru, že KUKE nekonal ako veriteľ v trhovom hospodárstve, keď poskytoval SSN záruky.

c) ***Narušenie hospodárskej súťaže spôsobené štátnou pomocou poskytnutou SSN***

(239) Komisia rozhodla, že SSN úplným opieraním sa o podporu štátu vykonávali praktiky narúšajúce hospodársku súťaž, ako stanovovanie cien pod úrovňou výrobných nákladov, a neutrpeli dôsledky, ktoré so sebou takéto praktiky štandardne prinášajú, a to odchod z trhu.

(240) Komisia ďalej podotýka, že hlavným pretrvávajúcim problémom SSN bolo, že uzatvárali zmluvy, ktoré sa stali stratové z dôvodu pokračujúceho posilňovania zlotého voči doláru, ktorý je všeobecne používanou menou v lodiarskom priemysle, a z dôvodu rastu svetových cien oceľových plechov. Tieto externé faktory boli označené za hlavné hrozby lodeníc už v pláne reštrukturalizácie z roku 2002, potom opäť v novom pláne reštrukturalizácie v roku 2006, a napokon počas pokusu o privatizáciu v roku 2008.

(241) Hoci manažment lodeníc si bol vedomý týchto nebezpečenstiev, lodenice naďalej uzatvárali zmluvy bez prijatia opatrení na zmiernenie týchto rizík alebo prijímali opatrenia len s obmedzeným vplyvom. Táto obchodná prax pokračovala v období bezprecedentnej konjunktúry na trhu stavby lodí v období rokov 2004 až 2008, keď ceny za stavbu lodí rástli na bezprecedentné úrovne. V dôsledku tejto praxe sa lodeniciam podarilo udržať prevádzku a zamestnanosť, ale za cenu obrovských strát zo štandardnej produkcie lodí. Podľa hĺbkovej analýzy, ktorú vykonala spoločnosť Amber v prvej polovici roku 2008, a ako potvrdilo Poľsko, súčasné objednávky s dodávkou v rokoch 2008 a 2009 sú tiež zaťažené značnými stratami v dôsledku stratových zmlúv uzatvorených bez prijatia opatrení zmierňujúcich riziko alebo so zjavne nedostatočnými opatreniami.

[1] Rozhodnutie vo veci N 105/07.

[2] Článok 3 ods. 1 bod 1 uznesenia Výboru pre politiku v oblasti poistenia vývozu č. 111/2006 z 20. decembra 2006.

[3] Ú. v. ES C 71, 11.3.2001, s. 14.

(242) Na tomto základe Komisia dospela k záveru, že všetky opatrenia poskytnuté SSN narúšali hospodársku súťaž na trhu stavby lodí alebo hrozili jej narušením.

(243) Na záver treba povedať, že Komisia dospela k záveru, že všetky opatrenia poskytnuté SSN predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

3.2.2. PRÍLEŽITOSŤ POĽSKA A ZAINTERESOVANÝCH TRETÍCH STRÁN PREDLOŽIŤ PRIPOMIENKY

(244) Komisia svojím rozhodnutím z 1. júna 2005 začala konanie vo veci formálneho zisťovania v súvislosti so súborom opatrení, ktoré mal na rôznom právnom základe poskytnúť miestny orgán, ako aj štátna spoločnosť ARP, a ktoré zahŕňali reštrukturalizáciu dlhov, kapitálovú dotáciu a záruky na splnenie zmluvy.

(245) Komisia tiež uviedla, že argument Poľska, že zálohové platby vlastníkov lodí by sa mali považovať za vlastný príspevok, nemožno prijať. V súvislosti s tým Komisia vyslovila pochybnosti, či záruky na zálohové platby poskytnuté agentúrou KUKE nepredstavujú štátnu pomoc, a oznámila, že prešetrí povahu týchto záruk.

(246) Poľské orgány predložili pripomienky, a zatiaľ čo napadli právomoc Komisie posúdiť zlučiteľnosť niektorých príslušných opatrení, nenapadli záver Komisie, že ak boli tieto opatrenia poskytnuté po pristúpení Poľska k EÚ, predstavujú novú pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES. Výnimkou bola povaha záruk agentúry KUKE, poskytnutých údajne bez prvkov štátnej pomoci. Poľsko neskôr tiež tvrdilo, že úvery od KPS nepredstavovali štátnu pomoc. Komisia sa zaoberala uvedenými argumentmi Poľska.

(247) Počas prešetrovania Komisie sa stratégia poľskej vlády ako majoritného vlastníka SSN viackrát výrazne zmenila, ako vyplýva z uvedeného opisu udalostí. Stratégiu konsolidácie lodiarskeho priemyslu nahradila stratégia čiastočnej privatizácie lodeníc, ktorú neskôr nahradila stratégia úplnej privatizácie. V súčasnosti je táto posledná stratégia ohrozená zjavným nedostatkom záujmu trhu o kúpu lodeníc.

(248) Ako sa uvádza vyššie, Komisia bola v pravidelnom kontakte s poľskými orgánmi ako vlastníkom SSN a so samotnými SSN. Komisia pravidelne naznačovala Poľsku a lodeniciam, že všetky opatrenia poskytnuté lodeniciam zo štátnych zdrojov so všetkou pravdepodobnosťou predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES z hľadiska zložitej finančnej situácie lodeníc a skutočnej absencie externých zdrojov financovania bez prvkov štátnej pomoci. Komisia tiež upozorňovala, že táto štátna pomoc bola poskytnutá v rozpore s článkom 88 ods. 3 a zjavne nie je zlučiteľná so spoločným trhom zo žiadneho dôvodu. Komisia tiež viackrát poukázala, že záruky KUKE poskytnuté spoločnosti SSN predstavujú štátnu pomoc.

(249) Napokon Komisia počas prešetrovania zbierala údaje o činnosti KPS a o povahe úverov na prevádzkový kapitál, ktoré KPS poskytla lodeniciam. Komisia naznačovala Poľsku, že tieto úvery so všetkou pravdepodobnosťou predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

3.3. *ZLUČITEĽNOSŤ POMOCI: VÝNIMKA PODĽA ČLÁNKU 87 ODS. 3 ZMLUVY O ES*

(250) Hlavným cieľom opatrení je pomáhať podniku vo finančných ťažkostiach a udržať ho pri živote. V takýchto prípadoch, pokiaľ sú splnené príslušné podmienky, sa môže uplatniť výnimka podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES, ktorá povoľuje schválenie štátnej pomoci poskytnutej na uľahčenie rozvoja niektorých hospodárskych činností, ak takáto pomoc nemá negatívny vplyv na obchodné podmienky v neprospech verejného záujmu.

(251) Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach sa v súčasnosti riadi usmerneniami Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach [1] (ďalej len „usmernenia“), ktoré nahrádzajú predchádzajúce znenie prijaté v roku 1999 [2] (ďalej len „usmernenia z roku 1999“).

(252) V prechodných ustanoveniach usmernení sa stanovuje, že notifikácie zaevidované pred 10. októbrom 2004 sa budú skúmať z hľadiska kritérií platných v čase notifikácie (bod 103). V tomto prípade boli niektoré z opatrení notifikované Komisii v rámci „prechodného mechanizmu“, stanoveného v bode 3 prílohy IV k zmluve o pristúpení, dňa 29. apríla 2004, keď boli záväzné usmernenia z roku 1999. V usmerneniach sa však stanovuje, že sa budú uplatňovať pri posudzovaní pomoci na záchranu alebo reštrukturalizáciu poskytnutej bez povolenia Komisie (neoprávnená pomoc), ak niektoré alebo všetky pomoci boli poskytnuté po 1. októbri 2004 (bod 104 prvý pododsek). Komisia dospela k záveru, že takmer všetky opatrenia uvedené v tabuľke 3 a tabuľke 4 boli poskytnuté neoprávnene po tomto dátume, a preto sa uplatňujú usmernenia z roku 2004.

[1] Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2.
[2] Ú. v. ES C 288, 9.10.1999, s. 2.

(253) Usmernenia sa vzťahujú na podniky vo všetkých odvetviach s výnimkami uvedenými v bode 18 usmernení. V bode 12 rámca pre štátnu pomoc na stavbu lodí [1], ktorý predstavuje právny rámec posudzovania štátnej pomoci pre toto odvetvie, sa odkazuje na usmernenia ako na relevantný právny základ posudzovania pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu.

Pomoc na záchranu

(254) V usmerneniach sa stanovuje možnosť poskytnúť pomoc na záchranu ako dočasnú pomoc pre podniky vo finančných ťažkostiach s cieľom poskytnúť im čas na vypracovanie plánu reštrukturalizácie alebo plánu likvidácie alebo riešiť naliehavú likviditnú krízu, ktorú možno vyriešiť v lehote, na ktorú sa vzťahuje pomoc na záchranu.

(255) Komisia podotýka, že štátna pomoc poskytnutá SSN nespĺňa požiadavku dočasnosti, keďže všetky opatrenia podpory sa vzťahovali na oveľa dlhšie lehoty ako stanovených šesť mesiacov, ani požiadavku vratnosti, keďže pomoc zahŕňala nevratné opatrenia, napríklad kapitálové dotácie, porovnateľné s grantmi.

(256) Komisia preto dospela k záveru, že opatrenia, ktoré patria do oblasti pôsobnosti tohto rozhodnutia, nie sú zlučiteľné so spoločným trhom ako pomoc na záchranu.

Pomoc na reštrukturalizáciu

(257) Podľa definície v bode 17 usmernení sa pomoc na reštrukturalizáciu zakladá na realizovateľnom, súdržnom a ďalekosiahlom pláne na obnovu rentability podniku z dlhodobého hľadiska v primeranej lehote. Reštrukturalizácia zvyčajne obsahuje tieto prvky: reštrukturalizácia všetkých aspektov činnosti podniku a reorganizácia a racionalizácia činnosti podniku; to zahŕňa zbavenie sa stratových činností a finančnú reštrukturalizáciu. Reštrukturalizačné činnosti využívajúce štátnu pomoc však nemožno obmedziť na nápravu minulých strát bez zamerania sa na dôvody týchto strát, t. j. bez uskutočnenia skutočnej reštrukturalizácie. V usmerneniach sa vyžaduje, aby bola pomoc na reštrukturalizáciu prísne obmedzená na nutné minimum, a preto značná časť reštrukturalizácie musí byť financovaná zo zdrojov, ktoré neobsahujú prvky štátnej pomoci. V snahe minimalizovať negatívne vplyvy pomoci a narušenia hospodárskej súťaže sa musia prijať kompenzačné opatrenia.

(258) Vzhľadom na veľmi narúšajúci charakter pomoci na reštrukturalizáciu Komisia dospela k záveru, že pomoc firmám v ťažkostiach môže prispieť k rozvoju hospodárskych činností bez negatívneho vplyvu na obchod v neprospech záujmu Spoločenstva, len ak sú splnené všetky podmienky stanovené v usmerneniach.

(259) Komisia bude v nasledujúcom texte analyzovať, či boli tieto podmienky splnené.

(260) S cieľom posúdiť zlučiteľnosť opatrení predstavujúcich novú pomoc, a najmä schopnosť procesu reštrukturalizácie obnoviť rentabilitu podniku, a posúdiť, či je pomoc obmedzená na nutné minimum, Komisia musí skúmať plán reštrukturalizácie a pomoc ako celok vrátane „minulej pomoci“, t. j. pomoci zavedenej pred pristúpením, ktorá nebola neskôr uplatniteľná.

3.3.1. OPRÁVNENOSŤ PODNIKU NA POMOC

(261) V usmerneniach sa považuje podnik za firmu v ťažkostiach, a tým za firmu oprávnenú na pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu, ak nie je schopný buď z vlastných zdrojov, alebo získaním zdrojov od svojich akcionárov alebo z externých úverov zastaviť straty, ktoré ho bez vonkajšieho zásahu verejných orgánov takmer určite odsúdia na skončenie činnosti v krátkodobom alebo strednodobom horizonte. V usmerneniach sa uvádzajú aj niektoré typické znaky, že firma sa nachádza v ťažkostiach, napríklad rastúce straty alebo klesajúce tržby.

(262) V bode 12 usmernení z roku 1999 sa ustanovuje, že novovytvorená firma nie je oprávnená na pomoc na reštrukturalizáciu, aj keby jej východisková finančná pozícia bola neistá. Takýto prípad nastáva napríklad vtedy, keď nová firma vznikne z likvidácie predchádzajúcej firmy alebo keď jednoducho prevezme aktíva takejto firmy. Vo všeobecnosti sa bude firma považovať za novovytvorenú do troch rokov od začiatku jej operácií v príslušnej oblasti aktivít.

(263) Poľské orgány tvrdia, že SSN je len iný názov ASS, ktoré existovali a spolupracovali s SSPH a SS pred ich úpadkom.

(264) Všetky okolnosti však naznačujú, že SSN neprevzali dlhy SSPH ani SS a že tieto dlhy zostali v týchto dvoch podnikoch a riešili sa v rámci konkurzného konania. Poľsko uviedlo, že SSN prevzali dlhy SSPH voči dodávateľom vo výške 15 miliónov PLN, ale neposkytlo žiadne ďalšie údaje ani dokumentáciu.

[1] Ú. v. EÚ C 317, 30.12.2003, s. 12.

(265) SSN preto začali činnosť bez dlhov svojich predchodcov. Poľské orgány neposkytli žiadny dôkaz, že SSN prevzali akékoľvek dlhy. Okrem toho, vzhľadom na veľkosť obchodov lodeníc, záväzok vo výške 15 miliónov PLN, ktorý bol údajne prevzatý, by nedokazoval opodstatnenosť tvrdenia, že existovala ekonomická kontinuita medzi SSPH/SS a SSN. Komisia ďalej podotýka, že trvajúce zmluvy boli prevzaté počas výrobného cyklu, keď proti záväzkom boli započítané pohľadávky, a preto nepredstavovali žiadne dodatočné zdedené zaťaženie. SSN navyše v skutočnosti uzatvorili nové zmluvy na tieto lode ([1]).

(266) Po druhé, hoci Komisia berie na vedomie, že ASS boli pred úpadkom SSPH aktívne v stavbe lodí spolu s SS (rámcová zmluva a zmluva o prenájme z januára 2002), Komisia tiež podotýka, že už samotná veľkosť SSN po júni 2002 v porovnaní s veľkosťou ASS pred júnom 2002 spochybňuje tvrdenie, že medzi týmito dvoma subjektmi existovala ekonomická kontinuita. Z výkazu ziskov a strát vyplýva, že tržby sa zvýšili z 88 miliónov PLN v roku 2001 na 425 miliónov PLN v roku 2002 a 1 100 miliónov PLN v roku 2003.

(267) Komisia preto dospela k záveru, že nemôže prijať tvrdenie poľských orgánov, že SSN jednoducho predstavovali pokračovanie ASS, ktoré existovali dlho pred úpadkom SSPH. Z ekonomického hľadiska existuje zjavný nesúlad medzi činnosťami týchto dvoch subjektov, ktorý je dokumentovaný najmä skutočnosťou, že neboli prevzaté žiadne záväzky. SSN boli preto novým podnikom, ktorý nebol oprávnený na pomoc na reštrukturalizáciu.

(268) Podľa bodu 12 usmernení sa firma považuje za novovytvorenú prvé tri roky od začiatku činnosti. Skúmaná situácia je špecifická, keďže nová firma vznikla z likvidácie predchádzajúcej firmy. Podľa bodu 12 usmernení týmto scenárom sa vylučuje firma z oprávnenosti na pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu. V tomto prípade Komisia dospela k záveru, že vyhlásenie úpadku SSPH a SS v júli 2002 je v súvislosti s tým rozhodujúce. Práve tento úpadok vyznačil zlom medzi starým hospodárskym subjektom a novým hospodárskym subjektom, ktorý bol chránený pred záväzkami starého hospodárskeho subjektu. Komisia preto dospela k záveru, že SSN neboli oprávnené na pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu počas troch rokov so začiatkom od júla 2002, keď začali novú činnosť bez starých záväzkov.

(269) V bode 12 usmernení sa uznáva, že firma, ktorá sa pôvodne považuje za novovytvorenú, sa stane oprávnená na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu po uplynutí troch rokov od začiatku činnosti, ak spĺňa podmienky ako firma v ťažkostiach v zmysle usmernení. Komisia konštatuje, že podmienky pre oprávnenosť SSN podľa usmernení boli splnené po uplynutí trojročného obdobia. Konkrétne, SSN nepretržite vykazovali straty a boli niekoľkokrát zachránené pred úpadkom len zásahom štátu. Od júla 2005 preto spĺňali požiadavky, aby sa považovali za firmu v ťažkostiach v zmysle bodu 11 usmernení.

([1]) List zo 4. októbra 2005 obsahujúci pripomienky Poľska k rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania.

3.3.2. OBNOVENIE RENTABILITY

(270) Podľa bodu 34 usmernení musí byť grant pomoci podmienený realizáciou plánu reštrukturalizácie, ktorý musí podniku umožniť obnoviť rentabilitu v primeranom časovom horizonte. Obnovenie rentability znamená, že podnik je po dokončení reštrukturalizácie schopný uhrádzať všetky svoje náklady a dosiahnuť dostatočnú návratnosť vloženého kapitálu, aby bol schopný dosahovať konkurencieschopnosť vlastnými silami. Čas trvania reštrukturalizácie musí byť čo najkratší.

(271) Komisia predovšetkým uvádza, že počas tohto prešetrovania preskúmala dva plány reštrukturalizácie, a to plán z roku 2002 a z roku 2006, ktoré vypracoval manažment lodeníc a schválil štát. Komisia dospela k záveru, že v súvislosti s oboma plánmi Poľsko nepreukázalo, že sú dostatočné na obnovenie rentability lodeníc z dlhodobého hľadiska. Keďže plán reštrukturalizácie z roku 2006 nahradil plán reštrukturalizácie z roku 2002, Komisia v nasledujúcom texte vysvetlí dôvody svojho záveru týkajúceho sa plánu reštrukturalizácie z roku 2006.

Plán reštrukturalizácie zo septembra 2006

(272) Plánovaná stratégia sústredenia sa na špecializované trhy, v ktorých lodenice predpokladali, že budú mať konkurenčnú výhodu, a kde sa domnievali, že všeobecné konkurenčné a trhové prostredie je priaznivé, sa skutočne zdala vhodná pre SSN. Skutočnosť, že takmer 70 % lodí v zozname objednávok lodeníc na nasledujúce roky boli kontajnerové lode, však nenaznačuje, že došlo k zásadnej zmene orientácie lodeníc. Neexistovali žiadne ďalšie známky, napríklad významné výskumné a rozvojové projekty alebo marketingové činnosti, na podporu záveru, že lodenice budú schopné realizovať túto stratégiu v krátkodobom horizonte. Komisia preto nebola presvedčená, že je realistické dosiahnuť túto trhovú stratégiu.

(273) Plánovaná úroveň investícií vo výške 200 miliónov PLN bola zjavne nedostatočná vzhľadom na to, že zariadenia lodeníc boli v zlom stave a boli vo veľkej miere odpísané. Kým účtovná hodnota aktív predstavovala v roku 2006 130 miliónov PLN, plánované odpisy v roku 2006 – 2009 dosahovali 85 miliónov PLN. To vyjadrovalo, že veľká časť investícií bude okamžite kompenzovaná odpismi a skutočná modernizácia bude obmedzená.

(274) Názor Komisie, že rozsah plánovaných investícií nebol dostatočný, bol podporený faktom, že plán reštrukturalizácie z roku 2006 predpokladal, že v roku 2011 produktivita SSN dosiahne úroveň priemernej produktivity EÚ v roku 2000 (zatiaľ čo ich produktivita bola v tom čase porovnateľná s priemerom v EÚ v roku 1992), a to považovala Komisia za nedostatočné v záujme umožnenia lodeniciam konkurovať na trhu bez dlhodobej štátnej podpory.

(275) Komisia pochybovala, že plánované zvyšovanie platov približne o 5 % ročne bude dostatočné na motivovanie pracovníkov, aby zostali v lodeniciach, pričom vysoká úroveň absentérstva a nedostatok kvalifikovaných pracovníkov – keďže títo odchádzali za vyšším zárobkom do iných európskych lodeníc – boli (a stále sú) jednými zo závažných problémov lodeníc.

(276) Plán predpokladal, že návratnosť vloženého kapitálu (ROCE), bez zohľadnenia zvýšenia platov, bude v období rokov 2007 – 2011 v priemere 19 % ročne, čo bola údajne úroveň návratnosti očakávaná súkromným investorom. Pri zohľadnení nevyhnutných zvýšení platov by však ROCE dosiahla v tom istom období približne 1,45 % ročne, čo bolo výrazne menej ako úroveň prijateľná pre ktoréhokoľvek súkromného investora.

(277) Komisia vo všeobecnosti poukázala, že okrem fyzických investícií, ktoré lodenice určili, podrobne špecifikovali, zoradili podľa priority a časovo rozvrhli, boli plánované opatrenia formulované vágne a všeobecne, zväčša vo forme odporúčaní na ďalšiu analýzu. Komisia nebola preto schopná posúdiť vplyv týchto opatrení, a teda nebola presvedčená, že sú primerané a dostatočne ďalekosiahle na vyriešenie štrukturálnych problémov lodeníc.

(278) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že plánovaná priemyselná a organizačná reštrukturalizácia nebude dostatočná na obnovenie rentability lodeníc z dlhodobého hľadiska. Plán nebol dostatočne ďalekosiahly a cieľové výsledky na rok 2011 neboli uspokojivé. Lodeniciam zjavne chýbal dodatočný kapitál, ktorý by sa mohol použiť na modernizáciu a zlepšenie efektívnosti. Komisia mala pochybnosti, či by lodenice dokázali získať na trhu kapitál potrebný na ďalekosiahlu reštrukturalizáciu.

(279) Tieto pochybnosti potvrdil skutočný vývoj procesu privatizácie SSN. Ako už bolo uvedené, ARP ako väčšinový vlastník SSN sa trikrát pokúšal nájsť súkromného investora ochotného prevziať lodenice. Žiadny z pokusov o privatizáciu (pokus o čiastočnú privatizáciu v roku 2006 ani dva pokusy o predaj väčšinového podielu v lodeniciach v roku 2007) nebol úspešný. Komisia podotýka, že pokusy o privatizáciu sa uskutočnili v čase, keď bol trh stavby lodí charakterizovaný bezprecedentnou konjunktúrou, a preto poskytoval optimálne podmienky na predaj lodeníc. Negatívny výsledok procesu privatizácie možno interpretovať len ako nedostatok dôvery aktérov na trhu v schopnosť lodeníc obnoviť svoju rentabilitu z dlhodobého hľadiska. Odstúpenie spoločnosti Amber od procesu privatizácie po vykonaní hĺbkovej povinnej analýzy to len znova dokazuje ([1]).

(280) Komisia vzala na vedomie obnovené úsilie poľských orgánov nájsť súkromného investora pre SSN po odstúpení spoločnosti Amber. K dátumu tohto rozhodnutia sa však nestalo nič, čo by Komisiu presvedčilo, že obnovené úsilie o privatizáciu môže priniesť pozitívny záver v blízkej budúcnosti a v súlade s usmerneniami.

Plán reštrukturalizácie z júna 2008

(281) Komisia konkrétne posudzovala plán reštrukturalizácie z júna 2008, ktorý vypracoval Mostostal, zohľadňujúc aj prezentáciu tohto plánu Mostostalom na stretnutí, ktoré sa konalo 24. júna 2008. Komisia podotýka, že tento plán reštrukturalizácie bol v mnohých ohľadoch len rámcový náčrt slúžiaci ako základ ďalšej analytickej práce, ktorú vykoná investor. V niektorých ohľadoch však obsahoval závažné nedostatky, ktoré viedli Komisiu k záveru, že nepreukázal, že lodenice obnovia rentabilitu v primeranom časovom horizonte.

(282) Komisia konkrétne dospela k záveru, že sa nepreukázala dôveryhodnosť obchodnej stratégie v súvislosti s lodiarskym priemyslom. Plán nepriniesol žiadne podrobnosti nad rámec jednoduchého vyhlásenia, že lodenice budú naďalej stavať lode. Neobsahoval žiadnu analýzu schopnosti lodeníc stavať lode typu ro-pax a viacúčelové lode (napr. projektovacie kapacity, odborná spôsobilosť) ani ich schopnosti uzatvoriť zmluvy na takéto lode v krátkodobom a strednodobom horizonte (napr. kontakty s klientmi alebo s inými lodenicami v súvislosti s možnosťami zadávať prácu subdodávateľom), žiadne trhové prognózy týchto segmentov, ktoré by dokumentovali, či očakávaný dopyt dokazuje odôvodnenosť tejto obchodnej stratégie, a žiadnu prognózu, pokiaľ ide o rentabilitu týchto segmentov.

([1]) Spoločnosť Amber uviedla, že z jej analýzy vyplynulo, že lodenice nedosiahnu rentabilitu po reštrukturalizácii, ktorú spoločnosť Amber plánovala uskutočniť.

(283) Komisia poznamenáva, že Mostostal uznal svoj nedostatok skúseností s lodiarskym priemyslom a že jeho skutočným zámerom bolo nájsť strategického partnera na riadenie činnosti stavby lodí lodeníc. Hoci Komisia bola informovaná, že Mostostal skutočne viedol rozhovory s niektorými potenciálnymi partnermi na spoluprácu, žiadna takáto spolupráca nebola nadviazaná pred vypracovaním plánu reštrukturalizácie predkladaného Komisii. Z vyhlásenia o úmysle s Ulsteinom vyplývalo len to, že strany budú rokovať, či a aká spolupráca je možná. Z revidovaného plánu reštrukturalizácie predloženého 7. júla 2008, spolu s vyhlásením o úmysle, možno dospieť k záveru, že Ulstein skúmal možnosť využívať výrobné zariadenia SSN, ale nie ako vlastník, ale ako súčasť zmluvného vzťahu. Zo žiadnych z týchto dokumentov nevyplývalo, že Ulstein uzatvorí partnerstvo s Mostostalom s cieľom reštrukturalizovať a vykonávať činnosti stavby lodí spoločnosti SSN. To vyvoláva vážne pochybnosti o predpokladaných výsledkoch reštrukturalizačných a finančných výhľadov, prinajmenšom pokiaľ ide o stavbu lodí, a preto *de facto* o samotnej koncepcii diverzifikácie obchodnej činnosti.

(284) Investičný program zahrnutý v pláne a vypracovaný manažmentom lodeníc nepreukázal, že navrhnuté investície sú potrebné na obnovenie rentability lodeníc. Na druhej strane Komisia uvádza, že približne 60 % predpokladaných investícií by slúžilo len na udržanie hodnoty fixných aktív lodeníc na dnešnej úrovni. Oveľa dôležitejšia je skutočnosť, že revidovaný plán reštrukturalizácie predložený 7. júla 2008 potvrdil, že na investičnom programe pre činnosti stavby lodí pracoval externý poradca, čo dokazuje, že investičný program navrhnutý Mostostalom nemožno považovať za spoľahlivý základ finančných výhľadov Mostostalu, a preto ani obnovenia rentability podniku z dlhodobého hľadiska. Komisia preto dospela k záveru, že sa nepreukázalo, že navrhovaný investičný program je dostatočne ďalekosiahly na obnovenie rentability.

(285) Komisia tiež podotýka, že niektoré dôležité reštrukturalizačné opatrenia (organizačná reštrukturalizácia, riadenie dodávok a zásob, reštrukturalizácia stavu zamestnancov) boli opísané veľmi všeobecne a plán predstavoval zväčša len rámcový náčrt slúžiaci ako základ ďalšej analytickej práce, ktorú vykoná investor. Hoci skutočnosť, že v pláne boli určené niektoré oblasti, ktoré vyžadujú reštrukturalizáciu, sa posudzuje kladne, úroveň všeobecnosti neumožňuje Komisii posúdiť, či reštrukturalizačné opatrenia primerane riešia problémy lodeníc a za akých predpokladov a v akom časovom horizonte by sa mohli realizovať.

(286) Pokiaľ ide o finančné výhľady, v pláne nebolo podrobne vysvetlené, aký vplyv budú mať rôzne reštrukturalizačné opatrenia vrátane investícií a rôznych opatrení znižovania nákladov a súvisiacich zlepšení produktivity na finančné výhľady. Nebola poskytnutá ani analýza skúšania citlivosti týchto výhľadov na rôzne rizikové faktory, ako vývoj trhu, ceny, materiálové náklady, výmenné kurzy a mzdy. Keďže neexistoval podrobný opis a zdôvodnenie predpokladov, ktoré sú základom finančných výhľadov, Komisia dospela k záveru, že dôveryhodnosť týchto výhľadov a spoľahlivosť plánu reštrukturalizácie sa nepreukázalo. To je mimoriadne dôležité vzhľadom na skutočnosť, že investor sám uviedol, že z finančných výhľadov vyplynulo, že rentabilita investície je hraničná.

(287) Komisia napokon podotýka, že investor podmienil úspešnú realizáciu plánu reštrukturalizácie dodatočnou štátnou pomocou. Aj s touto dodatočnou štátnou pomocou a so zásahom investora by bola návratnosť vlastného imania na konci obdobia reštrukturalizácie stále relatívne nízka vzhľadom na to, že alternatívne investičné príležitosti, napríklad štátne dlhopisy, prinášajú podobnú návratnosť a menšie riziko, ako investor sám uznal.

(288) Komisia preto dospela k záveru, že schopnosť lodeníc obnoviť rentabilitu na základe plánu reštrukturalizácie z júna 2008, ktorý vypracoval Mostostal, sa nepreukázala.

Plán reštrukturalizácie zo septembra 2008

(289) Komisia podotýka, že hoci plán reštrukturalizácie predložený v septembri 2008 je vyspelejší ako plán z júna 2008, väčšina pochybností Komisie týkajúcich sa spoľahlivosti a dôveryhodnosti plánu stále trvá.

(290) Plán neobsahuje úplnú trhovú analýzu všetkých plánovaných činností nástupcov SSN. Za plánovanú činnosť SSN Ulstein a SSN Nowa sa uvádza len obmedzený opis trhu, a v tomto opise sa neuvádza predpokladaný dopyt po tejto činnosti ani jej rentabilita. Za SSN Odra sa neuvádza žiadny obchodný plán ako taký a v pláne reštrukturalizácie sa uvádza len skutočnosť, že tento podnik by mohol stavať určité druhy lodí, bez poskytnutia dostatočného zdôvodnenia.

(291) Komisia podotýka, že SSN Odra, ktorá by mala pokračovať v činnosti stavby lodí spoločnosti SSN, by bola v úplnom vlastníctve Mostostalu, ktorý nemá žiadne skúsenosti s lodiarskym priemyslom. Ulstein, ktorého účasť v projekte reštrukturalizácie mala priniesť potrebné know-how a skúsenosti s lodiarskym priemyslom, nemá v pláne mať finančnú účasť v SSN Odra.

(292) Pokiaľ ide o SSN Wspólna, Komisia podotýka, že podľa plánu približne 40 % jej kapacity má využívať buď spoločnosť, ktorá má byť zrušená (SSN Nowa), alebo spoločnosť, ktorá nemá obchodný plán (SSN Odra). Okrem toho sa predpokladá, že zostávajúca kapacita SSN Wspólna (9 000 – 17 000 ton ocele, t. j. 12 % – 23 % jej kapacity) sa bude využívať na subdodávky pre iné podniky, ale cieľový trh, dopyt a úroveň rentability, ktorú možno dosiahnuť, nie sú analyzované.

(293) Komisia preto dospela k záveru, že ani plán reštrukturalizácie z 12. septembra nedokazuje dôveryhodnosť obchodnej stratégie, najmä v súvislosti s lodiarskym priemyslom.

(294) Pokiaľ ide o plánovanú reštrukturalizáciu aktív, Komisia poznamenáva, že plán neobsahuje analýzu investičných potrieb lodeníc ani zdôvodnenie investičného programu. Komisia dospela k záveru, že plánovaná investícia vo výške […] miliónov PLN na premiestnenie niektorých výrobných aktív s cieľom uvoľniť pozemky predstavuje obnovovaciu investíciu, nie skutočnú modernizáciu aktív.

(295) Náklady na plánovanú modernizáciu preto dosahujú len 104 miliónov PLN a investície na modernizáciu sa uskutočnia v SSN Mostostal, SSN Ulstein a SSN Wspólna. SSN Odra, ktorá by mala v budúcnosti vytvárať takmer 50 % tržieb zo všetkých následníckych podnikov SSN, by neuskutočnila žiadne investície a nemala by žiadne fixné aktíva. Komisia uvádza, že plán predložený Mostostalom v júni 2008 predpokladal investície vo výške 264 miliónov PLN. Keďže pre takéto zníženie v investičnom programe (o 40 % v porovnaní s plánom z júna) nie je uvedené žiadne zdôvodnenie a neexistuje analýza investičných potrieb podnikov, Komisia dospela k záveru, že nebolo preukázané, že plánovaný investičný program je dostatočný na obnovenie rentability prevádzky z dlhodobého hľadiska.

(296) Očakávané výsledky reštrukturalizačných opatrení nie sú uvedené a plán nevysvetľuje, kedy realizácia týchto opatrení prinesie výsledky a bude mať vplyv na finančnú výkonnosť podnikov. V pláne sa okrem toho neuvádzajú predpoklady finančných výhľadov v súvislosti s plánovanými výnosmi a nákladmi. Tieto faktory vyvolávajú pochybnosti o dôveryhodnosti výhľadov. Z analýzy citlivosti ďalej vyplýva, že SSN Mostostal, a najmä SSN Odra, zostanú veľmi citlivé na zmeny trhových podmienok. Znehodnotenie amerického dolára v období rokov 2009 – 2012 o 10 % by spôsobilo pokles akumulovaného zisku o 40 % v prípade SSN Mostostal a o 83 % v prípade SSN Odra (analýza za SSN Odra zrejme nezohľadňuje politiku zabezpečovania). Okrem toho plán predpokladá, že 10 % zvýšenie cien ocele spôsobí pokles akumulovaného zisku o 40 % v prípade SSN Mostostal a o 50 % v prípade SSN Odra. Komisia preto dospela k záveru, že plán nepreukázal, že po realizácii primeranej zabezpečovacej politiky by citlivosť podnikov na výkyvy výmenných kurzov alebo cien ocele bola na prijateľnej úrovni.

(297) Pokiaľ ide o plánovanú rentabilitu tržieb, keďže v pláne sa neuvádza, na akom základe sa plánované výsledky tržieb odhadovali (z hľadiska prevádzkových nákladov, cien plavidiel, rentability odvetvia oceľových konštrukcií atď.), Komisia musí dospieť k záveru, že sa nepreukázalo, že predpokladané výsledky sa zakladajú na realistických predpokladoch. Okrem toho predpokladaná rentabilita tržieb podnikov SSN Wspólna a SSN Biuro Projektowe je minimálna, ako sa uznáva v pláne reštrukturalizácie. Komisia nepredpokladá, že takáto nízka úroveň rentability bude dostatočná, aby tieto podniky mohli dosahovať konkurencieschopnosť na trhu bez štátnej podpory. Hoci v pláne sa tvrdí, že SSN Wspólna a SSN Biuro Projektowe by mali poskytovať služby iným podnikom, čo údajne odôvodňuje predpokladanú nízku rentabilitu tržieb, Komisia podotýka, že tieto podniky by mali byť samostatné a ich slabé predpokladané výsledky vyvolávajú pochybnosti o rentabilite celého projektu z dlhodobého hľadiska.

(298) Komisia preto dospela k záveru, že dôveryhodnosť finančných výhľadov je sporná a predpokladané výsledky zostávajú vysokocitlivé na zmeny trhových podmienok. Komisia preto dospela k záveru, že spoľahlivosť plánu sa nepreukázala.

(299) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že schopnosť lodeníc obnoviť svoju rentabilitu na základe plánu reštrukturalizácie z 12. septembra 2008 sa nepreukázala. Okrem toho Komisia podotýka, že Ulstein odstúpil od procesu privatizácie SSN, čo znamená, že plán reštrukturalizácie z 12. septembra sa nemôže realizovať za podmienok predpokladaných v pláne. Z uvedeného posúdenia v každom prípade vyplýva, že aj keby bol Ulstein zapojený v projekte alebo ak by Mostostal mal v úmysle sám realizovať plán reštrukturalizácie z 12. septembra (ako oznámil v liste z 22. septembra 2008), tento plán nemožno považovať za dostatočný.

(300) Neúspech pokusov o privatizáciu znamená, že lodenice nie sú schopné získať za trhových podmienok dostatočný kapitál na realizáciu plánu reštrukturalizácie z roku 2006, nieto realizovať potrebnú ďalekosiahlu stratégiu reštrukturalizácie, ktorá by zabezpečila rentabilitu lodeníc z dlhodobého hľadiska bez potreby pokračujúcej štátnej podpory. To tiež znamená, že SSN nie sú schopné získať riadiaci a trhový know-how potrebný na svoju reštrukturalizáciu.

(301) Keďže neexistuje realistický a ďalekosiahly plán reštrukturalizácie, Komisia dospela k záveru, že pomoc poskytnutá SSN a uvedená v časti 2.7 predstavuje prevádzkovú pomoc, a nie pomoc na reštrukturalizáciu, ktorá je zlučiteľná so spoločným trhom.

3.3.3. POMOC OBMEDZENÁ NA MINIMUM

(302) Podľa bodu 43 usmernení musí byť výška pomoci obmedzená na úplné minimum nákladov na reštrukturalizáciu potrebných na umožnenie vykonania reštrukturalizácie. Očakáva sa, že príjemca poskytne významný príspevok k financovaniu reštrukturalizácie z vlastných zdrojov alebo z vonkajších zdrojov financovania za trhových podmienok. Takýto príspevok je na jednej strane znakom, že trh verí v realizovateľnosť návratu k rentabilite, a na druhej strane spôsob zabezpečenia, aby bola štátna pomoc obmedzená to minimum. V prípade veľkých podnikov, akým je SSN, by tento príspevok mal byť aspoň 50 % nákladov na reštrukturalizáciu.

(303) Po prvé z uvedeného opisu situácie SSN vyplýva, že lodenice zrejme neboli schopné pritiahnuť externé zdroje financovania na svoju reštrukturalizáciu.

Plán reštrukturalizácie z júna 2006

(304) Pokiaľ ide o vlastný príspevok, podľa plánu reštrukturalizácie z roku 2006 by náklady na reštrukturalizáciu vrátane prevádzkových nákladov boli 11 500 miliónov PLN, kým navrhovaný vlastný príspevok by bol 3 600 miliónov PLN, t. j. 30 %. Ak by prevádzkové náklady boli vylúčené z nákladov a financovania, náklady na reštrukturalizáciu by dosiahli 374,7 milióna PLN a vlastný príspevok by bol 190 miliónov PLN.

(305) Komisia mala pochybnosti, či očakávanie možnosti získať 190 miliónov PLN na trhu je realistické. V tom čase neexistoval žiadny náznak, že by SSN mohli získať tento kapitál na trhu. Navrhovaný príspevok sa preto nemohol považovať za skutočný a reálny, ako vyžadujú usmernenia. Viaceré neúspešné pokusy KPS a ARP najprv pritiahnuť menšinových akcionárov a potom predať 100 % akcií lodeníc vlastne dokázali, že trh nemá záujem investovať do SSN.

(306) Pokiaľ ide o financovanie prevádzkovej činnosti, plán reštrukturalizácie z roku 2006 predpokladal, že výroba sa bude financovať z komerčných úverov a zo zálohových platieb vlastníkov lodí garantovaných agentúrou KUKE, ktorých celková hodnota počas obdobia reštrukturalizácie v rokoch 2002 – 2009 mala byť 3 200 miliónov PLN v porovnaní so 4 200 miliónov PLN financovaných vďaka zárukám KUKE. V tom čase opäť neexistoval žiadny náznak, že by SSN boli schopné získať takéto zdroje financovania na trhu. Navrhovaný príspevok vo forme komerčných úverov a záruk sa preto nemohol považovať za skutočný a reálny, ako vyžadujú usmernenia. Komisia podotýka, že lodenice dodnes neboli schopné získať na trhu zdroje financovania svojej prevádzky bez štátnej podpory.

(307) V pláne reštrukturalizácie z roku 2006 sa ďalej uvádza, že dodatočné platby vlastníkov lodí vo výške 628,7 milióna PLN po novelizácii zmlúv by sa mali považovať za vlastný príspevok. Niektoré zmluvy sa skutočne novelizovali. Komisia poukazuje, že podľa usmernení by vlastný príspevok mal byť znakom, že trhy veria v realizovateľnosť návratu k rentabilite. Skutočnosť, že vlastníci lodí sú v prípade vystavenia riziku nedodania kontrahovaných lodí a s ohľadom na externé faktory (napríklad zvýšenie cien ocele) ochotní zvýšiť cenu kontrahovaných lodí, nedokazuje, že veria v schopnosť lodeníc stať sa rentabilné a schopné dosahovať konkurencieschopnosť z dlhodobého hľadiska. Okrem toho vlastníci lodí nesúhlasili s vykonaním dodatočných platieb na krytie nákladov na reštrukturalizáciu, ale len (a len v určitom rozsahu) na krytie výrobných nákladov kontrahovaných lodí. Komisia preto nemôže uznať dodatočné platby vlastníkov lodí za vlastný príspevok v zmysle usmernení.

Plán reštrukturalizácie z júna 2008

(308) Plán reštrukturalizácie z júna 2008 nepriniesol v tomto ohľade žiadne podstatné zlepšenie. Hoci sa investor zaviazal poskytnúť dotáciu vo výške 149,5 milióna PLN na použitie na čiastočné financovanie investičného programu, vyžiadal aj dodatočnú kapitálovú dotáciu od štátu v celkovej výške 588 miliónov PLN a úver vo výške 68 miliónov PLN od ARP. Investor vyžiadal aj dodatočné záruky od KUKE na financovanie prevádzkového kapitálu.

(309) Náklady na reštrukturalizáciu, ktoré bolo možné určiť na základe obmedzených informácií uvedených v pláne reštrukturalizácie z júna 2008, predstavovali prinajmenšom predpokladanú sumu potrebnú na krytie očakávaných strát z existujúcich zmlúv na stavbu lodí za obdobie rokov 2008 a 2009 (588 miliónov PLN) a na investičné potreby plánované na obdobie rokov 2008 – 2012 (264 miliónov PLN).

(310) Väčšina týchto nákladov sa mala hradiť zo štátnej pomoci. V skutočnosti jediný navrhovaný vlastný príspevok od investora bola kapitálová dotácia vo výške 149,5 milióna PLN, čo predstavovalo 17 % už uvedených nákladov na reštrukturalizáciu. V súlade s ustálenou praxou [1] Komisia dospela k záveru, že budúci peňažný tok nemožno považovať v zmysle usmernení za vlastný príspevok, keďže nepredstavuje skutočný a reálny príspevok podniku alebo jeho akcionárov na krytie nákladov na reštrukturalizáciu. Komisia musí okrem toho zohľadniť celé obdobie reštrukturalizácie, ktoré sa začalo v roku 2002. Vzhľadom na významnú štátnu pomoc, ktorú lodenice dostávali v tomto období, je vlastný príspevok vo vzťahu k celkovým nákladom na reštrukturalizáciu ešte nižší. Je preto samozrejmé, že vlastný príspevok sa vôbec nepriblížil k minimálnemu limitu 50 % nákladov na reštrukturalizáciu, ktorý vyžadujú usmernenia.

Plán reštrukturalizácie zo septembra 2008

(311) Ani plán reštrukturalizácie z 12. septembra 2008 nezlepšil plánovanú úroveň vlastného príspevku k nákladom na reštrukturalizáciu.

(312) Plán reštrukturalizácie z 12. septembra poskytuje podrobnejšie informácie o plánovaných nákladoch na reštrukturalizáciu a zdrojoch financovania. Plánované náklady na reštrukturalizáciu zahŕňajú investičné náklady (104 miliónov PLN), náklady na premiestnenie výrobných aktív na iné miesto v lodeniciach (50 miliónov PLN), reštrukturalizáciu stavu zamestnancov (53,4 milióna PLN), krytie budúcich strát z existujúcich zmlúv (840 miliónov PLN) a krytie akumulovaných záväzkov lodeníc voči ARP a KPS (197,5 milióna PLN) [2].

(313) Celkové náklady na reštrukturalizáciu predstavujú 1,354 miliardy PLN.

(314) Okrem toho požiadavky na prevádzkový kapitál vo výške 227,6 milióna PLN sa v pláne považujú za súčasť nákladov na reštrukturalizáciu. Komisia považuje požiadavky na prevádzkový kapitál za súčasť bežnej prevádzky podniku, nie za náklady na reštrukturalizáciu, a preto by sa malo ich financovanie posudzovať osobitne.

(315) Pokiaľ ide o vlastný príspevok, plán stanovuje tieto kategórie: dodatočné platby vlastníkov lodí po novelizácii zmlúv (376 miliónov PLN), kapitálové dotácie investorov (242 miliónov PLN), výnosy z predaja aktív (118 miliónov PLN) a financovanie prevádzkového kapitálu (úver a obchodný úver od Mostostalu vo výške 170 miliónov PLN).

(316) Pokiaľ ide o požiadavky na financovanie prevádzkového kapitálu, Komisia zastáva názor, že z dôvodu dlhých výrobných cyklov a vysokej hodnoty konečných výrobkov lodiarskeho priemyslu financovanie prevádzkového kapitálu predstavuje osobitný problém. Pri stavbe lodí sa prevádzkový kapitál vo veľkej miere získava z externých zdrojov. Časť prevádzkového kapitálu sa získava zo zálohových platieb vlastníkov lodí, zvyčajne proti záruke, ktorú v Poľsku najčastejšie poskytuje agentúra KUKE. Keďže zálohové platby zvyčajne nepresahujú 80 % obstarávacej ceny, lodenice využívajú preklenovacie úvery alebo obchodný úver od svojich dodávateľov. Komisia preto zastáva názor, že požiadavky na prevádzkový kapitál vyžadujú vzhľadom na osobitnú situáciu lodiarskeho priemyslu štrukturálne riešenie a nie sú súčasťou jednorazových nákladov na reštrukturalizáciu. Komisia preto dospela k záveru, že úvery na prevádzkový kapitál nemožno v lodiarskom priemysle považovať za vlastný príspevok, keďže slúžia na financovanie priebežnej činnosti, nie nákladov na reštrukturalizáciu.

(317) Ako sa už vysvetlilo, Komisia dospela k záveru, že dodatočné platby vlastníkov lodí po novelizácii zmlúv s cieľom zvýšiť obstarávaciu cenu nemožno považovať za vlastný príspevok v zmysle usmernení.

Predaj aktív

(318) Pokiaľ ide o plánované výnosy z predaja nadbytočných aktív v odhadovanej hodnote 118 miliónov PLN, Komisia dospela k záveru, že sa nepreukázalo, že tento zdroj financovania možno považovať za skutočný a reálny.

(319) Po prvé podľa návrhu zmluvy o privatizácii medzi ARP a KPS (súčasní vlastníci SSN) a Mostostalom by uvedené aktíva mal predať Mostostal subjektu, ktorý vyberie ARP a KPS, za najmenej 118 miliónov PLN. Tento predpoklad je dôvodom pre obavu, keďže sa zdá, že predstavuje štátnu záruku týkajúcu sa minimálnych príjmov z predaja týchto aktív kupujúcemu vybranému štátom. Komisia má preto pochybnosti, že tento potenciálny predaj neobsahuje prvky štátnej pomoci.

(320) Po druhé ocenenie pozemku sa zakladalo na porovnaní s predajom nehnuteľností v atraktívnych oblastiach štetínskeho regiónu určených na výstavbu bytov a poskytovanie služieb, a nie ako priemyselná zóna. Z tohto ocenenia vidieť, že ceny pozemkov predávaných na priemyselné účely môžu byť až 10-krát nižšie ako sumy predpokladané v ocenení. V ocenení sa navyše predpokladá, že existujúce budovy a prevádzky sa pred predajom asanujú a pozemky sa vyčistia a pripravia. V ocenení sa uznáva, že táto príprava bude znamenať náklady. Nebol poskytnutý žiadny odhad týchto nákladov a plán reštrukturalizácie neobsahuje žiadne informácie v tomto ohľade [3].

[1] Pozri bod 43 usmernení.

[2] Časť týchto záväzkov bola vymenená v auguste 2008 za kmeňové akcie (131,5 milióna PLN; pozri odôvodnenie 201) a časť zostáva na splatenie (66 miliónov PLN).

[3] Komisia ďalej podotýka, že podľa jednej z príloh k plánu reštrukturalizácie z 12. septembra 2008, v ktorej sa uvádzajú všeobecné predpoklady procesu reštrukturalizácie, sa hodnota týchto pozemkov pôvodne odhadovala na […] miliónov PLN.

(321) Po tretie Komisia má pochybnosti, či hodnota týchto aktív bola riadne zachytená v súvahe SSN, a teda či bola riadne premietnutá v cene, ktorú Mostostal zaplatí za SSN. Komisia podotýka, že podľa súvahy SSN celková hodnota fixných aktív lodeníc na konci roka 2007 predstavovala […] miliónov PLN. Plán však stanovuje, že lodenice predajú svoje výrobné aktíva novým podnikom (SSN Ulstein, SSN Mostostal a SSN Wspólna) za ich nominálnu hodnotu, za […] miliónov PLN, a predajú nadbytočné aktíva tretím stranám za odhadovanú trhovú hodnotu […] miliónov PLN. Z toho vyplýva, že buď účtovná hodnota aktív je podhodnotená, alebo plánované výnosy z ich predaja sú nadhodnotené.

(322) Napokon na konci roka 2007 bola čistá hodnota aktív SSN […] miliónov PLN. Odvtedy ARP a KPS vykonali výmenu dlhu za kmeňové akcie vo výške 131,5 milióna PLN a plánuje sa nová kapitálová dotácia vo výške 434 miliónov PLN. Na druhej strane predpokladaná strata z existujúcich zmlúv je 465 miliónov PLN. Celkovo sa zdá, že pri predpoklade, že všetky ostatné faktory zostanú nezmenené, nadobudnutím SSN by Mostostal prevzal aktíva v čistej hodnote […] miliónov PLN prakticky zadarmo. Všetky výnosy z predaja aktív by lodenice (t. j. SSN Nowa) mali použiť na účely reštrukturalizácie (napr. na reštrukturalizáciu stavu zamestnancov) a ako prevádzkový kapitál na dokončenie lodí v ich súčasných objednávkach. Komisia preto dospela k záveru, že v súvislosti s privatizáciou sa lodeniciam zrejme poskytuje dodatočná štátna pomoc v podobe prevodu aktív za nižšiu cenu, ako je ich trhová hodnota ([1]). Znížením predajnej ceny akcií výmenou za záväzok kupujúceho vykonať reštrukturalizačné opatrenia štát nepriamo financuje takéto opatrenia. Komisia preto nemôže uznať, že predaj aktív nadobudnutých investorom za nižšiu cenu, ako je ich trhová hodnota, sa môže považovať za vlastný príspevok ([2]).

(323) Z uvedených dôvodov Komisia dospela k záveru, že sa nepreukázalo, že plánované výnosy z predaja nadbytočných aktív vo výške 118 miliónov PLN možno považovať za skutočný a reálny zdroj financovania nákladov na reštrukturalizáciu.

Kapitálové dotácie investorov

(324) Pokiaľ ide o kapitálové dotácie plánované súkromnými investormi, Komisia dospela k záveru, že sa nepreukázalo, že ich možno v celom rozsahu považovať za skutočné a reálne.

(325) Po prvé plán reštrukturalizácie stanovuje, že celkový finančný príspevok Ulsteinu bude 114,9 milióna PLN. Podľa predbežnej dohody o spolupráci medzi Mostostalom a Ulsteinom, ktorá bola predložená Komisii – nepodpísaná – 5. septembra, sa však Ulstein zaväzuje zvýšiť kapitál v SSN Ulstein na úroveň 52,5 milióna PLN (a nie 67,3 milióna PLN, ako stanovuje plán), v SSN Wspólna na úroveň 44,65 milióna PLN (hoci plán stanovuje účasť Ulsteinu vo výške 47,5 milióna PLN) a v SSN Biuro Projektowe na úroveň 0,85 milióna PLN (plán stanovuje 0,1 milióna PLN). Celkový príspevok, ktorý sa v dohode Ulstein zaväzuje vykonať, preto predstavuje 98 miliónov PLN, t. j. o 16,9 milióna PLN menej, ako predpokladal plán reštrukturalizácie.

(326) Po druhé, hoci plán reštrukturalizácie predpokladá, že investori prispejú vlastným kapitálom k lodeniciam, uznáva aj možnosť, že pre Ulstein môže byť potrebné získať financovanie na trhu. Nebol predložený žiadny dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že Ulstein bude schopný zabezpečiť takéto financovanie, ktoré preto nemožno považovať za skutočné a reálne. Okrem toho na tomto stretnutí 10. septembra 2008 zástupcovia Ulsteinu vysvetlili, že Ulstein plánoval poskytnúť kapitál vo výške 98 miliónov PLN (t. j. v súlade s uvedenou dohodou o spolupráci), z ktorého by len 30 miliónov PLN bola kapitálová dotácia. Zostávajúca časť by sa musela získať na trhu. Ulstein vysvetlil, že v prípade, ak by nebol schopný získať takéto financovanie na trhu, neposkytol by kapitálovú dotáciu ([3]). Nič z toho nie je uvedené v pláne, v ktorom sa len stanovuje, že skutočnosť, či Ulstein financuje projekt z vlastných zdrojov, alebo z externých úverov, „nemení zásady a výsledky prevádzkovej činnosti podniku ani úroveň vlastných príspevkov investorov“.

([1]) To je podobné ako vec Automobile Craiova (vec č. 46/07), v ktorej Komisia dospela k záveru, že v rámci procesu privatizácie spoločnosti Automobile Craiova rumunské orgány uložili kupujúcemu určité podmienky (týkajúce sa minimálneho stavu zamestnancov a úrovne investícií v predávanom podniku) výmenou za nižšiu predajnú cenu, čo predstavovalo štátnu pomoc v prospech predávaného podniku.

([2]) Komisia podotýka, že po dokončení existujúcich zmlúv a po vykonaní plánovaných reštrukturalizačných opatrení by sa SSN Nowa mala zrušiť, a ak zvýši určitá hotovosť, mala by sa rozdeliť rovnakým dielom medzi Mostostal a štát. Komisia dospela k záveru, že to by mohlo nanajvýš viesť k zníženiu štátnej pomoci poskytnutej v rámci procesu privatizácie, ale nezmenilo by to fakt, že prevod aktív za nižšiu ako ich trhovú hodnotu bol „poznačený“ štátnou pomocou, a preto ich predaj nemôže slúžiť ako vlastný príspevok bez prvkov štátnej pomoci.

([3]) Na stretnutí 10. septembra 2008 sa zistilo, že plán reštrukturalizácie vypracoval Mostostal, nie Ulstein. Ulstein ani nevidel návrh zaslaný Komisii 3. septembra 2008 a bol prekvapený, keď sa dozvedel, že jeho kapitálový záväzok by mal predstavovať 114 miliónov PLN.

(327) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že nedostala dostatočné uistenia o sume, ktorú je Ulstein ochotný investovať, a o jeho ochote investovať z vlastných zdrojov v prípade, že nezíska externé financovanie. Komisia preto dospela k záveru, že z plánovaného zvýšenia kapitálu vo výške 242 miliónov PLN len 157,2 milióna PLN možno považovať za skutočné a reálne. Okrem toho odstúpenie Ulsteinu od procesu privatizácie, oznámené v liste z 22. septembra, a informácie, že Mostostal by mohol realizovať plán reštrukturalizácie z 12. septembra sám, majú za následok, že financovanie stanovené v pláne je ešte neistejšie.

(328) Na záver treba povedať, aj keď berieme do úvahy len náklady na reštrukturalizáciu, ktoré bude musieť vynaložiť investor (1,354 miliardy PLN), vlastný príspevok, ktorý je skutočný a reálny a bez prvkov štátnej pomoci (157,1 milióna PLN), je len 12 %. Komisia musí navyše brať do úvahy celé obdobie reštrukturalizácie od roku 2002. Vzhľadom na značnú štátnu pomoc, ktorú lodenice dostávali v tomto období, je vlastný príspevok vo vzťahu k celkovým nákladom na reštrukturalizáciu ešte nižší. Je preto zjavné, že vlastný príspevok sa ani zďaleka neblíži k minimálnemu limitu 50 % nákladov na reštrukturalizáciu, ktorý vyžadujú usmernenia.

(329) Komisia podotýka, že v nadväznosti na odstúpenie Ulsteinu od privatizácie a reštrukturalizácie SSN v pripomienkach predložených 25. septembra 2008 Mostostal pripojil list od poprednej kazašskej banky BTA týkajúci sa potenciálneho záujmu tejto banky o projekt SSN. V tomto liste banka uviedla, že na projekt SSN by bola ochotná poskytnúť finančné zdroje vo výške 100 miliónov USD, a požiadala Mostostal, aby jej zaslal plán reštrukturalizácie, keď ho schváli Európska komisia. Komisia podotýka, že list je z 26. júna 2008, a preto sa nemôže dávať do súvislosti s plánom reštrukturalizácie zo septembra 2008, ale namiesto toho sa musí dať do súvislosti s plánom z júna, ktorý už nie je platný. Komisia preto dospela k záveru, že takýto list nemôže predstavovať dôkaz skutočného a reálneho financovania plánu zo septembra 2008. Aj keby sa toto financovanie považovalo za skutočné a reálne a aj keby sa analyzovali len plánované náklady na reštrukturalizáciu, vlastný príspevok by v každom prípade nepredstavoval viac ako 17 % nákladov na reštrukturalizáciu ([1]), t. j. výrazne menej, ako vyžadujú usmernenia.

(330) Na základe uvedeného Komisia konštatuje, že lodenice v skutočnosti nedostali prakticky žiadny vlastný príspevok v zmysle usmernení a že vlastný príspevok v každom prípade nie je značný. Okrem toho plán reštrukturalizácie predložený Mostostalom nezabezpečuje dostatočnú úroveň vlastného príspevku. Keďže vlastný príspevok by mal mať účinok udržania úrovne štátnej pomoci na minime, v prípade neexistencie vlastného príspevku musí Komisia dospieť k záveru, že požiadavka, aby bola pomoc obmedzená na nutné minimum, nie je splnená. Naopak, plán reštrukturalizácie Mostostalu sa zakladá na predpoklade, že sa poskytne dodatočná štátna pomoc, a uvádza sa v ňom, že realizácia závisí od tejto dodatočnej štátnej pomoci.

(331) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že požiadavka, aby sa pomoc obmedzila na minimum a bol k nej pripojený reálny príspevok bez prvkov štátnej pomoci, nie je splnená.

3.3.4. ZABRÁNENIE NEOPRÁVNENÉMU NARUŠENIU HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

(332) Komisia pripomína svoju predbežnú dohodu s Poľskom o uzatvorení sklzu Wulkan 1. Z hľadiska ďalšieho vývoja v nadväznosti na túto dohodu a z hľadiska uvedených záverov k prvým dvom podmienkam usmernení posúdenie, či boli kompenzačné opatrenia navrhnuté Poľskom dostatočné, však nie je v tejto etape potrebné.

3.3.5. ZÁVER

(333) Komisia dospela k záveru, že notifikovanú štátnu pomoc v prospech SSN nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú so spoločným trhom a musí sa vrátiť.

4. **IMPLEMENTÁCIA**

(334) Prvok pomoci obsiahnutý v opatreniach poskytnutých SSN, uvedený v odôvodneniach 187 – 201 tohto rozhodnutia, sa musí vrátiť. Prvok pomoci, ktorý sa musí vrátiť, t. j. výhoda prijatá príjemcom pomoci, sa rovná rozdielu medzi podmienkami, ktoré by príjemca získal na trhu, a podmienkami, za ktorých sa opatrenie poskytlo.

(335) Referenčné a diskontné sadzby oznámené Komisiou sa používajú ako náhrada za trhovú sadzbu na meranie prvku pomoci, najmä ak sa vyplácal vo viacerých splátkach, a na výpočet prvku pomoci vyplývajúceho zo schém subvencovania úrokovej sadzby ([2]). V prípade firiem v ťažkostiach, akými sú SSN, Komisia dospela k záveru, že referenčná sadzba by mala byť zvýšená najmenej o 400 bázických bodov v záujme premietnutia vysokého rizika zahrnutého v transakcii a o ďalších 200 bázických bodov z dôvodu neexistencie záruky

([1]) Pri predpoklade 1 USD = 2,3 PLN.

([2]) Oznámenie Komisie o spôsobe stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. ES C 273, 9.9.1997, s. 3).

alebo nedostatočnej záruky poskytnutej príjemcom. Ako sa už vysvetlilo, hodnota záruky poskytnutej lodenicami je problematická z hľadiska pomeru záväzky/aktíva podniku. V prípade firiem v ťažkostiach, keď firma nemôže získať zdroje financovania na trhu, môže prvok pomoci dosiahnuť až 100 % nominálnej hodnoty prijatých finančných prostriedkov ([1]).

(336) Komisia dospela k záveru, že v analyzovanom období, keď SSN dostávali pomoc uvedenú v odôvodneniach 187 – 201, mali vážne finančné ťažkosti (ako je uvedené v odôvodneniach 45 – 57) a neboli schopné získať na trhu žiadne zdroje financovania. Lodenice naďalej produkovali straty a v analyzovanom období nezískali z trhu prakticky žiadne zdroje financovania. Za takýchto okolností by trhovohospodársky subjekt nebol ochotný poskytnúť lodeniciam žiadne zdroje financovania vzhľadom na vysoké riziko s tým spojené. Komisia preto dospela k záveru, že žiadna banka by nesúhlasila s poskytnutím úveru lodeniciam ani za vysokú úrokovú sadzbu a žiadna banka by nesúhlasila s poskytnutím záruky ani za vysoký poplatok za záruku.

Výpočet prvku pomoci pre konkrétne kategórie opatrení

Úvery

(337) Keďže SSN by nedostali úver ani záruku z trhu, každý úver alebo záruka poskytnuté lodeniciam v analyzovanom období automaticky predstavujú pomoc. Každá záruka, ktorej platnosť sa ešte neskončila, sa preto musí okamžite ukončiť a všetky úvery sa musia okamžite splatiť.

(338) Splatenie úverov poskytnutých lodeniciam však nie je dostatočné na obnovenie pôvodnej situácie, keďže až do dátumu splatenia mali lodenice k dispozícii finančné zdroje, ktoré by za normálnych okolností nezískali z trhu. S cieľom obnoviť pôvodnú situáciu by sa preto mala nahradiť aj táto výhoda, ktorej veľkosť možno aproximovať len s použitím úrokovej sadzby pre veľmi rizikový úver. Preto za obdobie od dátumu poskytnutia úveru lodeniciam po dátum jeho splatenia lodenicami musí Komisia nariadiť vrátenie rozdielu medzi úrokovou sadzbou, ktorú SSN skutočne zaplatili, a úrokovou sadzbou teoreticky primeranou pre úver predstavujúci veľmi veľké riziko. S cieľom určiť túto druhú úrokovú sadzbu Komisia poznamenáva, že v oznámení Komisie o spôsobe stanovenia referenčných a diskontných sadzieb sa uvádza, že riziková prirážka môže byť o viac ako 400 bázických bodov vyššia ako referenčná sadzba, „ak by žiadna súkromná banka nebola súhlasila s poskytnutím príslušného úveru“, čo je v tomto prípade splnené. Komisia vo viacerých rozhodnutiach rozhodla, že prirážka 600 bázických bodov nad úrovňou referenčnej sadzby predstavuje primerané minimum na zohľadnenie situácie predstavujúcej vysoké riziko ([2]). Komisia dospela k záveru, že v tomto prípade to predstavuje minimum pre úvery.

Záruky na zálohové platby

(339) Pokiaľ ide o záruky, Komisia bude používať rovnaký prístup: za obdobie od dátumu poskytnutia záruky do dátumu jej ukončenia Komisia musí nariadiť vrátenie ekvivalentu poskytnutej pomoci obsiahnutého v záruke.

(340) Pokiaľ ide o záruky, Komisia dospela k záveru, že tak ako sa zdôvodňuje v oznámení Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk ([3]), ekvivalent poskytnutej pomoci sa rovná buď úľave na úrokovej sadzbe získanej vďaka záruke (ak sa záruka vzťahuje na úver poskytnutý s nižšou ako trhovou úrokovou sadzbou), alebo rizikovému koeficientu pre garantovanú sumu po odpočítaní poplatku zaplateného príjemcom.

(341) V prípade záruk na zálohové platby však Komisia podotýka, že zálohové platby garantované agentúrou KUKE sú aspektom predajnej zmluvy, nie úverovej zmluvy, a za zálohové platby sa neúčtujú žiadne úroky. Komisia preto dospela k záveru, že s cieľom vypočítať prvok pomoci prijatý príjemcom by sa malo posúdiť porovnanie medzi poplatkami zaplatenými lodenicami a poplatkami, ktoré by sa štandardne účtovali na trhu. Komisia zastáva názor, že poplatky účtované podľa schémy pomoci neobsahujúcej prvky pomoci, v rámci ktorej KUKE vykonáva svoj program poistenia vývozu garantovaný štátnou pokladnicou, schválený rozhodnutím Komisie z 18. júla 2007, by mohli slúžiť ako referenčné poplatky pre uvedený výpočet. Tieto poplatky opäť bude potrebné zvýšiť aspoň o 400 bázických bodov s cieľom premietnuť skutočnosť, že lodenice neboli oprávnené získať záruky podľa tejto schémy. Poskytnutie záruk lodeniciam preto znamenalo výrazne vyššie riziko.

(342) Ako sa už vysvetlilo, keďže lodenice by neboli schopné získať žiadne záruky na trhu v dôsledku svojej zložitej finančnej situácie, záruky od KUKE sa musia okamžite ukončiť s cieľom skončiť narušenie hospodárskej súťaže spôsobené pomocou.

([1]) Pozri napríklad oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (2000/C 71/07) (Ú. v. ES C 71, 11.3.2000, s. 14). V bode 3.2 tohto oznámenia sa stanovuje, že keď v čase poskytnutia úveru existuje veľká pravdepodobnosť, že sa vypožičiavateľ dostane do úpadku, napr. z dôvodu finančných ťažkostí, môže byť hodnota záruky taká vysoká ako suma, ktorá je v skutočnosti touto zárukou krytá.

([2]) Odôvodnenie 68 rozhodnutia Komisie 2005/827/ES zo 16. júna 2004 o opatreniach poskytnutých Španielskom v prospech Siderúrgica Añón SA (Ú. v. EÚ L 311, 26.11.2005, s. 22); odôvodnenie 42 rozhodnutia Komisie 2003/284/ES z 11. decembra 2002 o štátnej pomoci poskytnutej Španielskom v prospech Sniace SA (Ú. v. EÚ L 108, 30.4.2003, s. 35).

([3]) Tamže.

Nevymáhanie dlhov

(343) Pretrvávajúce nevymáhanie dlhov verejnými orgánmi tiež predstavuje štátnu pomoc a musí sa zohľadniť ([1]). Je podobné revolvingovým úverom poskytnutým za preferenčných podmienok, a preto pomoc zodpovedá rozdielu medzi úrokmi, ktoré by účtoval trh (pre spoločnosť s podobným ratingom v podobnej finančnej a ekonomickej situácii a s podobnou zárukou), a úrokmi účtovanými orgánom poskytujúcim pomoc.

(344) Komisia dospela k záveru, že z hľadiska trvalej zložitej finančnej situácie lodeníc by veriteľ v trhovom hospodárstve vymáhal svoje pohľadávky hneď, keď sa stanú splatné. Preto skutočnosť, že poľské orgány neprijali okamžite opatrenia na vymáhanie pohľadávok, predstavovala poskytnutie pomoci, a tak dátumom splatnosti akéhokoľvek nesplateného záväzku bude dátum, ku ktorému bola pomoc daná k dispozícii. Prvok pomoci sa bude rovnať rozdielu medzi úrokmi, ktoré by sa účtovali na trhu (pre spoločnosť s podobným ratingom v podobnej finančnej a ekonomickej situácii a s podobnou zárukou), a úrokmi účtovanými orgánmi.

(345) Keďže každý trhovohospodársky subjekt by vyžadoval okamžité splatenie dlhov lodenicami, musí sa splatiť nielen prvok pomoci vyplývajúci z nedostatočných úrokov, ale okamžite sa musia splatiť aj naakumulované záväzky.

Kapitálové dotácie

(346) Komisia podotýka, že kapitálové dotácie štátu alebo štátom riadených subjektov ARP a KPS do firiem v ťažkostiach, pri ktorých v čase dotácie nemožno očakávať žiadnu návratnosť, sa považujú za nenávratný grant ([2]). Na nápravu narušenia hospodárskej súťaže spôsobeného kapitálovou dotáciou budú lodenice musieť splatiť úplnú sumu poskytnutej kapitálovej dotácie.

Implementácia tohto rozhodnutia

(347) Listom z 3. novembra 2008 sa Poľsko zaviazalo implementovať toto rozhodnutie predajom aktív lodeníc za trhovú cenu v otvorenej, transparentnej, bezpodmienečnej a nediskriminačnej verejnej súťaži (vykonanej v súlade s konkrétnymi podmienkami pôvodne stanovenými v liste Komisie z 27. októbra 2008) a likvidáciou SSN. Všetky nároky na vrátenie štátnej pomoci podľa tohto rozhodnutia musí Poľsko bezodkladne zaevidovať v likvidačnom konaní týkajúcom sa SSN. Komisia listom zo 6. novembra 2008 informovala Poľsko, že za predpokladu, že tieto podmienky sa splnia, predaj aktív nebude zahŕňať novú pomoc pre kupujúceho(-ich) aktív lodeníc a tieto aktíva by sa mohli previesť na kupujúceho(-ich) bez akéhokoľvek záväzku týkajúceho sa splatenia neoprávnenej a nezlučiteľnej štátnej pomoci poskytnutej lodeniciam v minulosti v súlade s požiadavkou, že nebude existovať žiadna ekonomická kontinuita medzi príjemcami pomoci a činnosťou kupujúcich ([3]). Komisia bude pozorne monitorovať, či sú splnené podmienky stanovené v liste Komisie z 27. októbra 2008 a prijaté poľskými orgánmi, s cieľom posúdiť, či sa toto rozhodnutie správne implementuje.

(348) Tieto podmienky, ku ktorým sa Poľsko explicitne zaviazalo, sú uvedené ďalej v texte.

(349) Aktíva (bez záväzkov) sa sprivatizujú prostredníctvom otvorenej, transparentnej, nediskriminačnej a bezpodmienečnej verejnej súťaže. SSN so všetkými zostávajúcimi aktívami a záväzkami sa zrušia.

(350) Aktíva sa musia predať za trhovú cenu (uchádzačovi s najvyššou ponukou). Aktíva sa musia ponúkať na predaj samostatne alebo vo veľkom počte malých skupín stanovených s cieľom maximalizovať príjmy z predaja. Skupiny nesmú tvoriť organizované časti podniku ani obchodnej činnosti. Toto stanovenie skupín však nemá za cieľ zabrániť potenciálnym kupujúcim predkladať spoločnú ponuku na viaceré aktíva/skupiny.

(351) Verejná súťaž musí byť nediskriminačná, čo znamená, že musí zabezpečiť, aby bol predaj otvorený pre všetky kategórie potenciálnych kupujúcich bez ohľadu na účel ich investície.

(352) S verejnou súťažou nebudú spojené žiadne podmienky (napríklad zachovanie zamestnanosti alebo činnosti, alebo prevzatie existujúcich zmlúv). Jediným kritériom výberu úspešnej ponuky by mala byť maximalizácia výnosov v prospech veriteľov lodeníc.

(353) Veritelia lodeníc, štátni a súkromní, vrátane zákazníkov lodeníc by v súvislosti s príjmami z predaja aktív mali byť klasifikovaní rovnako a mali by mať rovnaké práva ako v konkurznom konaní.

([1]) Pozri napríklad rozhodnutie Komisie 2005/652/ES z 23. októbra 2007 o štátnej pomoci C 23/06, ktorú Poľsko poskytlo výrobcovi ocele Technologie Buczek Group (zatiaľ neuverejnené).

([2]) Pozri napríklad rozhodnutie Komisie z 20. októbra 2004 o štátnej pomoci C 38/03, ktorú poskytlo Španielsko (ďalšia pomoc na reštrukturalizáciu pre španielske štátne lodenice) (Ú. v. EÚ L 240, 16.9.2005, s. 45).

([3]) Pozri vec C-277/00, *Nemecko/Komisia („SMI“)*, Zb. 2004, s. I-3925, a veci C-328/99 a C-399/00, *Taliansko a SMI 2 Multimedia Spa/Komisia*, Zb. 2003, s. I-4035.

(354) V súvislosti s predajom sa nesmie poskytnúť žiadna nová štátna pomoc, ani vo forme odpustenia alebo štátom financovaného splatenia záväzkov voči verejným orgánom alebo súkromným veriteľom, ani vo forme kapitálových dotácií, úverov, záruk alebo iných opatrení. Splatenie akýchkoľvek nových záväzkov voči verejným orgánom, naakumulovaných počas obdobia potrebného na dokončenie procesu predaja, by sa malo požadovať z likvidovaných aktív.

(355) Predaj musí vykonať nezávislý správca s právami a povinnosťami podobnými, aké má správca konkurznej podstaty. Musí sa zriadiť systém, ktorý veriteľom umožní účinne vykonávať dohľad nad predajom a zabezpečí, aby sa predaj vykonával za trhových podmienok a aby sa dodržiavala klasifikačná hierarchia a práva veriteľov v súvislosti s príjmami z predaja. Okrem toho Poľsko a Komisia spoločne vymenujú správcu pre monitorovanie, ktorý bude mať osobitnú úlohu pomáhať Komisii pri preverovaní, že proces predaja a vracanie pomoci sa uskutočňujú v úplnom súlade s uvedenými požiadavkami. Správca pre monitorovanie bude na tento účel pravidelne predkladať Komisii podrobné správy o každej etape procesu.

(356) Poľsko vyslovilo požiadavku, že potrebuje prijať legislatívne opatrenie na vykonanie tohto rozhodnutia. Komisia uznáva, že z tohto dôvodu, a tiež z hľadiska veľkého počtu jednotlivých opatrení štátnej pomoci, ktorých sa toto rozhodnutie týka, a ich rôznej formy a dĺžky trvania je opodstatnená dlhšia lehota na vykonanie, ako je štandardne stanovená. Komisia preto žiada, aby Poľsko vykonalo toto rozhodnutie do siedmich mesiacov od dátumu notifikácie tohto rozhodnutia,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc uvedená v odôvodneniach 187 – 201, ktorú Poľsko neoprávnene poskytlo SSN v rozpore s článkom 88 ods. 3 Zmluvy o ES, je nezlučiteľná so spoločným trhom.

Okrem toho všetky záruky na zálohové platby, ktoré Poľsko neoprávnene poskytlo SSN v rozpore s článkom 88 ods. 3 Zmluvy o ES od 1. júla 2007 do dátumu tohto rozhodnutia, sú nezlučiteľné so spoločným trhom.

Článok 2

Pokiaľ ide o úvery prijaté od rôznych verejných orgánov uvedené v odôvodneniach 187 – 201, Poľsko vráti pomoc za obdobie od poskytnutia úveru do jeho splatenia vo výške rozdielu medzi úrokovou sadzbou, ktorú SSN skutočne zaplatili, a úrokovou sadzbou, za ktorú mohol príjemca získať úver na trhu. Okrem toho, ak ktorýkoľvek z týchto úverov nebol splatený do času tohto rozhodnutia, musí sa splatiť bezodkladne.

Článok 3

Pokiaľ ide o záruky na zálohové platby poskytnuté agentúrou KUKE, uvedené v odôvodneniach 187 – 201, Poľsko vráti pomoc za obdobie od poskytnutia záruky do skončenia jej platnosti vo výške rozdielu medzi poplatkom za záruku zaplateným príjemcom a poplatkom za záruku, za ktorý by príjemca mohol získať záruku na trhu. Okrem toho, ak ktorákoľvek z týchto záruk je aktívna v čase tohto rozhodnutia, musí sa ukončiť bezodkladne.

Článok 4

Článok 3 sa podobne vzťahuje na všetky záruky na zálohové platby, ktoré Poľsko poskytlo SSN v rozpore s článkom 88 ods. 3 Zmluvy o ES od 1. júla 2007 do dátumu tohto rozhodnutia.

Článok 5

Pokiaľ ide o nevymáhané záväzky voči rôznym verejným orgánom, uvedené v odôvodneniach 187 – 201, Poľsko vráti pomoc za obdobie od poskytnutia pomoci do splatenia záväzku voči verejnému orgánu vo výške rozdielu medzi úrokovou sadzbou, ktorú SSN skutočne zaplatili, a úrokovou sadzbou, za ktorú príjemca mohol získať od veriteľa v trhovom hospodárstve odklad splatnosti svojich záväzkov. Okrem toho akékoľvek zostávajúce záväzky voči verejným orgánom sa splatia bezodkladne.

Článok 6

Pokiaľ ide o kapitálové dotácie od rôznych verejných orgánov uvedené v odôvodneniach 187 – 201, Poľsko vráti pomoc v úplnej výške poskytnutej kapitálovej dotácie.

Článok 7

1. Poľsko bude požadovať od príjemcu vrátenie pomoci podľa článkov 2 až 6. Pomoc sa vráti v súlade s usmerneniami vysvetlenými v odôvodneniach 334 – 347.

2. Sumy, ktoré sa majú vrátiť, zahŕňajú úroky za obdobie od dátumu, ku ktorému bola pomoc daná SSN k dispozícii, do dátumu jej skutočného vrátenia.

3. Úroky sa vypočítajú ako zložený úrok v súlade s ustanoveniami kapitoly V nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 ([1]) a nariadenia Komisie (ES) č. 271/2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 794/2004 ([2]).

4. Poľsko zruší všetky zostávajúce platby pomoci uvedené v článku 1 s účinnosťou od dátumu notifikácie tohto rozhodnutia.

([1]) Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ L 82, 25.3.2008, s. 1.

Článok 8

1. Vrátenie pomoci uvedenej v článku 1 sa požaduje bezodkladne a účinne.

2. Poľsko zabezpečí vykonanie tohto rozhodnutia do siedmich mesiacov od dátumu jeho oznámenia.

Článok 9

1. Poľsko predloží Komisii do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia nasledujúce informácie:

a) celkovú sumu (istina a úroky), ktorú má príjemca vrátiť;

b) podrobný opis už prijatých a plánovaných opatrení s cieľom dodržať ustanovenia tohto rozhodnutia;

c) dokumenty potvrdzujúce, že sa príjemcovi nariadilo vrátenie pomoci;

d) dôkazy, že všetky záruky na zálohové platby, ktoré sú ešte aktívne, boli ukončené.

2. Poľsko informuje Komisiu o následných vnútroštátnych opatreniach prijatých s cieľom vykonať toto rozhodnutie až do úplného vrátenia pomoci uvedenej v článku 1.

Na požiadanie Komisie Poľsko bezodkladne predloží informácie týkajúce sa už prijatých a plánovaných opatrení s cieľom dodržať ustanovenia tohto rozhodnutia.

Okrem toho poskytne podrobné informácie o sume pomoci a úrokoch, ktoré príjemca už vrátil.

Toto rozhodnutie je určené Poľskej republike.

V Bruseli 6. novembra 2008

Za Komisiu

Neelie KROES

členka Komisie

PRÍLOHA

INFORMÁCIE O IMPLEMENTÁCII TOHTO ROZHODNUTIA

1. **Výpočet sumy, ktorú je potrebné vrátiť**

1.1. Uveďte nasledujúce podrobnosti týkajúce sa výšky neoprávnenej štátnej pomoci, ktorá sa poskytla príjemcovi:

Dátum(-y) (*)	Výška pomoci (**)	Mena

(*) Dátum(-y) poskytnutia pomoci (alebo jej jednotlivých splátok) príjemcovi.
(**) Výška pomoci, ktorá sa poskytla príjemcovi (v ekvivalente hrubého grantu).

Pripomienky:

1.2. Podrobne uveďte, akým spôsobom sa vypočítajú úroky zo sumy pomoci, ktorú treba vrátiť.

2. **Prijaté a plánované opatrenia na vrátenie pomoci**

2.1. Podrobne uveďte prijaté a plánované opatrenia, ktorých cieľom je bezodkladné a reálne vrátenie pomoci. Uveďte právny základ predmetných opatrení.

2.2. Aký je časový plán procesu vrátenia pomoci? Kedy sa má pomoc vrátiť v celom rozsahu?

3. **Už realizované vrátenie pomoc**

3.1. Uveďte nasledujúce podrobnosti o výške pomoci, ktorá sa získala späť od príjemcu:

Dátum(-y) (*)	Výška vrátenej pomoci	Mena

(*) Dátum(-y), keď sa pomoc vrátila.

3.2. Priložte dôkazy o vrátených sumách pomoci uvedených v tabuľke v bode 3.1.